

دانشگاه صنعتی شاهرود

دانشکده علوم ریاضی

گروه ریاضی محض

پایان نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته

ریاضی محض، گرایش جبر

عنوان

گراف جابجایی گروه‌های متناهی

استاد راهنما

سید حیدر جعفری

استاد مشاور

نادر جعفری راد

پژوهشگر

زیبا تو شمالانی

۱۳۹۱

نام خانوادگی دانشجو: توشمالانی

نام: زیبا

عنوان: گراف جابجایی گروه‌های متناهی

استاد راهنما: سید حیدر جعفری

استاد مشاور: نادر جعفری راد

مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد

رشته: ریاضی محض

گرایش: جبر

دانشگاه: شاهرود

دانشکده علوم ریاضی

تاریخ فارغ‌التحصیلی: ۱۳۹۱

تعداد صفحات: ۸۹

واژگان کلیدی: عدد استقلال، عدد خوشه، عدد رنگی، قطر گراف، گراف جابجایی، گراف دو مؤلفه‌ای، گروه دووجهی، گروه کواترنيون تعمیم یافته، گروه متقارن.

چکیده

در این پایان‌نامه، که از مراجع [۶]، [۱۵]، [۱۸] و [۱۹] تهیه شده است، ابتدا مفهوم گراف جابجایی گروه‌های متناهی را بیان می‌کنیم. سپس به بررسی گراف جابجایی گروه‌های S_n و Q_n, D_{2n} می‌پردازیم. با بیان ویژگی‌های معینی از گراف جابجایی گروه‌های دووجهی و کواترنيون تعمیم یافته، عدد خوشه، عدد استقلال و عدد پوششی این گراف‌ها را به دست می‌آوریم. در پایان هر قسمت با استفاده از قضایا و نتایجی که همبند یا ناهمبند بودن گراف جابجایی گروه‌های Q_n, D_{2n} و S_n را مشخص می‌کنند، قطر (یا کرانی از قطر) گراف جابجایی روی زیر مجموعه‌های معینی از گروه‌های مذکور را به دست می‌آوریم.

جانى كه من كرفتم تادرس را بخوانم
از روح پاك مادر رفته در استخوانم
صبر و دعائى او تا همراه من روان شد
عقل و خرد سازد بر ذهن و بر زبانم
روح كلام خود را از مهر تو كرفتم
بى كوه استوارى چون تو پدر نامم
اين تكه هاى كاغذ محصول عمر من شد
ناقابل است تقديم بر تكه هاى جانم
گر قطره قطره بوده افكار كوچك من

استادِ ره نمایانند دریای بی کراشم
تقدیم می نمایم بر زحمات دوسالی
که علم بی دروغش بخشید راگانم

خدایا...۱

به من زیستنی عطا کن که در لحظه مرگ، بر بی‌ثمری لحظه‌ای که برای زیستن گذشته است، حسرت نخورم و مُردنی عطا کن که بر بیهودگی‌ش، سوگوار نباشم. بگذار تا آن را، خود انتخاب کنم، اما آنچنان که تو دوست می‌داری. تو می‌دانی و همه می‌دانند که شکنجه دیدن بخاطر تو، زندانی کشیدن بخاطر تو و رنج بردن به پای تو تنها لذت بزرگ زندگی من است، از شادی توست که من در دل می‌خندم، از امید رهایی توست که برق امید در چشمان خسته‌ام می‌درخشد و از خوشبختی توست که هوای پاک سعادت را در ریه‌هایم احساس می‌کنم. نمی‌توانم خوب حرف بزنم. نیروی شگفتی را که در زیر کلمات ساده و جمله‌های ضعیف و افتاده، پنهان کرده‌ام دریاب، دریاب. تو می‌دانی و همه می‌دانند که زندگی از تحمیل لبخندی بر لبان من، از آوردن برق امیدی در نگاه من، از برانگیختن موج شعفی در دل من، عاجز است. تو، چگونه زیستن را به من بیاموز، چگونه مردن را خود خواهم آموخت.

اگر تنها ترین تنها شوم، باز خدا هست

او جانشین همه نداشتن‌هاست...

سپاس گزارمی...

سپاس خداوندگار حکیم را که با لطف بی‌کران خود، آدمی را زیور عقل آراست.
در آغاز وظیفه خود می‌دانم از زحمات بی‌دریغ استاد راهنمای خود، جناب آقای دکتر جعفری، صمیمانه تشکر و قدردانی کنم که قطعاً بدون راهنمایی‌های ارزنده ایشان، این مجموعه به انجام نمی‌رسید.
از جناب آقای دکتر جعفری راد که زحمت مطالعه و مشاوره این رساله را تقبل فرمودند و در آماده سازی این رساله، به نحو احسن اینجانب را مورد راهنمایی قرار دادند، کمال امتنان را دارم.

زیبا توشالانی

۱۳۹۱

فهرست مطالب

۱	پیشینه پژوهش و تعاریف مقدماتی	۱
۲	..... ۱.۱ مقدمه	۲
۹	گراف جابجایی گروه‌های D_{2n} و Q_n	۲
۱۰	..... ۱.۲ مقدمه	۱۰
۱۰	..... ۲.۲ خواص اساسی گراف جابجایی با مجموعه‌ی رئوس $G - Z(G)$	۱۰
۲۱	..... ۳.۲ ساختار کلی گراف جابجایی D_{2n} و ویژگی‌های اساسی آن	۲۱
۳۰	گراف جابجایی گروه متقارن	۳
۳۱	..... ۱.۳ مقدمه	۳۱
۳۱	..... ۲.۳ قطر گراف جابجایی روی رده‌ی تزویج عناصری با ساختار دوری معین	۳۱
۵۷	..... ۳.۳ قطر گراف جابجایی روی رده‌ی تزویج عناصر مرتبه‌ی ۳	۵۷
۸۲	مراجع	۸۲
۸۴	واژه‌نامه فارسی به انگلیسی	۸۴
۸۶	واژه‌نامه انگلیسی به فارسی	۸۶

فصل ۱

پیشینه پژوهش و تعاریف مقدماتی

۱.۱ مقدمه

گراف جابجایی گروه متناهی G ، که آن را با $\mathfrak{N}(G, X)$ نشان می‌دهیم، به این صورت تعریف می‌شود که رأس‌های این گراف زیرمجموعه‌ی X از G است و دو رأس متمایز x و y به هم وصل می‌شوند اگر $xy = yx$. مفهوم گراف جابجایی برای رده‌ی وسیعی از گروه‌ها و زیرمجموعه‌های متنوعی از آن‌ها مورد مطالعه قرار گرفته است. به ویژه بررسی گراف جابجایی گروه متقارن، زمانی که X یک رده‌ی تزویج از G است، توجه بسیاری از محققان را به خود جلب نموده است. براور و همکاران^۱ (۱۹۵۵)، به بررسی گراف جابجایی گروه‌هایی از مرتبه‌ی عددی زوج پرداختند. فیشر^۲ و برند^۳ (۱۹۷۱)، گراف جابجایی گروه‌های متناهی تولید شده به وسیله‌ی حاصل ضرب سه ترانهش را معرفی کردند و به مطالعه آن‌ها پرداختند. سگو و همکاران^۴ (۲۰۰۲)، گراف جابجایی گروه‌های متناهی ساده و گروه‌های نایزوتروپ از نوع A_n را بررسی کردند. بیت و همکاران^۵ (۲۰۰۳)، (۲۰۰۴) و (۲۰۰۷)، کار فیشر را ادامه داده و حالت‌های کلی‌تر این گراف‌ها، گراف اینولوشن، را مورد بررسی قرار دادند. اکبری^۶ و عبداللهی^۷ (۲۰۰۶)، گراف جابجایی گروه‌های خطی خاص و عام را مورد مطالعه قرار دادند. باندی^۸ (۲۰۰۶)، همبندی گراف جابجایی گروه متقارن را به طور کامل مورد مطالعه قرار داده و قضایای مربوط به آن را بیان و اثبات نموده است، که در این پایان‌نامه با استفاده از آن قطر گراف‌های همبند از S_n را مورد بررسی قرار می‌دهیم.

تعاریف و قضایای (مربوط به گراف) به کار رفته در این قسمت از مرجع [۷]، گرفته شده‌اند.

گراف Γ ، یک سه‌تایی مرتب $(V(\Gamma), E(\Gamma), \psi(\Gamma))$ است که تشکیل شده از یک مجموعه‌ی ناتهی $V(\Gamma)$ از رأس‌ها، یک مجموعه‌ی $E(\Gamma)$ از یال‌ها و یک تابع وقوع $\psi(\Gamma)$ که به هر یال Γ ، یک زوج نامرتب از رأس‌های Γ را نسبت می‌دهد.

---

^۱Brauer

^۲Fischer

^۳Bernd

^۴Segev

^۵Bate

^۶Akbari

^۷Abdollahi

^۸Bundy

تعریف ۱.۱.۱. یک گراف، ساده است، اگر هیچ طوقه‌ای نداشته باشد و بین هر دو رأس آن، بیش از یک یال نباشد.

از این به بعد گراف‌ها را ساده و بدون جهت در نظر می‌گیریم. برای هر گراف دلخواه Γ مجموعه‌ی رئوس و یال‌های Γ را به ترتیب با $V(\Gamma)$ و $E(\Gamma)$ نمایش می‌دهیم. درجه رأس v در Γ ، $d_\Gamma(v)$ ، برابر تعداد یال‌های واقع بر v است. کمترین و بیشترین درجه‌ی رأس‌های Γ را به ترتیب با $\delta(\Gamma)$ و $\Delta(\Gamma)$ نشان می‌دهیم. مرتبه Γ تعداد رأس‌های Γ است و با $|V(\Gamma)|$ نمایش می‌دهیم.

تعریف ۲.۱.۱. گراف‌های Γ_1 و Γ_2 ، یکرخیخت نامیده می‌شوند (و نوشته می‌شود $\Gamma_1 \cong \Gamma_2$)، اگر نگاشت‌های دوسویی $\theta : V(\Gamma_1) \rightarrow V(\Gamma_2)$ و $\phi : E(\Gamma_1) \rightarrow E(\Gamma_2)$ وجود داشته باشند، به طوری که داشته باشیم: $\psi_{\Gamma_1}(e) = uv$ ، اگر و تنها اگر $\psi_{\Gamma_2}(\phi(e)) = \theta(u)\theta(v)$. که یال e رأس‌های u و v را به یکدیگر وصل کرده است.

تعریف ۳.۱.۱. می‌گوئیم گراف Λ ، زیر گراف Γ است (نوشته می‌شود $\Lambda \subseteq \Gamma$)، اگر $V(\Lambda) \subseteq V(\Gamma)$ ، $E(\Lambda) \subseteq E(\Gamma)$ و $\psi(\Lambda)$ از محدود کردن $\psi(\Gamma)$ حاصل شده باشد.

تعریف ۴.۱.۱. فرض کنید V' ، یک زیر مجموعه‌ی ناتهی از $V(\Gamma)$ باشد. زیر گرافی از Γ که مجموعه‌ی رأس‌های آن V' و مجموعه‌ی یال‌هایش برابر مجموعه‌ی همه‌ی یال‌هایی از Γ باشد که هر دو سر آن‌ها در V' واقع است، زیر گراف القا شده توسط V' نامیده شده و با $\Gamma[V']$ نمایش داده می‌شود. همچنین می‌گوئیم $\Gamma[V']$ یک زیر گراف القایی Γ است.

تعریف ۵.۱.۱. دنباله‌ی ناتهی $W = v_0 e_1 v_1 e_2 v_2 \dots e_k v_k$ که جمله‌های آن به طور متناوب رأس‌ها و یال‌ها هستند را یک مسیر گوئیم هرگاه یال‌های $e_1, \dots, e_k$ و رأس‌های $v_0, \dots, v_k$ متمایز باشند. که برای $1 \leq i \leq k$ ، دو انتهای v_i و v_{i-1} ، e_i هستند. رأس‌های v_0 و v_k را به ترتیب مبدأ و انتهای W و $v_1, \dots, v_{k-1}$ را رأس‌های داخلی آن می‌نامند. عدد صحیح k طول W است و یک مسیر به طول k را با P_k نمایش می‌دهیم.

تعریف ۶.۱.۱. گراف Γ را همبند گویند هرگاه بین هر دو رأس دلخواه u و v از Γ ، مسیری در Γ موجود باشد. در غیر این صورت Γ را ناهمبند نامند.

تعریف ۷.۱.۱. اگر u و v در Γ همبند باشند، فاصله‌ی بین u و v در Γ ، که با $d_\Gamma(u, v)$ نشان می‌دهیم، طول کوتاه‌ترین مسیر بین u و v در Γ است. بیشترین فاصله‌ی بین دو رأس Γ ، را قطر Γ نامیم و با $diam(\Gamma)$ نشان می‌دهیم.

تعریف ۸.۱.۱. برای هر $x \in V(\Gamma)$ و هر $i \in \mathbb{N}$ ، $\Delta_i(x) = \{y \in V(\Gamma) : d(y, x) = i\}$ ، را i امین دیسک x می‌نامیم.

تعریف ۹.۱.۱. مسیری که دارای طول مثبت بوده و مبدأ و انتهای آن یکی باشد را یک دور گوئیم و دوری به طول k را با C_k نمایش می‌دهیم.

تعریف ۱۰.۱.۱. گرافی که هر دو رأس متمایز آن مجاور باشد را گراف کامل گوئیم. گراف کامل با n رأس را با K_n نشان می‌دهیم.

تعریف ۱۱.۱.۱. گراف Γ را n -منتظم می‌نامیم هرگاه هر گره درجه تمام رؤوس آن برابر n باشد و گراف یک منتظم با n رأس، که به صورت کپی‌هایی از K_2 باشد را با $\frac{n}{2}K_2$ نمایش می‌دهیم.

تعریف ۱۲.۱.۱. فرض کنیم Γ یک گراف باشد زیر مجموعه Λ از رؤوس Γ را یک خوشه گوئیم هرگاه زیر گراف القایی از Λ یک گراف کامل باشد و مجموعه‌ی رؤوس Λ ، $V(\Lambda)$ ، را یک مجموعه‌ی کامل می‌نامیم. ماکزیمم اندازه یک خوشه در Γ ، را عدد خوشه‌ای Γ نامیم و با $\omega(\Gamma)$ نشان می‌دهیم.

تعریف ۱۳.۱.۱. گراف Γ را k -رنگ پذیر گوئیم، در صورتی که بتوان هر یک از k رنگ را به یکی از رؤوس آن تخصیص داد، بطوریکه هیچ دو رأس مجاور هم‌رنگ نباشند. اگر Γ با کمتر از k رنگ قابل رنگ آمیزی نباشد، Γ را k -رنگی می‌گوئیم، یا بطور معادل گوئیم عدد رنگی Γ یعنی $\chi(\Gamma)$ برابر k است.

تعریف ۱۴.۱.۱. زیر مجموعه S از $V(\Gamma)$ را یک مجموعه‌ی مستقل می‌نامیم هرگاه هیچ دو رأسی از S در Γ مجاور نباشند. ماکزیمم اندازه از S را عدد استقلال Γ گوئیم و با $\alpha(\Gamma)$ نشان می‌دهیم.

تعریف ۱۵.۱.۱. گراف Γ را دومؤلفه‌ای گوئیم هر گاه افزای مانند $V = S + K$ از مجموعه‌ی رئوس Γ وجود داشته باشد بطوریکه، S مجموعه‌ای مستقل و K مجموعه‌ای کامل باشد.

تعریف ۱۶.۱.۱. زیر مجموعه‌ی M از $E(\Gamma)$ را یک تطابق می‌نامیم اگر هیچ دو یال پیوندی (یالی که دو رأس متمایز را به هم وصل می‌کند)، در آن رأس مشترک نداشته باشند. تطابق M را کامل گوئیم اگر هر رأس Γ بر یالی از M واقع باشد.

تعریف ۱۷.۱.۱. گراف Γ را دو بخشی گوئیم، هرگاه مجموعه رئوس آن را بتوان به دو قسمت X و Y افراز کرد بطوریکه هر یال یک انتها در X و یک انتها در Y داشته باشد. چنانچه هر رأس از X به هر رأس از Y وصل باشد Γ را گراف کامل دو بخشی نامیم و معمولاً با $K_{r,s}$ نشان می‌دهیم، که در آن r و s به ترتیب تعداد رئوس در X و Y است.

تعریف ۱۸.۱.۱. یک پوشش گراف Γ زیر مجموعه‌ی K از $V(\Gamma)$ است، به طوریکه هر یال Γ دارای حداقل یک انتها در K باشد. تعداد رأس‌ها در مینیم پوشش Γ را عدد پوششی Γ نامیم و با $\beta(\Gamma)$ نمایش می‌دهیم.

تعریف ۱۹.۱.۱. ضرب حلقوی گراف‌های Γ_1 و Γ_2 که با $\Gamma_1 [\Gamma_2]$ نشان می‌دهیم، دارای مجموعه رأس‌های $\{(x, y) | x \in V(\Gamma_1), y \in V(\Gamma_2)\}$ و مجموعه یال‌های

$$\{(x_1, y_1), (x_1, y_2)\} | \{y_1, y_2\} \in E(\Gamma_2)\} \cup \{(x_1, y_1), (x_2, y_1)\} | \{x_1, x_2\} \in E(\Gamma_1)\}$$

است.

لم ۲۰.۱.۱. فرض کنیم $S \subseteq V(\Gamma)$. در این صورت S مستقل است، اگر و تنها اگر $V \setminus S$ یک پوشش از Γ باشد.

برهان. بنابر تعریف، S یک مجموعه مستقل از Γ است اگر و تنها اگر هر دو انتهای هیچ یالی از Γ در S نباشد و یا هم ارز آن، اگر و تنها اگر هر یال دارای حداقل یک انتها در $V \setminus S$ باشد. اما این مطلب درست است اگر و تنها اگر $V \setminus S$ پوشش Γ باشد. $\square$

لم ۲۱.۱.۱. فرض کنید Γ یک گراف باشد. در این صورت $\alpha(\Gamma) + \beta(\Gamma) = n(\Gamma)$.

برهان. فرض کنید S مجموعه مستقل ماکسیمم و K پوشش مینیمم Γ باشد. در این صورت بنا بر لم قبل، $V \setminus K$ یک مجموعه مستقل و $V \setminus S$ یک پوشش برای Γ است، لذا $n(\Gamma) - \beta(\Gamma) = |V \setminus K| \leq \alpha(\Gamma)$ همچنین،

$$n(\Gamma) - \alpha(\Gamma) = |V \setminus S| \geq \beta(\Gamma) \Rightarrow n(\Gamma) - \beta(\Gamma) \geq \alpha(\Gamma) \Rightarrow n(\Gamma) - \beta(\Gamma) = \alpha(\Gamma) \Rightarrow$$

$$\alpha(\Gamma) + \beta(\Gamma) = n(\Gamma).$$

□

تعریف ۲۲.۱.۱. برای هر زیر مجموعه‌ی ناتهی Ω از گروه G ، مرکز ساز Ω در G مجموعه‌ای از عناصر G است که با هر عضو Ω جابجا می‌شوند و با $C_G(\Omega)$ نشان می‌دهیم. همچنین مرکز گروه G را با $Z(G)$ نشان می‌دهیم.

تعریف ۲۳.۱.۱. اگر یک $-n$ ضلعی منتظم را در یک صفحه در نظر بگیریم، آنگاه توسط n دوران حول مرکز $-n$ ضلعی به اندازه $\frac{2k\pi}{n}$ رادیان، برای $k \in \{1, 2, \dots, n\}$ ، در جهت خلاف عقربه‌های ساعت و n انعکاس نسبت به n محور تقارن $-n$ ضلعی، می‌توان $-n$ ضلعی را بر خودش منطبق نمود. مجموعه‌ی تمام این دوران‌ها و انعکاس‌ها همراه با عمل ترکیب توابع، تشکیل یک گروه به نام گروه تقارن‌های یک $-n$ ضلعی منتظم می‌دهد که با D_{2n} نمایش می‌دهیم. D_{2n} را $-n$ امین گروه دوجهی نیز می‌نامیم.

تعریف ۲۴.۱.۱. فرض کنید H یک زیرگروه G باشد. زیر مجموعه‌ی T از G را یک تراگرد راست H در G می‌نامیم در صورتی که T فقط یک عضو از هر همدسته راست H را شامل باشد.

تعریف ۲۵.۱.۱. فرض کنید $G = \text{Sym}(\Omega)$ که $\Omega = \{1, 2, \dots, n\}$ ، در این صورت G را گروه متقارن روی n حرف می‌نامیم و برای هر $g \in G$ ، ساپورت (محمل) g ، مجموعه‌ی نقاطی از Ω است که به وسیله‌ی g ثابت نگه داشته نشوند و با $\text{supp}(g)$ نمایش می‌دهیم. $\text{Fix}(g)$ مجموعه نقاطی از Ω است که به وسیله‌ی g ثابت نگه داشته می‌شوند.

تعریف ۲۶.۱.۱. فرض کنیم σ یک جایگشت مجموعه‌ی $\Omega = \{1, 2, \dots, n\}$ باشد. رده‌ی هم‌ارزی در Ω معین شده با رابطه‌ی هم‌ارزی

$$\forall a, b \in \Omega \quad a \sim b \iff \exists n \in \mathbb{Z} \quad s.t \quad b = \sigma^n(a).$$

مدارهای σ هستند و می‌نویسیم $orb_\sigma(a) = \{\sigma^n(a) : n \in \mathbb{Z}\}$.

تعریف ۲۷.۱.۱. جایگشت $\sigma \in S_n$ را یک دور می‌نامیم اگر دارای حداکثر یک مدار شامل بیش از یک عنصر باشد. طول یک دور تعداد عناصر در بزرگترین مدار آن است. یک دور به طول r را با $(i_1, i_2, \dots, i_r)$ نشان می‌دهیم.

تعریف ۲۸.۱.۱. گروه G و مجموعه‌ی ناتهی X را در نظر بگیرید. فرض کنید به‌ازای هر g از G و هر x از X ، عضو یکتایی از X که آن را با علامت $x \bullet g$ نشان می‌دهیم وجود داشته باشد به‌طوری‌که

$$(۱) \quad \text{به‌ازای هر } x \text{ از } X, x \bullet 1 = x, \text{ و}$$

$$(۲) \quad \text{به‌ازای هر } g_1 \text{ و } g_2 \text{ از } G \text{ و هر } x \text{ از } X, x \bullet (g_1 g_2) = (x \bullet g_1) \bullet g_2.$$

در این صورت گوئیم G بر X عمل می‌کند و $\bullet$ را عمل G بر X گویند. برای سهولت در نوشتن، به‌جای $x \bullet g$ از xg استفاده می‌کنیم.

تعریف ۲۹.۱.۱. فرض کنید گروه G بر مجموعه‌ی X عمل کند و $g \in G$ و $x \in X$. گوئیم g عضو (یا نقطه‌ی) x را ثابت نگه می‌دارد هرگاه $xg = x$. مجموعه‌ی اعضای G که هر عضو x را ثابت نگه می‌دارند را هسته‌ی عمل می‌نامند.

تعریف ۳۰.۱.۱. فرض کنید گروه G بر مجموعه‌ی ناتهی X عمل کند و $x \in X$ ، در این صورت مجموعه‌ی $\{g \in G \mid xg = x\}$ را پایدارساز x در G می‌نامند و با علامت $St_G(x)$ نشان می‌دهند.

تعریف ۳۱.۱.۱. فرض کنید گروه G بر مجموعه X عمل کند. رابطه‌ی $\sim$ را در X چنین تعریف می‌کنیم: گوئیم $x_1 \sim x_2$ در صورتی‌که به‌ازای عضوی از G مانند g ، $x_1 g = x_2$. رابطه‌ی $\sim$ یک رابطه‌ی هم‌ارزی در X است.

هر رده‌ی هم‌ارزی را یک مدار عمل، یا گاهی از اوقات یک G -مدار، می‌نامیم. اگر $x \in X$ آنگاه رده هم‌ارزی شامل x را مدار x در G می‌نامیم و آن را با علامت $Orb_G(x)$ (یا مختصراً با $Orb(x)$) نشان می‌دهیم. با توجه به تعریف فوق، $Orb_G(x) = \{xg \mid g \in G\}$. در صورتی که $Orb_G(x)$ مجموعه‌ای متناهی باشد، عدوی اعضای آن را طول مدار x در G می‌نامیم.

قضیه ۳۲.۱.۱. فرض کنید گروه G بر مجموعه‌ی X عمل کند. برای هر g از G ، تابع $\varphi_g : X \rightarrow X$ را با ضابطه‌ی $x\varphi_g = xg$ تعریف می‌کنیم. در این صورت $\varphi_g \in S_x$ و نگاشت $\varphi : G \rightarrow S_x$ با ضابطه‌ی $g \mapsto \varphi_g$ یک هم‌ریختی است که هسته‌ی آن با هسته‌ی عمل برابر است.

قضیه ۳۳.۱.۱. (مدار-پایدارساز) فرض کنید گروه G بر مجموعه‌ی X عمل کند و $x \in X$. در این صورت، تناظری یک‌به‌یک بین $Orb(x)$ و مجموعه‌ی همه‌ی هم‌دسته‌های راست $St(x)$ در G وجود دارد. بالاخص اگر $Orb(x)$ متناهی باشد آنگاه $|G : St(x)| = |Orb(x)|$.

فصل ۲

گراف جابجایی گروه‌های Q_n و D_{2n}

۱.۲ مقدمه

این فصل شامل دو بخش است، که در آن به معرفی گراف جابجایی گروه‌های D_{2n} و Q_n ، می‌پردازیم و قضایا و نتایجی را در مورد این مفهوم بیان و اثبات می‌نمائیم. در بخش اول، ساختار گراف جابجایی $\Gamma(G, G - Z(G))$ ، که در آن G یکی از گروه‌های مذکور است، را مورد مطالعه قرار داده و عدد استقلال، عدد خوشه و عدد پوششی آن را به دست می‌آوریم. در بخش دوم، به بررسی گراف جابجایی $\Gamma(D_{2n}, \Omega)$ ، به صورت کلی‌تر می‌پردازیم. سپس پارامترهایی مانند عدد خوشه، عدد رنگی، قطر و ... را برای این گراف‌ها به دست می‌آوریم.

۲.۲ خواص اساسی گراف جابجایی با مجموعه‌ی رئوس $G - Z(G)$

در این بخش، که از مرجع [۱۹] آورده‌ایم، گراف جابجایی $\Gamma(G, X)$ ، دارای مجموعه‌ی رئوس $X = G - Z(G)$ است. دو رأس متمایز x و y با یک یال به هم وصل می‌شوند، هرگاه $xy = yx$. $\Gamma(G, X)$ را با $\Gamma(G)$ نمایش می‌دهیم. گروه دووجهی و گروه کوآرتونیون تعمیم یافته را به ترتیب به صورت زیر تعریف می‌کنیم:

$$D_{2n} = \langle a, b \mid a^n = b^2 = 1, b^{-1}ab = a^{-1} \rangle$$

و

$$Q_n = \langle c, d \mid d^2 = c^{2n-1} = 1, d^2 = c^{2n-2}, d^{-1}cd = c^{-1} \rangle.$$

فرض کنید $[G : Z(G)] = m$ ، $m \geq 4$ ، و $T = \{1, x_1, x_2, \dots, x_{m-1}\}$ یک تراگرد $Z(G)$ در G باشد. به وضوح هر دو عنصر از همدست $x_i Z(G)$ ، $1 \leq i \leq m-1$ ، با هم جابجا می‌شوند. بنابراین هر دو عنصر از این همدست به هم متصل می‌شوند. زیرگراف القایی $\Gamma^u(G)$ از گراف جابجایی $\Gamma(G)$ را طوری در نظر می‌گیریم، که مجموعه رأس‌های آن $T - 1 = \{x_1, x_2, \dots, x_{m-1}\}$ باشد.

قضیه ۱.۲.۲. فرض کنید G یک گروه ناآبلی باشد. در این صورت $\Gamma(G) \cong \Gamma^u(G) [K_l]$ ، که در آن $l = |Z(G)|$. برهان. فرض کنیم $Z(G) = \{a_1, a_2, \dots, a_l\}$ ، و $T = \{1, x_1, x_2, \dots, x_{m-1}\}$ یک تراگرد از $Z(G)$ در G باشد، در این صورت $G = \bigcup_{i=1}^{m-1} x_i Z(G) \cup Z(G)$. بنابر تعریف $V(\Gamma(G)) = G - Z(G)$ ، لذا

$x_i Z(G) = \{x_i a_1, x_i a_2, \dots, x_i a_l\}$ ، $1 \leq i \leq m-1$ ، که در آن برای هر i ، $V(\Gamma(G)) = \cup_{i=1}^{m-1} x_i Z(G)$ قرار می‌دهیم $V(K_l) = \{1, 2, \dots, l\}$. برای هر i و j ، که $1 \leq i \leq m-1$ و $1 \leq j \leq l$ ، ننگاشت φ را به صورت زیر تعریف می‌کنیم

$$\varphi : V(\Gamma(G)) \longrightarrow V(\Gamma^u(G) [K_l])$$

$$x_i a_j \longmapsto (x_i, j)$$

φ خوش تعریف است زیرا

$$\begin{aligned} x_i a_j = x_k a_t &\implies x_i a_j, x_k a_t \in x_i Z(G) \implies x_i = x_k \implies a_j = a_t \\ &\implies j = t \implies (x_i, j) = (x_k, t) \implies \varphi(x_i a_j) = \varphi(x_k a_t). \end{aligned}$$

اگر $\varphi(x_i a_j) = \varphi(x_k a_t)$ ، آنگاه $(x_i, j) = (x_k, t)$. لذا $x_i = x_k$ و $j = t$. در نتیجه $x_i a_j = x_k a_t$. بنابراین φ یک به یک است.

به ازای هر $(x_i, j) \in V(\Gamma^u(G) [K_l])$ ، $a_j \in Z(G)$ وجود دارد که $\varphi(x_i a_j) = (x_i, j)$ ، لذا φ پوشا نیز هست. بنابراین φ دو سوئی است.

به ازای هر $x_i a_j, x_k a_t \in V(\Gamma(G))$ ، اگر $x_i a_j$ و $x_k a_t$ متعلق به یک همدست باشند، آنگاه $x_i = x_k$ و چون K_l گراف کامل است پس $j, t \in E(K_l)$. بنابراین

$$\{x_i a_j, x_k a_t\} \in E(\Gamma(G)) \iff \{(x_i, j), (x_k, t)\} \in E(\Gamma^u(G) [K_l]).$$

حال فرض کنیم $x_i a_j$ و $x_k a_t$ در دو همدسته‌ی متمایز باشند. در این صورت

$$\{x_i a_j, x_k a_t\} \in E(\Gamma(G)) \iff x_i a_j x_k a_t = x_k a_t x_i a_j \iff$$

$$x_i x_k a_j a_t = x_k x_i a_j a_t \iff x_i x_k = x_k x_i \iff$$

$$\{x_i, x_k\} \in E(\Gamma(G)) \iff \{(x_i, j), (x_k, t)\} \in E(\Gamma^u(G) [K_l]).$$

□

بنابراین $\Gamma(G) \cong \Gamma^u(G) [K_l]$.

لم ۲.۲.۲. فرض کنید G یک گروه متناهی ناآبلی باشد. در این صورت $|\omega(\Gamma(G))| = \omega(\Gamma^u(G))|Z(G)|$.

برهان. فرض می‌کنیم A خوشه‌ای برای $\Gamma^u(G)$ باشد که $|A| = \omega(\Gamma^u(G))$. در این صورت برای هر دو هم‌دست $xZ(G)$ و $yZ(G)$ که $x, y \in A$ ، اگر $a \in xZ(G)$ و $b \in yZ(G)$ باشد آنگاه $ab = ba$. لذا a و b در $\Gamma(G)$ مجاورند. بنابراین $X = \cup_{x \in A} xZ(G)$ خوشه‌ای از $\Gamma(G)$ است. در نتیجه

$$\omega(\Gamma(G)) \geq |X| = |A||Z(G)| = \omega(\Gamma^u(G))|Z(G)| \quad (۱.۲)$$

حال فرض می‌کنیم A' خوشه‌ای برای $\Gamma(G)$ باشد که $|A'| = \omega(\Gamma(G))$. برای هر i ، $1 \leq i \leq m-1$ ، اگر $A' \cap x_i Z(G) \neq \emptyset$ آنگاه $A' \cap x_i Z(G)$ وجود دارد که $x = x_i a_j$ ، $a_j \in Z(G)$ ، و برای هر $b \in A'$ ، $xb = bx$ لذا

$$x_i a_j b = b x_i a_j \implies a_j x_i b = a_j b x_i \implies x_i b = b x_i \quad (۲.۲)$$

اکنون برای هر $a \in Z(G)$ ، $y \in x_i Z(G)$ ، $y = x_i a$ وجود دارد که $y = x_i a$ ، لذا با استفاده از (۲.۲)، داریم:

$$\forall b \in A' \quad yb = x_i ab = x_i ba = b x_i a = by \implies y \in A' \implies x_i Z(G) \subseteq A'.$$

در نتیجه $x_{i_1}, x_{i_2}, \dots, x_{i_k} \in T \setminus \{1\}$ وجود دارند که

$$A' = \cup_{j=1}^k x_{i_j} Z(G) \implies |A'| = k|Z(G)|$$

همچنین، $\{x_{i_1}, x_{i_2}, \dots, x_{i_k}\}$ خوشه‌ای از $\Gamma^u(G)$ است. بنابراین $\omega(\Gamma^u(G)) \geq k$ در نتیجه

$$\omega(\Gamma(G)) = |A'| = k|Z(G)| \leq \omega(\Gamma^u(G))|Z(G)|$$

بنابراین از (۱.۲) و (۲.۲) نتیجه می‌گیریم که

$$\omega(\Gamma(G)) = \omega(\Gamma^u(G))|Z(G)|.$$

□

لم ۳.۲.۲. فرض کنید G یک گروه متناهی ناآبلی باشد. در این صورت $\alpha(\Gamma(G)) = \alpha(\Gamma^u(G))$.

برهان. فرض کنیم A مجموعه‌ای مستقل برای $\Gamma(G)$ باشد که $|A| = \alpha(\Gamma(G))$. در این صورت، چون هر دو عنصر از همدست $x_i Z(G)$ ، $x_i \in T \setminus \{1\}$ ، به هم متصل‌اند، بنابراین $|A \cap x_i Z(G)| \leq 1$. اکنون مجموعه‌ی مستقل A' از $\Gamma^u(G)$ را شامل x_i هایی از $T \setminus \{1\}$ در نظر می‌گیریم که $|A \cap x_i Z(G)| \neq \emptyset$. چون $|A \cap x_i Z(G)| \leq 1$ بنابراین $|A| = |A'|$. لذا

$$\alpha(\Gamma(G)) = |A| = |A'| \leq \alpha(\Gamma^u(G)) \quad (۳.۲)$$

از طرفی چون $\Gamma^u(G)$ یک زیرگراف القایی از $\Gamma(G)$ است. بنابراین

$$\alpha(\Gamma^u(G)) \leq \alpha(\Gamma(G)) \quad (۴.۲)$$

لذا بنابر (۳.۲) و (۴.۲) داریم

$$\alpha(\Gamma(G)) = \alpha(\Gamma^u(G))$$

□

لم ۴.۲.۲. فرض کنید G یک گروه متناهی ناآبلی باشد. در این صورت

$$\beta(\Gamma(G)) = \beta(\Gamma^u(G)) + (m - 1)(|Z(G)| - 1).$$

برهان. با استفاده از قضیه‌ی (۱.۲.۲) و لم‌های (۲۱.۱.۱) و (۳.۲.۲) داریم

$$\begin{aligned} \beta(\Gamma(G)) &= n(\Gamma(G)) - \alpha(\Gamma(G)) \\ &= n(\Gamma^u(G) [K_i]) - \alpha(\Gamma^u(G)) \\ &= (m-1)|Z(G)| - (n(\Gamma^u(G)) - \beta(\Gamma^u(G))) \\ &= (m-1)|Z(G)| - (m-1 - \beta(\Gamma^u(G))) \\ &= (m-1)|Z(G)| + \beta(\Gamma^u(G)) - (m-1) \\ &= \beta(\Gamma^u(G)) + (m-1)(|Z(G)| - 1). \end{aligned}$$

□

لذا حکم ثابت می‌شود.

ویژگی‌های گراف جابجایی $(D_{2n}, D_{2n} - Z(D_{2n}))$

در این قسمت با توجه به آنچه که در بخش قبل گفتیم قضایا و نتایجی را در رابطه با گراف جابجایی $\mathbb{G}(G, X)$ ، که در آن $G = D_{2n}$ و $X = D_{2n} - Z(D_{2n})$ ، بیان و اثبات می‌نمائیم. برای هر عدد طبیعی n ، $n \geq 3$ ، گروه دووجهی را به صورت زیر تعریف کردیم

$$D_{2n} = \langle r, s \mid r^n = s^2 = 1, s^{-1}rs = r^{-1} \rangle.$$

بنابراین $D_{2n} = \{r, r^2, \dots, r^n, sr, sr^2, \dots, sr^n\}$. قرار می‌دهیم $\Omega_1 = \{r, r^2, \dots, r^n\}$ و

$$\Omega_2 = \{sr, sr^2, \dots, sr^n\}$$

لم ۵.۲.۲. اگر n زوج باشد آنگاه برای هر i ، $1 \leq i \leq n$ ، $C_{D_{2n}}(sr^i) = \{e, r^{\frac{n}{2}}, sr^i, sr^{\frac{n}{2}+i}\}$.

برهان. برای هر j ،

$$\begin{aligned} sr^i sr^j = sr^j sr^i &\iff s(r^i sr^i) r^{j-i} = sr^{j-i} (r^i sr^i) \iff s sr^{j-i} = sr^{j-i} s \\ &\iff r^{j-i} = sr^{j-i} s \iff r^{j-i} = r^{i-j} s s \iff r^{j-i} = r^{i-j} \\ &\iff j - i \equiv i - j \pmod{n} \iff \forall j - \forall i \equiv 0 \pmod{n} \\ &\iff \forall (j - i) = nk \iff (j - i) = \frac{nk}{\forall} \quad k \in \mathbb{Z} \end{aligned}$$

حال به ترتیب برای $k = 0$ و $k = 1$ ، داریم $j = i$ و $j = i + \frac{n}{\forall}$ ، و برای سایر k ها، j به طور تناوبی این

دو مقدار را اختیار می‌کند. همچنین برای هر j ،

$$\begin{aligned} sr^i r^j = r^j sr^i = r^{j-i} (r^i sr^i) = r^{j-i} s &\iff sr^{j+i} = r^{j-i} s = sr^{i-j} \\ &\iff r^{j+i} = r^{i-j} \iff j + i \equiv i - j \pmod{n} \\ &\iff \forall j \equiv 0 \pmod{n} \iff \forall j = nk \iff j = \frac{nk}{\forall} \quad k \in \mathbb{Z} \end{aligned}$$

مشابه حالت قبل اگر $k = 0$ و $k = 1$ ، آنگاه به ترتیب $j = 0$ و $j = \frac{n}{\forall}$ ، و برای سایر k ها، j به طور تناوبی

این دو مقدار را اختیار می‌کند. لذا $C_{D_{\forall n}}(sr^i) = \{e, r^{\frac{n}{\forall}}, sr^i, sr^{i+\frac{n}{\forall}}\}$ □

لم ۶.۲.۲. اگر n فرد باشد، آنگاه برای هر i ، $1 \leq i \leq n$ ، $C_{D_{\forall n}}(sr^i) = \{e, sr^i\}$.

برهان. مشابه لم قبل برای هر j ،

$$\begin{aligned} sr^i sr^j = sr^j sr^i &\iff r^{i-j} = r^{j-i} \\ &\iff \forall (i - j) \equiv 0 \pmod{n} \iff \forall (i - j) = nk \quad k \in \mathbb{Z} \end{aligned}$$

چون n فرد است، پس k زوج است. بنابراین $i \equiv j \pmod{n}$. در نتیجه برای هر j ، $sr^j = sr^i$. همچنین

برای هر j ،

$$sr^i r^j = r^j sr^i \iff r^{j+i} = r^{i-j} \iff \forall j = nk \quad k \in \mathbb{Z}$$

□ چون n فرد است، پس k باید زوج باشد. بنابراین $r^j = r^n = e$. در نتیجه $C_{D_{2n}}(sr^i) = \{e, sr^i\}$.

لم ۷.۲.۲. [۱۷] برای هر عدد طبیعی فرد n ، گراف‌های $\Gamma(D_{2n})$ و $\Gamma^u(D_{2n})$ ایزومورف هستند.

قضیه ۸.۲.۲. برای هر عدد طبیعی زوج n عبارات زیر برقرارند:

$$\omega(\Gamma^u(D_{2n})) = \frac{n}{2} - 1 \quad (\text{الف})$$

$$\alpha(\Gamma^u(D_{2n})) = \frac{n}{2} + 1 \quad (\text{ب})$$

$$\beta(\Gamma^u(D_{2n})) = \frac{n}{2} - 2 \quad (\text{ج})$$

برهان. (الف) با توجه به لم‌های (۵.۲.۲) و (۶.۲.۲)، $Z(D_{2n}) = \{1, a^{\frac{n}{2}}\}$. لذا $[D_{2n} : Z(D_{2n})] = n$.

بنابراین $T = \{1, a, a^2, \dots, a^{\frac{n}{2}-1}, b, ba, \dots, ba^{\frac{n}{2}-1}\}$ یک تراگرد از $Z(D_{2n})$ در D_{2n} است. لذا

$$n(\Gamma^u(D_{2n})) = |T \setminus \{1\}| = \frac{n}{2} - 1 + \frac{n}{2} = n - 1$$

خوشه از $\Gamma^u(D_{2n})$ است، و درجه‌ی رأس‌هایی که در A نیستند صفر است. لذا A یک خوشه‌ی ماکزیم

$\Gamma^u(D_{2n})$ است. بنابراین اگر B یک خوشه از $\Gamma^u(D_{2n})$ باشد، آنگاه $B \subseteq A$. لذا

$$\omega(\Gamma^u(D_{2n})) = |A| = \frac{n}{2} - 1.$$

(ب) برای هر j ، $1 \leq j \leq \frac{n}{2} - 1$ ، $A_j = \{a^j, b, ba, \dots, ba^{\frac{n}{2}-1}\}$ مجموعه‌ای مستقل برای $\Gamma^u(D_{2n})$

است. چون هر دو عضو $\{a^i : 1 \leq i \leq \frac{n}{2} - 1\}$ به هم متصل‌اند، بنابراین

$$\alpha(\Gamma^u(D_{2n})) = |A_j| = \frac{n}{2} + 1.$$

(ج) با استفاده از قضیه‌ی (۲۱.۱.۱) داریم

$$\alpha(\Gamma^u(D_{2n})) + \beta(\Gamma^u(D_{2n})) = n(\Gamma^u(D_{2n})) \implies \frac{n}{2} + 1 + \beta(\Gamma^u(D_{2n})) = n - 1$$

$$\implies \beta(\Gamma^u(D_{2n})) = n - 1 - \frac{n}{2} - 1 = \frac{n}{2} - 2.$$

□

قضیه ۹.۲.۲. برای هر عدد طبیعی n ، عبارات زیر برقرارند:

۱ (اگر n زوج باشد، آنگاه

$$\omega(\Gamma(D_{2n})) = n - 2 \quad \text{الف)}$$

$$\alpha(\Gamma(D_{2n})) = \frac{n}{2} + 1 \quad \text{ب)}$$

$$\beta(\Gamma(D_{2n})) = \frac{3n}{2} - 1 \quad \text{ج)}$$

۲ (اگر n فرد باشد، آنگاه

$$\omega(\Gamma(D_{2n})) = n - 1 \quad \text{الف)}$$

$$\alpha(\Gamma(D_{2n})) = n + 1 \quad \text{ب)}$$

$$\beta(\Gamma(D_{2n})) = n - 2 \quad \text{ج)}$$

برهان. (۱)

الف) بنا بر لم (۲.۲.۲) داریم

$$\omega(\Gamma(D_{2n})) = \omega(\Gamma^u(D_{2n})) |Z(D_{2n})| = 2\left(\frac{n}{2} - 1\right) = n - 2.$$

ب) بنا بر لم (۳.۲.۲) داریم

$$\alpha(\Gamma(D_{2n})) = \alpha(\Gamma^u(D_{2n})) = \frac{n}{2} + 1.$$

ج) با استفاده از لم (۴.۲.۲) داریم

$$\begin{aligned} \beta(\Gamma(D_{2n})) &= \beta(\Gamma^u(D_{2n})) + (m-1)(|Z(G)|-1) \\ &= \frac{n}{2} - 1 + (n-1)(2-1) \\ &= \frac{n}{2} - 2 + n - 1 = 3\frac{n}{2} - 3. \end{aligned}$$

(۲

الف (چون $2n$ زوج است، لذا قضیه‌ی (۸.۲.۲) در مورد $\Gamma^u(D_{2(2n)})$ برقرار است. در نتیجه

$$\omega(\Gamma^u(D_{2(2n)})) = \frac{2n}{2} - 1 = n - 1.$$

بنابراین لم (۷.۲.۲)، $\omega(\Gamma(D_{2n})) = \omega(\Gamma^u(D_{2(2n)})) = n - 1$.

ب (با استدلالی مشابه قسمت الف) داریم: $\alpha(\Gamma(D_{2n})) = \alpha(\Gamma^u(D_{2(2n)})) = \frac{2n}{2} + 1 = n + 1$

ج (با استدلالی مشابه قسمت قبل، $\beta(\Gamma(D_{2n})) = \beta(\Gamma^u(D_{2(2n)})) = \frac{2n}{2} - 2 = n - 2$

□

ویژگی‌های گراف جابجایی $\mathbb{L}(Q_n, Q_n - Z(Q_n))$

در این قسمت با توجه به آنچه که در بخش (۲.۲)، گفتیم قضایا و نتایجی را در رابطه با گراف جابجایی $\mathbb{L}(G, X)$ ، که در آن $G = Q_n$ و $X = Q_n - Z(Q_n)$ ، بیان و اثبات می‌نمائیم.

لم ۱۰.۲.۲. فرض کنید $n \geq 4$ ، در این صورت

الف ($C_{Q_n}(dc^i) = \{1, c^{2^{n-2}}, dc^i, dc^{i+2^{n-2}}\}$

ب ($Z(Q_n) = \{1, c^{2^{n-2}}\}$

برهان. الف (برای هر j ،

$$dc^i c^j = c^j dc^i \iff dc^{i+j} = c^{j-i}(c^i dc^i) \iff dc^{i+j} = c^{j-i}d = dc^{i-j} \iff c^{i+j} =$$

$$c^{j-i} \iff$$

$$2j \equiv 0 \pmod{2^{n-1}} \iff 2j = 2^{n-1}k \iff j = 2^{n-2}k.$$

اگر $k = 0$ آنگاه $c^j = e$ ، اگر $k = 1$ آنگاه $c^j = c^{2^{n-2}}$ ، و برای سایر k ها c^j به طور تناوبی این دو مقدار را اختیار می‌کند. همچنین برای هر j ،

$$dc^i dc^j = dc^j dc^i \iff d(c^i dc^i) c^{j-i} = dc^{j-i} (c^i dc^i) \iff d^2 c^{j-i} = dc^{j-i} d = ddc^{i-j} \iff$$

$$c^{j-i} = c^{i-j} \iff 2(i-j) \equiv 0 \pmod{2^{n-1}} \iff i-j = 2^{n-2}k \quad k \in \mathbb{Z}.$$

اگر $k = 0$ آنگاه $j = i$ ، اگر $k = 1$ آنگاه $j = i + 2^{n-2}$ ، و برای سایر k ها نیز j این دو مقدار را اختیار می‌کند. بنابراین $C_{Q_n}(dc^i) = \{1, c^{2^{n-2}}, dc^i, dc^{i+2^{n-2}}\}$

ب) با توجه به قسمت (الف)، داریم $Z(Q_n) = \{1, c^{2^{n-2}}\}$

□

قضیه ۱۱.۲.۲. برای $n \geq 4$ عبارات زیر برقرارند:

الف) $\omega(\Gamma^u(Q_n)) = 2^{n-2} - 1$

ب) $\alpha(\Gamma^u(Q_n)) = 2^{n-2} + 1$

ج) $\beta(\Gamma^u(Q_n)) = 2^{n-2} - 2$

برهان. الف) چون $Z(Q_n) = \{1, c^{2^{n-2}}\}$ بنابراین $T = \{1, c, c^2, \dots, c^{2^{n-2}-1}, d, dc, \dots, dc^{2^{n-2}-1}\}$

یک تراگرد از $Z(Q_n)$ در Q_n است. زیر مجموعه‌ی $A = \{c^i \mid 1 \leq i \leq 2^{n-2} - 1\}$ از T ، یک خوشه

برای $\Gamma^u(Q_n)$ است. چون با توجه به لم (۱۰.۲.۲) درجه‌ی رأس‌هایی که در A نیستند صفر است. بنابراین

اگر B یک خوشه در $\Gamma^u(Q_n)$ باشد آنگاه $B \subseteq A$. لذا $\omega(\Gamma^u(Q_n)) = |A| = 2^{n-2} - 1$.

ب) بنابر لم (۱۰.۲.۲) برای هر j ، $1 \leq j \leq 2^{n-2} - 1$ ، یک مجموعه‌ی مستقل برای $\Gamma^u(Q_n)$ است. چون هر دو عنصر از مجموعه‌ی $\{c^i \mid 1 \leq i \leq 2^{n-2} - 1\}$ به

هم متصل هستند، پس $|\alpha(\Gamma^u(Q_n))| = 2^{n-2} + 1$

ج) با استفاده از لم (۲۱.۱.۱) داریم:

$$\beta(\Gamma^u(Q_n)) = n(\Gamma^u(Q_n)) - \alpha(\Gamma^u(Q_n)) = 2^{n-1} - 1 - (2^{n-2} + 1) =$$

$$2 \cdot 2^{n-2} - 1 - 2^{n-2} - 1 = 2^{n-2} - 2.$$

□

قضیه ۱۲.۲.۲. برای $n \geq 4$ عبارات زیر برقرارند:

الف) $\omega(\Gamma(Q_n)) = 2^{n-1} - 2$

ب) $\alpha(\Gamma(Q_n)) = 2^{n-2} + 1$

ج) $\beta(\Gamma(Q_n)) = 3 \cdot 2^{n-2} - 3$

برهان. الف) بنابر لم (۲.۲.۲)، داریم:

$$\omega(\Gamma(Q_n)) = \omega(\Gamma^u(Q_n))|Z(Q_n)| = 2(2^{n-2} - 1) = 2^{n-1} - 2.$$

ب) با استفاده از لم (۳.۲.۲)، $\alpha(\Gamma(Q_n)) = \alpha(\Gamma^u(Q_n)) = 2^{n-2} + 1$

ج) با توجه به لم (۴.۲.۲)، داریم:

$$\beta(\Gamma(Q_n)) = \beta(\Gamma^u(Q_n)) + (m-1)(|Z(Q_n)| - 1)$$

$$= 2^{n-2} - 2 + (2 \cdot 2^{n-1})(2 - 1)$$

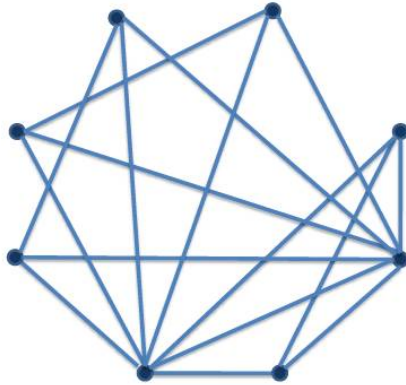
$$= 3 \cdot 2^{n-2} - 3.$$

□

۳.۲ ساختار کلی گراف جابجایی D_{2n} و ویژگی‌های اساسی آن

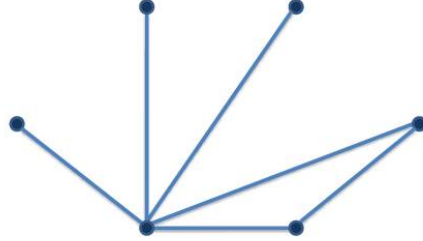
در این بخش، که از مرجع [۱۸] آورده‌ایم، گراف جابجایی $\Gamma = \mathcal{L}(D_{2n}, \Omega)$ ، دارای مجموعه ی رئوس Ω می‌باشد که Ω زیر مجموعه‌ی دلخواهی از D_{2n} است و دو رأس متمایز در Ω زمانی به هم متصل می‌شوند که در D_{2n} با هم جابجا شوند.

مثال ۱.۳.۲. برای $n = 4$ ، و $\Omega = D_8$ گراف $\Gamma = \mathcal{L}(D_8, D_8)$ به صورت زیر است:

شکل ۱.۲: گراف جابجایی روی D_8 .

مثال ۲.۳.۲. قرار می‌دهیم، $n = 3$ ، $\Omega = D_6$ در این صورت گراف، $\Gamma = \mathbb{G}(D_6, D_6)$ به شکل زیر است:

شکل ۲.۲: گراف جابجایی روی D_6 .

لم ۳.۳.۲. فرض کنید $\Omega \subseteq D_{2n}$ و $\Gamma = \mathbb{G}(D_{2n}, \Omega)$. در این صورت به ازای هر $a \in \Omega$ ،

$$\deg_{\Gamma}(a) = |C_{\Omega}(a)| - 1.$$

برهان. به ازای هر $a \in \Omega$ ، $a \in C_{\Omega}(a)$. چون $C_{\Omega}(a)$ مجموعه‌ی عناصری است که با a جابجا می‌شوند،

□

$$\text{بنابراین } \deg_{\Gamma}(a) = |C_{\Omega}(a)| - 1.$$

لم ۴.۳.۲. فرض کنید $n \geq 3$ یک عدد صحیح زوج باشد و $\Gamma = \mathbb{G}(D_{2n}, D_{2n})$. در این صورت برای هر i ،

$$1 \leq i \leq n$$

$$\deg_{\Gamma}(sr^i) = 3 \quad (\text{الف})$$

(ب)

$$\deg_{\Gamma}(r^i) = \begin{cases} 2n - 1 & i = n, \frac{n}{2} \\ n - 1 & i \neq n, \frac{n}{2} \end{cases}$$

□

برهان. از لم‌های (۳.۳.۲) و (۵.۲.۲) نتیجه می‌شود.

لم ۵.۳.۲. فرض کنید $n \geq 3$ یک عدد صحیح فرد باشد و $\Gamma = \mathbb{G}(D_{2n}, D_{2n})$. در این صورت برای هر i ،

$$1 \leq i \leq n$$

$$\deg_{\Gamma}(sr^i) = 1 \quad (\text{الف})$$

(ب)

$$\deg_{\Gamma}(r^i) = \begin{cases} 2n-1 & i = n \\ n-1 & i \neq n \end{cases}$$

□ برهان. از لم‌های (۳.۳.۲) و (۶.۲.۲) نتیجه می‌شود.

قضیه ۶.۳.۲. فرض کنید $n \geq 3$ ، $\Omega \subseteq D_{2n}$ و $\Gamma = \mathbb{C}(D_{2n}, \Omega)$. در این صورت عبارات زیر برقرارند:

(الف) اگر Ω یک زیر گروه آبدلی از D_{2n} باشد، آنگاه $\text{diam}(\Gamma) = 1$.

(ب) اگر Ω یک زیر گروه غیر آبدلی از D_{2n} باشد، آنگاه $\text{diam}(\Gamma) = 2$.

(ج) اگر $\Omega = D_{2n} - Z(D_{2n})$ ، آنگاه $\text{diam}(\Gamma) = \infty$.

برهان. (الف) اگر Ω یک زیر گروه آبدلی از D_{2n} باشد، آنگاه برای هر $a, b \in \Omega$ داریم $ab = ba$. بنابراین درجه

هر رأس $1 - |\Omega|$ است، لذا $\Gamma = \mathbb{C}(D_{2n}, \Omega)$ یک گراف کامل است. بنابراین $\text{diam}(\Gamma) = 1$.

(ب) فرض کنید Ω یک زیر گروه ناآبدلی از D_{2n} باشد. چون $\Omega \leq D_{2n}$ پس $e \in \Omega$. لذا Γ همبند است.

چون Ω آبدلی نیست پس $x, y \in \Omega$ وجود دارد که $xy \neq yx$ ، بنابراین $\text{diam}(\Gamma) \geq 2$. همچنین چون

$e \in \Omega$ ، بنابراین برای هر $x, y \in \Omega$ یک مسیر به طول ۲ است، لذا $\text{diam}(\Gamma) \leq 2$. در

نتیجه $\text{diam}(\Gamma) = 2$.

(ج) فرض می‌کنیم $\Omega = D_{2n} - Z(D_{2n})$ و n زوج باشد. در این صورت بنا بر لم (۵.۲.۲)، $Z(D_{2n}) =$

$\{e, r^{\frac{n}{2}}\}$. در نتیجه $\Omega = D_{2n} - \{e, r^{\frac{n}{2}}\}$. لذا برای هر i ، $1 \leq i \leq n$ ، $C_{\Omega}(sr^i) = \{sr^i, sr^{i+\frac{n}{2}}\}$ و

$C_{\Omega}(r^i) = \{r^i; 1 \leq i \leq n, i \neq n, \frac{n}{4}\}$. بنابراین روی Ω هیچ r^i یی با هیچ sr^i یی جابه‌جا نمی‌شود.

لذا گراف Γ حداقل دومولفه‌ی همبندی دارد و در نتیجه Γ ناهمبند است. حال اگر n فرد باشد، آنگاه بنا بر

لم (۶.۲.۲)، $Z(D_{2n}) = \{e\}$. در نتیجه

$$\Omega = D_{2n} - \{e\} \Rightarrow C(sr^i) = \{sr^i\} \implies \deg(sr^i) = 0.$$

لذا در این حالت نیز Γ ناهمبند است. بنابراین $diam(\Gamma) = \infty$.

□

نتیجه ۷.۳.۲. فرض کنید $\Gamma = \mathbb{C}(D_{2n}, \Omega)$ که $\Omega \subseteq D_{2n}$ در این صورت

الف) اگر n فرد باشد و $\Omega = \{r^i, sr^j : 1 \leq i \leq n-1, 1 \leq j \leq n\}$. آنگاه $diam(\Gamma) = \infty$.

ب) اگر n زوج باشد و $\Omega = \{r^i, sr^j : i \neq \frac{n}{2}, 1 \leq i \leq n-1, 1 \leq j \leq n\}$. آنگاه $diam(\Gamma) = \infty$.

برهان. الف) اگر n فرد باشد آنگاه با توجه به لم (۶.۲.۲)، $Z(D_{2n}) = \{r^n\}$. بنابراین

$$\Omega = \{r^i, sr^j : 1 \leq i < n, 1 \leq j \leq n\} = D_{2n} - Z(D_{2n}).$$

لذا با توجه به قضیه‌ی قبل $diam(\Gamma) = \infty$.

ب) اگر n زوج باشد آنگاه بنا بر لم (۵.۲.۲)، $Z(D_{2n}) = \{r^n, r^{\frac{n}{2}}\}$. در نتیجه

$$\Omega = \{r^i, sr^j : i \neq \frac{n}{2}, 1 \leq i \leq n-1, 1 \leq j \leq n\} = D_{2n} - Z(D_{2n}).$$

بنابراین با توجه به قضیه‌ی قبل $diam(\Gamma) = \infty$.

□

قضیه ۸.۳.۲. فرض کنید n یک عدد صحیح باشد که $n \geq 3$ و $n \neq 4$ ، همچنین $\Omega \subseteq D_{2n}$ و $\Gamma = \mathbb{C}(D_{2n}, \Omega)$.

در این صورت $\Gamma = K_n$ اگر و تنها اگر $\Omega = \Omega_1$.

برهان. فرض کنیم $\Omega = \Omega_1 = \{r^i : 1 \leq i \leq n\}$. در این صورت Ω یک زیرگروه دوری از D_{2n} است. چون

Ω دارای مرتبه‌ی n است، پس Γ گراف کامل روی n رأس است، لذا $\Gamma = K_n$.

حال برعکس فرض کنیم $\Gamma = K_n$ ، یعنی Γ گراف کامل روی n رأس باشد. لذا $\Gamma = \mathbb{C}(D_{2n}, \Omega)$ که

$\Omega \subseteq D_{2n}$ و $|\Omega| = n$. بنابراین برای هر $g \in \Omega$ ، $deg(g) = n-1$. حال اگر n زوج باشد، آنگاه بنا بر لم

(۵.۲.۲)، برای هر $sr^i \in D_{2n}$ ، $deg(sr^i) = 3$. از طرفی $n \neq 4$ و $n \geq 3$ بنابراین

$$n \geq 6 \implies n - 1 \geq 5 \implies g \neq sr^i \implies g \notin \Omega_2 \implies g \in \Omega_1 \implies \Omega \subseteq \Omega_1.$$

چون $|\Omega| = |\Omega_1| = n$ ، لذا $|\Omega| = |\Omega_1| = n$. اگر n فرد باشد با استفاده از لم (۶.۲.۲)، $deg(sr^i) = 1$. چون برای هر $g \in \Omega$ ، $deg(g) = n - 1$ ، پس $g \neq sr^i$ و در نتیجه $g \in \Omega_1$. بنابراین $\Omega \subseteq \Omega_1$ و با استدلالی مشابه $\Omega = \Omega_1$. $\square$

تذکر ۹.۳.۲. با توجه به مثال (۱.۳.۲)، برای $n = 4$ ، زیر مجموعه‌ی $\Omega \subseteq D_{2n}$ وجود دارد که $\Omega \neq \Omega_1$ و $\mathcal{L}(D_8, \Omega) = K_4$.

نتیجه ۱۰.۳.۲. اگر $n \geq 3$ ، آنگاه هیچ زیر مجموعه‌ای مانند Ω از D_{2n} وجود ندارد که $\mathcal{L}(D_{2n}, \Omega) = n$ -منتظم باشد.

برهان. فرض کنیم $\Omega \subseteq D_{2n}$ وجود داشته باشد که $\mathcal{L}(D_{2n}, \Omega) = n$ -منتظم باشد. در این صورت $|\Omega| \geq n + 1$. بنابراین حداقل یک عنصر مانند g از Ω_2 وجود دارد که $g \in \Omega$. اگر n فرد باشد آنگاه $deg(g) = 1$ ، که تناقض است. اگر n زوج باشد آنگاه $deg(g) = n \geq 4$ ، باز هم تناقض است. بنابراین فرض خلف باطل و در نتیجه حکم برقرار است. $\square$

قضیه ۱۱.۳.۲. فرض کنید $n \geq 3$ ، یک عدد صحیح فرد باشد، $\Omega = \{e, sr^1, sr^2, \dots, sr^n\} \subseteq D_{2n}$ و $\Gamma = \mathcal{L}(D_{2n}, \Omega) = K_{1,n}$ در این صورت.

برهان. فرض کنیم $\Omega = \{e, sr^1, \dots, sr^n\}$. در این صورت بنا بر لم (۶.۲.۲)، چون n فرد است، $C(sr^i) = \{e, sr^i\}$. همچنین $C_\Omega(e) = \Omega$. بنابراین $deg(e) = |\Omega| - 1 = n$ و $deg(sr^i) = 1$. لذا $\mathcal{L}(D_{2n}, \Omega) = K_{1,n}$. $\square$

قضیه ۱۲.۳.۲. فرض کنید $n \geq 3$ یک عدد صحیح فرد باشد و $\Gamma = \mathcal{L}(D_{2n}, D_{2n})$ در این صورت گراف دو مؤلفه‌ای است.

برهان. چون $D_{2n} = \Omega_1 \cup \Omega_2$ و $D_{2n} \cap \Omega_2 = \emptyset$ و $\Omega_1 \cap \Omega_2 = \emptyset$. بنابراین $D_{2n} = \Omega_1 + \Omega_2 = V(\Gamma)$. چون n فرد است بنابراین با توجه به قضیه (۸.۳.۲)، Ω_1 یک مجموعه‌ی کامل است. بنابر قضیه (۱۱.۳.۲)، $\Omega_2 = \Omega - e$ یک مجموعه‌ی مستقل است، لذا Γ یک گراف دومولفه‌ای است. $\square$

قضیه ۱۳.۳.۲. فرض کنید $\Gamma = \mathbb{C}(D_{2n}, D_{2n})$. در این صورت به ازای هر عدد صحیح $n \geq 3$ ، تعداد یال‌های

Γ که با $(\Gamma) \in$ نشان می‌دهیم، به صورت زیر می‌باشد:

$$\epsilon(\Gamma) = \begin{cases} \frac{n(n+1)}{2} & \text{اگر } n \text{ فرد باشد} \\ \frac{n(n+4)}{2} & \text{اگر } n \text{ زوج باشد} \end{cases}$$

برهان. با توجه به این که $D_{2n} = \Omega_1 \cup \Omega_2$ و $D_{2n} \cap \Omega_2 = \emptyset$ حالت‌های زیر را بررسی می‌کنیم:

حالت ۱) اگر n زوج باشد؛ آنگاه با توجه به قضیه (۸.۳.۲)، زیرگراف القایی به وسیله Ω_1 کامل است. بنابراین

$$C_{\Omega_1}(sr^i) = \{sr^i, sr^{i+\frac{n}{2}}\}, \quad (5.2.2)$$

بنابراین زیرگراف القایی به وسیله Ω_2 ، $\frac{n}{2}k_2$ است. لذا تعداد

یال‌ها در Γ ، مجموع تعداد یال‌ها در $\mathbb{C}(D_{2n}, \Omega_1)$ ، تعداد یال‌ها در $\mathbb{C}(D_{2n}, \Omega_2)$ و تعداد یال‌ها از r^n و $r^{\frac{n}{2}}$ به مجموعه رأس‌های Ω_2 است. بنابراین

$$\epsilon(\Gamma) = \frac{n(n-1)}{2} + \frac{n}{2} + 2n = \frac{n^2 - n + n + 4n}{2} = \frac{n(n+4)}{2}.$$

حالت ۲) اگر n فرد باشد؛ آنگاه مشابه استدلال بالا زیرگراف القایی از Ω_1 کامل است. بنابر لم (۶.۲.۲)، زیر

گراف القایی به وسیله Ω_2 هیچ یالی ندارد؛ بنابراین تعداد یال‌ها در Γ مجموع تعداد یال‌ها در $\mathbb{C}(D_{2n}, \Omega_1)$

و تعداد یال‌ها از r^n به مجموعه رأس‌های Ω_2 است. لذا

$$\epsilon(\Gamma) = \frac{n(n-1)}{2} + n = \frac{n^2 - n + 2n}{2} = \frac{n(n+1)}{2}.$$

$\square$

قضیه ۱۴.۳.۲. فرض کنید $n \geq 3$ ، یک عدد صحیح باشد. در این صورت هیچ زیر مجموعه‌ای مانند Ω از D_{2n}

وجود ندارد که $\Gamma = \mathbb{C}(D_{2n}, \Omega) = C_4$.

برهان. فرض کنیم زیرمجموعه‌ی Ω از D_{2n} وجود داشته باشد به طوری که $C_4 = \mathcal{L}(D_{2n}, \Omega)$. حالت‌های زیر را بررسی می‌کنیم:

حالت اول: اگر n فرد باشد، چون در C_4 همه رأس‌ها از درجه ۲ اند، پس برای هر i ، $1 \leq i \leq n$ ، $sr^i \notin \Omega$. بنابراین $\Omega \subset \Omega_1$. چون $\mathcal{L}(D_{2n}, \Omega)$ یک زیرگراف القایی از گراف کامل $\mathcal{L}(D_{2n}, \Omega_1)$ است. بنابراین $\mathcal{L}(D_{2n}, \Omega)$ کامل است و این یک تناقض است.

حالت دوم: اگر n زوج باشد. آنگاه Ω شامل حداقل دو رأس از Ω_2 است، زیرا در غیر این صورت شامل حداقل ۳ رأس از Ω_1 است و این رأس‌ها حداقل K_3 را تولید می‌کنند که این یک تناقض است. اگر $\Omega \subset \Omega_2$ ، آنگاه هر رأس $\mathcal{L}(D_{2n}, \Omega)$ حداکثر از درجه ۱ می‌شود که تناقض است. اگر Ω شامل ۳ رأس از Ω_2 باشد، آنگاه Ω شامل ۱ رأس از Ω_1 است که می‌تواند e یا $r^{\frac{n}{2}}$ باشد و یا هیچکدام از این دو نباشد. در دو حالت اول درجه رأس انتخاب شده ۳ است. بنابراین به تناقض می‌رسیم. اگر هیچکدام از آن دو نباشد رأس انتخاب شده به هیچ رأسی از Ω_2 متصل نیست. لذا Ω یک نقطه‌ی تنها دارد. بنابراین Ω شامل دو رأس از Ω_2 و دو رأس دیگر از Ω_1 است. لذا $\Omega = \{e, r^{\frac{n}{2}}, sr^i, sr^j : i \neq j\}$ و چون $\deg_{\Gamma}(e) = \deg_{\Gamma}(r^{\frac{n}{2}}) = 3$ پس به تناقض می‌رسیم. در نتیجه فرض خلف باطل و حکم برقرار است. $\square$

قضیه ۱۵.۳.۲. فرض کنید $n \geq 3$ یک عدد صحیح باشد. در این صورت هیچ زیر مجموعه‌ای مانند Ω از D_{2n} وجود ندارد که $P_4 = \mathcal{L}(D_{2n}, \Omega) = \Gamma$.

برهان. فرض کنیم زیر مجموعه‌ی Ω از D_{2n} وجود داشته باشد که $P_4 = \mathcal{L}(D_{2n}, \Omega) = \Gamma$. در این صورت $|\Omega| = 5$ که دو رأس آن از درجه ۱ و سه رأس از درجه ۲ می‌باشد.

اگر n فرد باشد، آنگاه با توجه به لم (۶.۲.۲)، Ω حداقل شامل ۳ رأس از Ω_1 است. لذا Γ حداقل شامل K_3 است که تناقض است.

اگر n زوج باشد آنگاه بنا بر لم (۵.۲.۲)، Ω شامل حداقل ۳ رأس از Ω_2 است؛ که اگر $\Omega \subseteq \Omega_2$ آنگاه تمام رأس‌های Ω حداکثر از درجه یک‌اند که تناقض است. اگر Ω شامل ۴ رأس از Ω_2 باشد. آنگاه رأس باقیمانده اگر

$r^{\frac{n}{2}}$ یا r^n باشد از درجه ۴ است که تناقض است. در غیر این صورت یک رأس تنهاست که باز هم تناقض است. بنابراین Ω شامل ۲ رأس از Ω_1 است. اگر Ω شامل حداقل یکی از دو رأس $\{r^{\frac{n}{2}}, e\}$ باشد. آنگاه Γ شامل رأس از درجه ۴ است که تناقض است. اگر Ω شامل هیچ یک از دو رأس $\{e, r^{\frac{n}{2}}\}$ نباشد. آنگاه Γ ناهمبند است که با فرض تناقض دارد. بنابراین فرض خلف باطل و حکم ثابت می‌شود. $\square$

قضیه ۱۶.۳.۲. فرض کنید $n \geq 3$ یک عدد صحیح باشد و $\Gamma = \mathbb{L}(D_{2n}, D_{2n})$. در این صورت

$$\omega(\Gamma) = \chi(\Gamma) = n.$$

برهان. $\Omega_1 = \{r^1, \dots, r^n\} \subseteq D_{2n}$ را در نظر می‌گیریم بنابر قضیه‌ی (۸.۳.۲) و نتیجه‌ی (۱۰.۳.۲)، $\mathbb{L}(D_{2n}, \Omega_1)$ یک زیرگراف کامل ماکسیمال از Γ است. در نتیجه $\omega(\Gamma) = n$. برای محاسبه $\chi(\Gamma)$ دو حالت داریم:

حالت اول: اگر n زوج باشد، آنگاه حداقل n رنگ برای رنگ آمیزی $\mathbb{L}(D_{2n}, \Omega_1)$ نیاز داریم. بنابراین $\chi(\Gamma) \geq n$. با توجه به لم (۵.۲.۲)، فقط e و $r^{\frac{n}{2}}$ از رأس‌های Ω_1 با همه‌ی رأس‌های Ω_2 مجاورند. پس رنگ‌های تخصیص داده شده به این رأس‌ها نمی‌توانند به هیچ رأس دیگری تخصیص داده شوند. لذا $n - 2$ رأس در Ω_1 باقی می‌مانند که با هیچ یک از رأس‌های باقی‌مانده در $\Omega_2 = V(\Gamma) - \Omega_1$ مجاور نیستند. چون $C_{\Omega_2}(sr^i) = \{sr^i, sr^{i+\frac{n}{2}}\}$ ؛ بنابراین درجه‌ی هر رأس در Ω_2 ، یک است. لذا رأس‌های Ω_2 را می‌توان با $n - 2$ رنگ باقی‌مانده رنگ آمیزی کرد. بنابراین $\chi(\Gamma) \leq n$. در نتیجه $\chi(\Gamma) = n$.

حالت دوم: اگر n فرد باشد، آنگاه حداقل n رنگ برای رنگ آمیزی $\mathbb{L}(D_{2n}, \Omega_1)$ نیاز داریم. بنابراین $\chi(\Gamma) \geq n$. با توجه به لم (۶.۲.۲)، فقط رأس e از Ω_1 با همه‌ی رأس‌های Ω_2 مجاور است. پس رنگ‌های تخصیص داده شده به این رأس نمی‌تواند به هیچ رأس دیگری تخصیص داده شود. لذا $n - 1$ رأس در Ω_1 باقی می‌مانند که با هیچ یک از رأس‌های باقی‌مانده در $\Omega_2 = V(\Gamma) - \Omega_1$ مجاور نیستند. چون $C_{\Omega_2}(sr^i) = \{sr^i\}$. بنابراین درجه‌ی هر رأس در Ω_2 ، صفر است. لذا رأس‌های Ω_2 را می‌توان با $n - 1$ رنگ باقی‌مانده رنگ آمیزی کرد. بنابراین $\chi(\Gamma) \leq n$. در نتیجه $\chi(\Gamma) = n$. $\square$

قضیه ۱۷.۳.۲. فرض کنید $n \geq 3$ یک عدد صحیح زوج باشد. در این صورت $\mathbb{L}(D_{2n}, D_{2n}) = \Gamma$ ، دارای یک تطابق کامل است.

برهان. همان طور که در اثبات قضیه‌ی (۱۳.۳.۲)، مشاهده کردیم $\mathbb{L}(D_{2n}, \Omega_1) = K_n$ و $\mathbb{L}(D_{2n}, \Omega_2) = \frac{n}{2}k_2$ ،

که $\Omega_1 = \{r^1, r^2, \dots, r^n\}$ و $\Omega_2 = \{sr^1, \dots, sr^n\}$. چون n زوج است پس $\mathbb{L}(D_{2n}, \Omega_1)$ و $\mathbb{L}(D_{2n}, \Omega_2)$

دارای تطابق کامل هستند. بنابراین Γ دارای یک تطابق کامل است. $\square$

فصل ۳

گراف جابجایی گروه متقارن

۱.۳ مقدمه

این فصل شامل دو بخش است، که در آن به معرفی گراف جابجایی روی رده‌ی تزویج عناصری با ساختار دوری معین در S_n می‌پردازیم و قضایا و نتایجی را به اثبات می‌رسانیم که با استفاده از آن‌ها می‌توان قطر و یا کرانی از قطر این گراف‌ها را به دست آورد.

۲.۳ قطر گراف جابجایی روی رده‌ی تزویج عناصری با ساختار دوری معین

در این بخش، که از مرجع [۶] آورده‌ایم، قطر و ساختار دیسک گراف جابجایی $\mathfrak{A}(G, X)$ را بررسی می‌کنیم که G گروه متقارن و X یک رده‌ی تزویج از G است. همه‌ی گراف‌های جابجایی معرفی شده در این قسمت بنا بر [۹]، همبند هستند.

فرض کنیم $G = Sym(n) (= Sym(\Omega))$ که $\Omega = \{1, 2, \dots, n\}$ و $a \in G$ را به صورت حاصل ضرب دورهای دو به دو مجزا می‌نویسیم، فرض می‌کنیم m ماکزیم طول دورها در این تجزیه باشد. قرار می‌دهیم $a = \tilde{a}a^*$ که $\tilde{a}$ دوری به طول m و a^* حاصل ضرب تمام دورهای مجزای باقی‌مانده است. همچنین فرض می‌کنیم $G^* = Sym(Fix(\tilde{a}))$. در این صورت $G^* \leq G$ و $a^* \in Sym(Fix(\tilde{a})) = G^*$ رده‌ی تزویج a^* در G^* را با $X^{G^*} = a^{*G^*}$ نشان می‌دهیم.

اگر $q \in \mathbb{Q}$ ، آنگاه $[q]$ ، کوچکترین عدد صحیح بزرگتر یا مساوی q است. همان طور که قبلاً گفتیم برای هر $x \in X$ و $i \in \mathbb{N}$ امین دیسک x به صورت زیر تعریف می‌شود

$$\Delta_i(x) = \{y \in X : d(y, x) = i\}.$$

برای هر i ، $i \geq 3$ ، اگر i فرد باشد قرار می‌دهیم

$$\Sigma_i(a) = \left\{ x \in X : \frac{(i-3)r}{4} + 1 \leq |supp(x) \cap supp(a)| \leq \frac{(i-1)r}{4} \right\}$$

و اگر i زوج باشد قرار می‌دهیم

$$\Sigma_i(a) = \left\{ x \in X : m - \frac{ir}{4} \leq |supp(x) \cap supp(a)| \leq m - \frac{(i-2)r}{4} - 1 \right\}.$$

۱.۲.۳. فرض کنید $\alpha = (1, 2, \dots, k)$ عضو S_n باشد. برای $\sigma \in S_n$ ، اگر $[\alpha, \sigma] = 1$ و تنها اگر σ به صورت $\alpha^i \beta$ باشد که در آن، $0 \leq i \leq k-1$ و β جایگشتی است که هر یک از عناصر $1, 2, \dots, k$ را ثابت نگه می‌دارد.

برهان. فرض کنیم $K = \{\sigma \in S_n : \sigma(i) = i, 1 \leq i \leq k\}$ و $H = \langle \alpha \rangle$. در این صورت $|K| = (n-k)!$ ، $|H| = k$ و $H \cap K = 1$. S_n با توزیع روی خودش عمل می‌کند. لذا بنابر قضیه‌ی مدار-پایدار ساز داریم:

$$|S_n : St_{S_n}(\alpha)| = |orb_{S_n}(\alpha)|$$

که

$$St_{S_n}(\alpha) = \{\sigma \in S_n : \sigma^{-1}\alpha\sigma = \alpha\} = \{\sigma \in S_n : \alpha\sigma = \sigma\alpha\} = C_{S_n}(\alpha)$$

و

$$orb_{S_n}(\alpha) = \{\sigma^{-1}\alpha\sigma : \sigma \in S_n\} = Cl_{S_n}(\alpha).$$

بنابراین $|S_n : C_{S_n}(\alpha)| = |Cl_{S_n}(\alpha)|$. در نتیجه

$$|C_{S_n}(\alpha)| = \frac{|S_n|}{|Cl_{S_n}(\alpha)|}$$

و چون کلاس هم ارزی α روی S_n مجموعه عناصری از S_n است که دارای ساختار دوری یکسان با α هستند. بنابراین

$$|C_{S_n}(\alpha)| = \frac{n!}{\frac{n \times (n-1) \times \dots \times (n-k+1)}{k}} = k(n-k)!$$

از طرفی داریم:

$$|HK| = \frac{|H||K|}{|H \cap K|} = \frac{k(n-k)!}{1} = k(n-k)!$$

در نتیجه $|C_{S_n}(\alpha)| = |HK|$. چون $H, K \leq C_{S_n}(\alpha)$ ، لذا $HK \leq C_{S_n}(\alpha)$ و بنابراین $C_{S_n}(\alpha) = HK$.

□

همچنین $H \cap K = 1$ ، لذا $C_{S_n}(\alpha) = H \times K$ و این حکم را ثابت می‌کند.

قضیه ۲.۲.۳. فرض کنید $n = 2m + r$ که $m \geq 2$ و $r \geq 1$. همچنین فرض کنید $a = (1 \dots m)(\bar{a})$ در

$$\Delta_1(a) = \{x \in X : \text{supp}(x) \cap \text{supp}(a) = \emptyset\} \cup (\langle a \rangle \cap X) \setminus \{a\},$$

برهان. ابتدا نشان می‌دهیم $\Delta_1(a) \subseteq \{x \in X : \text{supp}(x) \cap \text{supp}(a) = \emptyset\} \cup (\langle a \rangle \cap X) \setminus \{a\}$ مطابق

با تعریف، $\Delta_1(a) = \{x \in X : d(x, a) = 1\}$ ، بنابراین برای هر $x \in \Delta_1(a)$ ، $ax = xa$ و $x \neq a$. لذا بنابر

لم (۱.۲.۳)، $x = a^j \beta$ ، که در آن $0 \leq j \leq m-1$ و β جایگشتی است که هر یک از عناصر $\{1, \dots, m\}$ را

ثابت نگه می‌دارد.

اگر $j = 0$ آنگاه $x = \beta$. بنابراین $\text{supp}(x) \cap \text{supp}(a) = \emptyset$ در غیر این صورت چون x دارای ساختار دوری

$m^1 \mid m+r$ است و برای هر j ، $1 \leq j \leq m-1$ ، $a^j \neq 1$ ، بنابراین $\beta = 1$ و $a^j \in X$ لذا $x \in \langle a \rangle \cap X$.

در نتیجه،

$$x \in \{x \in X : \text{supp}(x) \cap \text{supp}(a) = \emptyset\} \cup (\langle a \rangle \cap X) \setminus \{a\}$$

از طرفی داریم

$$\{x \in X : \text{supp}(x) \cap \text{supp}(a) = \emptyset\} \cup (\langle a \rangle \cap X) \setminus \{a\} \subseteq \Delta_1(a).$$

□

بنابراین حکم ثابت می‌شود.

قضیه ۳.۲.۳. فرض کنید $n = 2m + r$ که $m \geq 2$ و $r \geq 1$. همچنین فرض کنید $a = (1 \dots m)(\bar{a})$ در

$$\Delta_2(a) = \{x \in X : m - r \leq |\text{supp}(x) \cap \text{supp}(a)|\} \setminus (\Delta_1(a) \cup \{a\}),$$

برهان. برای هر $x \in \Delta_2(a)$ ، $x \in \Delta_2(a) = \{x \in X : d(x, a) = 2\}$ ، $x \in \Delta_1(a)$ وجود دارد که $x \in \Delta_1(y)$ چون

$$x \notin \langle y \rangle \text{ و } y \notin \langle a \rangle \text{ نشان می‌دهیم}$$

اگر $x \in \langle y \rangle$ آنگاه $x = y^i$ و چون $y \in \Delta_1(a)$ لذا $ay = ya$ و بنابراین $ax = xa$. در نتیجه $x \in \Delta_1(a)$

که تناقض است، بنابراین $\text{supp}(x) \cap \text{supp}(y) = \emptyset$.

اگر $y \in \langle a \rangle \cap X$ به صورت توانی از a است که دارای ساختار دوری یکسان با a می‌باشد. لذا $supp(y) = supp(a)$ ، بنابراین $supp(x) \cap supp(a) = \emptyset$. در نتیجه $x \in \Delta_1(a)$ که باز هم تناقض است. بنابراین $supp(x) \cap supp(y) = \emptyset = supp(y) \cap supp(a)$.

از طرفی $a, x, y \in X$ دارای ساختار دوری یکسان $m \mid m+r$ هستند و چون $supp(y)$ دارای اشتراک تهی با $supp(x)$ و $supp(a)$ است. بنابراین a و x اعضای خود را از $n - m = m + r$ عضو باقی مانده Ω اختیار می‌کنند. چون $a = (1, 2, \dots, m)$ ، لذا x حداقل $m - r$ عضو از $supp(a)$ را اختیار می‌کند. بنابراین $|supp(x) \cap supp(a)| \geq m - r$. لذا داریم:

$$x \in \{x \in X : m - r \leq |supp(x) \cap supp(a)|\} \setminus (\Delta_1(a) \cup \{a\}) \Rightarrow$$

$$\Delta_2(a) \subseteq \{x \in X : m - r \leq |supp(x) \cap supp(a)|\} \setminus (\Delta_1(a) \cup \{a\}).$$

حال برعکس، فرض می‌کنیم

$$x \in \{x \in X : m - r \leq |supp(x) \cap supp(a)|\} \setminus (\Delta_1(a) \cup \{a\})$$

در این صورت $|supp(x) \cap supp(a)| \geq m - r$. لذا

$$|supp(x) \cup supp(a)| = |supp(x)| + |supp(a)| - |supp(x) \cap supp(a)|$$

$$= m + m - |supp(x) \cap supp(a)| \leq 2m - (m - r) = m + r$$

بنابراین حداقل m نقطه داریم که توسط a و x ثابت نگه داشته می‌شود. لذا $y \in X$ وجود دارد که با a و x جابه‌جا می‌شود. در این صورت $d(x, a) \leq 2$. چون $x \notin \Delta_1(a) \cup \{a\}$ ، بنابراین $d(x, a) \geq 2$. در نتیجه $d(x, a) = 2$ و لذا $x \in \Delta_2(a)$. بنابراین

$$\{x \in X : m - r \leq |supp(x) \cap supp(a)|\} \setminus \Delta_1(a) \cup \{a\} \subseteq \Delta_2(a).$$

□

و این اثبات را کامل می‌کند.

قضیه ۴.۲.۳. فرض کنید $n = 2m + r$ که $m \geq 2$ و $r \geq 1$. همچنین فرض کنید $a = (1 \dots m)(\bar{a})$ در

$$\Delta_i(a) = \sum_i(a), \lceil \frac{m-1}{r} \rceil \geq 3, \text{ که } 3 \leq i \leq \lceil \frac{m-1}{r} \rceil, \text{ برای هر } i,$$

برهان. اگر $r \geq m-1$ ، آنگاه $n = 2m + r \geq 3m - 1$. برای هر $x \in X$ ، اگر $|supp(x) \cap supp(a)| = 0$ ،

آنگاه $d(a, x) = 1$. در غیر این صورت $|supp(x) \cap supp(a)| \neq 0$ ، لذا $|supp(x) \cap supp(a)| \geq 1$. بنابراین

$$|supp(x) \cup supp(a)| = |supp(x)| + |supp(a)| - |supp(x) \cap supp(a)|$$

$$\leq m + m - 1 = 2m - 1.$$

در نتیجه a و x حداقل m عنصر را ثابت نگه می‌دارند. لذا $y \in X$ وجود دارد که با a و x جابه‌جا می‌شود.

بنابراین $d(a, x) \leq 2$. در نتیجه $x \in \Delta_1(a) \cup \Delta_2(a)$.

فرض کنیم $r < m - 1$ ، در این صورت به استقرا روی i ، $3 \leq i \leq \lceil \frac{m-1}{r} \rceil$ ، ثابت می‌کنیم برای هر i فرد،

$$\Delta_i(a) = \{x \in X : \frac{(i-3)r}{2} + 1 \leq |supp(x) \cap supp(a)| \leq \frac{(i-1)r}{2}\}$$

و برای هر i زوج،

$$\Delta_i(a) = \{x \in X : m - \frac{ir}{2} \leq |supp(x) \cap supp(a)| \leq m - \frac{(i-2)r}{2} - 1\}.$$

ابتدا حالت $i = 3$ که پایه‌ی استقرا است را بررسی می‌کنیم. فرض می‌کنیم $x \in \Delta_3(a)$ در این صورت $y \in X$

وجود دارد که $y \in \Delta_1(x) \cap \Delta_2(a)$.

اگر $y \in \langle x \rangle \cap X$ آنگاه عدد صحیحی مانند t وجود دارد که $y = x^t$. چون x و y دارای ساختار دوری یکسان

$m+1$ هستند، بنابراین $supp(x) = supp(y)$. از این که $y \in \Delta_2(a)$ بنا به قضیه (۳.۲.۳) داریم:

$$|supp(x) \cap supp(a)| = |supp(y) \cap supp(a)| \geq m - r$$

در این صورت $x \in \Delta_2(a) \cup \Delta_1(a)$ که با $x \in \Delta_3(a)$ در تناقض است. بنابراین از قضیه (۲.۲.۳) نتیجه

می‌شود که $supp(x) \cap supp(y) = \emptyset$. لذا حداقل $m - r$ تا از عناصر $supp(x)$ با عناصر $supp(a)$ متفاوتند.

در نتیجه a و x حداکثر r عضو مشترک را جابه‌جا می‌کنند. بنابراین $|supp(x) \cap supp(a)| \leq r$.
از طرفی چون $x \in \Delta_3(a)$ ، $d(x, a) \not\leq 1$ ، بنابراین x نمی‌تواند مجزا باشند. پس ساپورتشان حداقل یک عضو مشترک دارد. در نتیجه $|supp(x) \cap supp(a)| \geq 1$. بنابراین

$$x \in \{x \in X : 1 \leq |supp(x) \cap supp(a)| \leq r\} = \Sigma_3(a).$$

حال برعکس، فرض می‌کنیم $x \in \Sigma_3(a)$ ، در این صورت $1 \leq |supp(x) \cap supp(a)| \leq r$. بنابراین $y \in X$ وجود دارد که ساپورتش دارای حداقل $m - r$ عضو مشترک با $supp(a)$ است و $supp(x) \cap supp(y) = \emptyset$.
لذا $|supp(y) \cap supp(a)| \leq m - r$ و $y \in \Delta_1(x)$.

اگر $y \in \Delta_1(a)$ ، چون $supp(y) \cap supp(a) \neq \emptyset$ ، لذا $y \in \langle a \rangle \cap X$. بنابراین $supp(y) = supp(a)$.
در نتیجه $supp(x) \cap supp(a) = supp(x) \cap supp(y) = \emptyset$ ، بنابراین $y \notin \Delta_1(a)$. لذا
 $y \in \Delta_2(a) \cap \Delta_1(x)$. پس $x \in \Delta_3(a)$ و این حکم را در حالت $i = 3$ نتیجه می‌دهد.

حال به استقرا روی i فرض می‌کنیم حکم برای $3 \leq i \leq k$ برقرار باشد. یعنی برای هر i زوج یا فرد،
 $\Delta_i(a) = \sum_i(a)$ ، نشان می‌دهیم حکم برای $k + 1$ نیز برقرار است.

ابتدا فرض می‌کنیم $x \in \Delta_{k+1}(a)$. در این صورت $y \in X$ وجود دارد که $y \in \Delta_k(a) \cap \Delta_1(x)$. اگر
 $y \in \langle x \rangle \cap X$ ، آنگاه $supp(y) = supp(x)$. در نتیجه،

$$|supp(x) \cap supp(a)| = |supp(y) \cap supp(a)|$$

از فرض استقرا و $y \in \Delta_k(a)$ نتیجه می‌گیریم، $x \in \Delta_k(a)$ که تناقض است. بنابراین $supp(x) \cap supp(y) = \emptyset$.
حالت اول: اگر k فرد باشد آنگاه از فرض استقرا داریم:

$$\frac{(k-3)r}{2} + 1 \leq |supp(y) \cap supp(a)| \leq \frac{(k-1)r}{2}.$$

بنابراین

$$|supp(y) \cup supp(a)| = |supp(y)| + |supp(a)| - |supp(y) \cap supp(a)|$$

$$= m + m - |supp(y) \cap supp(a)| \geq 2m - \frac{(k-1)r}{2}.$$

لذا حداکثر $r + \frac{(k-2)r}{2}$ $(2m - \frac{(k-1)r}{2}) = r + \frac{(k-2)r}{2}$ نقطه وجود دارد که به وسیله a و y ثابت نگه داشته می‌شوند. از طرفی $supp(x) \cap supp(y) = \emptyset$ ، بنابراین $supp(x)$ می‌تواند حداکثر $r + \frac{(k-1)r}{2}$ نقطه داشته باشد که نه در $supp(a)$ هست و نه در $supp(y)$. لذا $supp(x)$ می‌تواند حداقل $m - r - \frac{(k-1)r}{2}$ نقطه‌ی مشترک با $supp(a)$ داشته باشد. یعنی؛ $|supp(x) \cap supp(a)| \geq m - r - \frac{(k-1)r}{2}$. اما زمانی که $|supp(x) \cap supp(a)| \geq m - \frac{(k-1)r}{2}$ باشد برای $k = 3$ داریم:

$$|supp(x) \cap supp(a)| \geq m - \frac{(3-1)r}{2} = m - r.$$

در نتیجه $x \in \Delta_2(a)$ که تناقض است. اگر $k > 3$ باشد چون

$$\frac{(k-3)r}{2} + 1 \leq |supp(y) \cap supp(a)|.$$

لذا $supp(a)$ و $supp(y)$ حداقل $1 + \frac{(k-3)r}{2}$ عضو مشترک دارند. از این که $supp(x) \cap supp(y) = \emptyset$ نتیجه می‌گیریم که $supp(x)$ حداکثر دارای $m - \frac{(k-3)r}{2} - 1$ عضو مشترک با $supp(a)$ است. لذا

$$m - \frac{(k-1)r}{2} \leq |supp(x) \cap supp(a)| \leq m - \frac{(k-3)r}{2} - 1.$$

چون $k - 1$ زوج است، بنابر فرض استقرا $x \in \Delta_{k-1}(a)$ که تناقض است. بنابراین

$$|supp(x) \cap supp(a)| < m - \frac{(k-1)r}{2} \implies$$

$$m - r - \frac{(k-1)r}{2} \leq |supp(x) \cap supp(a)| \leq m - \frac{(k-1)r}{2} - 1 \quad s.t$$

$$m - r - \frac{(k-1)r}{2} = m + \frac{-2r - kr + r}{2} = m - \frac{(k+1)r}{2} \implies$$

$$m - \frac{(k+1)r}{2} \leq |supp(x) \cap supp(a)| \leq m - \frac{(k-1)r}{2} - 1.$$

چون $k + 1$ زوج است، لذا $x \in \sum_{k+1}(a)$

حال برعکس، فرض می‌کنیم $x \in \sum_{k+1}(a)$. آنگاه چون $k + 1$ زوج است داریم:

$$m - \frac{(k+1)r}{2} \leq |supp(x) \cap supp(a)| \leq m - \frac{(k-1)r}{2} - 1. \quad (1.3)$$

حال فرض می‌کنیم $i < k$ وجود داشته باشد که i زوج باشد و $x \in \Delta_i(a)$. با استفاده از فرض استقرا داریم

$$m - \frac{ir}{2} \leq |supp(x) \cap supp(a)| \leq m - \frac{(i-2)r}{2} - 1. \quad (2.3)$$

نشان می‌دهیم (۱.۳) با (۲.۳) در تناقض است. برای این کار کافی است ثابت کنیم $m - \frac{(k-1)r}{2} - 1 < m - \frac{ir}{2}$

از آنجایی که $i < k$ و i زوج است، داریم

$$k + 1 - i \geq 2 \implies (k + 1 - i)r \geq 2r \implies kr + r - ir - 2r \geq 0 \implies$$

$$(k - 1)r - ir \geq 0 \implies ir \leq (k - 1)r \implies \frac{ir}{2} \leq \frac{(k - 1)r}{2} \implies$$

$$\frac{ir}{2} < \frac{(k - 1)r}{2} + 1 \implies m - \frac{ir}{2} > m - \frac{(k - 1)r}{2} - 1.$$

در نتیجه چنین i یی وجود ندارد. چون $k \leq \frac{m-1}{r}$ ، لذا

$$\begin{aligned} |supp(x) \cap supp(a)| &\geq m - \frac{(k+1)r}{2} \geq m - \frac{(\frac{m-1}{r} + 1)r}{2} = m - \frac{m-1+r}{2} \\ &= \frac{m+1-r}{2} > \frac{m-1-r}{2} = \frac{(\frac{m-1}{r} - 1)r}{2} = \frac{(k-1)r}{2}. \end{aligned}$$

بنابراین

$$|supp(x) \cap supp(a)| \geq \frac{(k-1)r}{2} \quad (3.3)$$

از طرفی با استفاده از فرض استقرا برای هر $i \leq k$ که i فرد باشد، اگر $x \in \Delta_i(a)$ آنگاه

$$\frac{(i-3)r}{2} + 1 \leq |supp(x) \cap supp(a)| \leq \frac{(i-1)r}{2} \quad (4.3)$$

چون

$$i \leq k \Rightarrow i - 1 \leq k - 1 \Rightarrow (i - 1)r \leq (k - 1)r \Rightarrow \frac{(i - 1)r}{2} \leq \frac{(k - 1)r}{2}.$$

بنابراین (۳.۳) و (۴.۳) با هم در تناقض هستند. لذا برای هر $i \leq k$ داریم $x \notin \Delta_i(a)$. در نتیجه $d(x, a) \geq k + 1$.

اکنون با استفاده از رابطه (۱.۳) داریم $|supp(x) \cap supp(a)| \geq m - r - \frac{(k - 1)r}{2}$ ، یعنی $supp(a)$ و $supp(x)$ حداقل دارای $m - (r + \frac{(k - 1)r}{2})$ عضو مشترک هستند. بنابراین حداکثر $r + \frac{(k - 1)r}{2}$ نقطه $supp(x) \cap supp(y) = \emptyset$ وجود دارد که در $supp(a)$ نیست. لذا $y \in X$ وجود دارد که $supp(x) \cap supp(y) = \emptyset$ و $supp(x)$ در $supp(a)$ هست و $supp(y)$ در $supp(a)$ نیست. بنابراین در $supp(y) \cup supp(a)$ حداکثر $r + \frac{(k - 1)r}{2}$ نقطه داریم که نه در $supp(a)$ هست و نه در $supp(y)$. بنابراین $supp(y) \cup supp(a)$ هم نیست. لذا

$$|supp(y) \cup supp(a)| \geq (2m + r) - (r + \frac{(k - 1)r}{2}) = 2m - \frac{(k - 1)r}{2}.$$

$$|supp(y) \cap supp(a)| \leq \frac{(k - 1)r}{2} \text{ در نتیجه}$$

همچنین با استفاده از (۱.۳)، $|supp(x) \cap supp(a)| \leq m - \frac{(k - 1)r}{2} - 1$ ، بنابراین حداقل $1 + \frac{(k - 1)r}{2}$ نقطه هست که در $supp(x)$ هست و در $supp(a)$ نیست. پس حداقل $1 + \frac{(k - 1)r}{2}$ نقطه داریم که نه در $supp(a)$ هست و نه در $supp(y)$. بنابراین $supp(y) \cup supp(a)$ حداکثر دارای $(\frac{(k - 1)r}{2} + 1)$ نقطه است. لذا

$$|supp(y) \cup supp(a)| \leq 2m + r - \frac{(k - 1)r}{2} - 1 = 2m - (\frac{(k - 3)r}{2} + 1) \Rightarrow$$

$$|supp(y) \cap supp(a)| \geq 2m - (2m - (\frac{(k - 3)r}{2} + 1)) = \frac{(k - 3)r}{2} + 1.$$

بنابراین

$$\frac{(k - 3)r}{2} + 1 \leq |supp(y) \cap supp(a)| \leq \frac{(k - 1)r}{2}.$$

لذا از فرض استقرا $y \in \Delta_1(x) \cap \Delta_k(a)$. در نتیجه $d(x, a) \leq k + 1$. بنابراین $x \in \Delta_{k+1}(a)$ و این استقرا را در حالتی که k فرد است کامل می‌کند.

حالت دوم: فرض کنیم k زوج باشد و $x \in \Delta_{k+1}(a)$ در این صورت $y \in X$ وجود دارد که $y \in \Delta_k(a) \cap \Delta_1(x)$. مشابه استدلال حالت قبل $supp(x) \cap supp(y) = \emptyset$. همچنین با استفاده از فرض استقرا داریم

$$m - \frac{kr}{2} \leq |supp(y) \cap supp(a)| \leq m - \frac{(k-2)r}{2} - 1.$$

بنابراین حداکثر $\frac{kr}{2}$ از نقاط $supp(x)$ و $supp(a)$ می‌توانند مشترک باشند. لذا $|supp(x) \cap supp(a)| \leq \frac{kr}{2}$. حال اگر $|supp(x) \cap supp(a)| \leq \frac{(k-2)r}{2}$ آنگاه با استفاده از فرض استقرا $d(x, a) \leq k-1$ که با $x \in \Delta_{k+1}(a)$ در تناقض است. بنابراین

$$|supp(x) \cap supp(a)| > \frac{(k-2)r}{2} \Rightarrow |supp(x) \cap supp(a)| \geq \frac{(k-2)r}{2} - 1.$$

لذا خواهیم داشت

$$\frac{(k-2)r}{2} - 1 \leq |supp(x) \cap supp(y)| \leq \frac{kr}{2}.$$

بنابراین $x \in \sum_{k+1}(a)$.

حال برعکس، فرض می‌کنیم $x \in \sum_{k+1}(a)$ در این صورت چون $k+1$ فرد است پس

$$\frac{(k-2)r}{2} + 1 \leq |supp(x) \cap supp(a)| \leq \frac{kr}{2}. \quad (5.3)$$

فرض می‌کنیم $i < k$ وجود داشته باشد که i فرد باشد و $x \in \Delta_i(a)$. با استفاده از فرض استقرا داریم:

$$\frac{(i-3)r}{2} + 1 \leq |supp(x) \cap supp(a)| \leq \frac{(i-3)r}{2} \quad (6.3)$$

نشان می‌دهیم (5.3) با (6.3) در تناقض است و در نتیجه چنین i بی وجود ندارد. برای این کار کافی است ثابت

$$\frac{(i-1)r}{2} < \frac{(k-2)r}{2} + 1 \text{ و این رابطه برقرار است زیرا:}$$

$$i < k \Rightarrow i + 1 \leq k \Rightarrow i - 1 \leq k - 2 \Rightarrow \frac{(i-1)r}{2} < \frac{(k-2)r}{2} + 1$$

$$(i-1)r \leq (k-2)r \Rightarrow \frac{(i-1)r}{2} \leq \frac{(k-2)r}{2} \Rightarrow \frac{(i-1)r}{2} < \frac{(k-2)r}{2} + 1.$$

اکنون نشان می‌دهیم برای هر i که $i \leq k$ و i زوج باشد نیز $x \notin \Delta_i(a)$. فرض کنیم چنین نباشد. بنابر فرض استقرا داریم:

$$m - \frac{ir}{2} \leq |\text{supp}(x) \cap \text{supp}(a)| \leq m - \frac{(i-2)r}{2} - 1.$$

چون $k \leq \frac{m-1}{r}$ بنابراین

$$|\text{supp}(x) \cap \text{supp}(a)| \geq m - \frac{ir}{2} = \left(\frac{m-1}{r}\right)r + 1 - \frac{ir}{2} \geq kr + 1 - \frac{ir}{2}.$$

از طرفی داریم:

$$i \leq k \implies ir \leq kr \implies \frac{ir}{2} \leq \frac{kr}{2} \implies \frac{kr}{2} - \frac{ir}{2} \geq 0 \implies$$

$$kr - \frac{ir}{2} \geq \frac{kr}{2} \implies kr + 1 - \frac{ir}{2} > \frac{kr}{2}.$$

بنابراین $|\text{supp}(x) \cap \text{supp}(a)| > \frac{kr}{2}$ که با رابطه (۵.۳) در تناقض است. لذا $i \leq k$ وجود ندارد که $x \in \Delta_i(a)$. بنابراین $d(a, x) \geq k + 1$.

حال با توجه به رابطه (۵.۳)، $\text{supp}(a)$ و $\text{supp}(x)$ حداکثر $\frac{kr}{2}$ عضو مشترک دارند. لذا $y \in X$ وجود دارد که $\text{supp}(x) \cap \text{supp}(y) = \emptyset$ و $\text{supp}(y)$ می‌تواند حداقل $m - \frac{kr}{2}$ عضو مشترک با $\text{supp}(a)$ داشته باشد.

بنابراین $|\text{supp}(y) \cap \text{supp}(a)| \geq m - \frac{kr}{2}$. همچنین از رابطه (۵.۳) داریم

$$\frac{(k-2)r}{2} + 1 \leq |\text{supp}(x) \cap \text{supp}(a)|.$$

لذا $\text{supp}(y)$ حداکثر دارای $m - \frac{(k-2)r}{2} - 1$ عضو مشترک با $\text{supp}(a)$ است. بنابراین

$$m - \frac{kr}{2} \leq |\text{supp}(y) \cap \text{supp}(a)| \leq m - \frac{(k-2)r}{2} - 1.$$

لذا $y \in \Delta_1(x) \cap \Delta_k(a)$. بنابراین $d(a, x) \leq k + 1$. در نتیجه $x \in \Delta_{k+1}(a)$. و این حکم را برای حالتی که

□

زوج است ثابت می‌کند. بنابراین برای هر i ، $3 \leq i \leq \lceil \frac{m-1}{r} \rceil$ ، $\sum_i(a) = \Delta_i(a)$.

قضیه ۵.۲.۳. فرض کنید $n = 2m + r$ که $m \geq 2$ و $r \geq 1$. همچنین فرض کنید $a = (1 \dots m)(\bar{a})$ در

$$\Delta_i(a) \subseteq \sum_i(a) \subseteq \Delta_i(a) \cup \Delta_{i-1}(a), \lceil \frac{m-1}{r} \rceil \geq 2, i = \lceil \frac{m-1}{r} \rceil + 1$$

برهان. ابتدا فرض کنیم i فرد باشد و $x \in \Delta_i(a)$. در این صورت $y \in X$ وجود دارد که $y \in \Delta_1(x) \cap \Delta_{i-1}(a)$.

همانطور که در قضیه (۴.۲.۳) دیدیم $\text{supp}(x) \cap \text{supp}(y) = \emptyset$ و برای هر j , $3 \leq j \leq \lceil \frac{m-1}{r} \rceil$,

$$\Delta_j(a) = \Sigma_j(a)$$

$$m - \frac{(i-1)r}{2} \leq |\text{supp}(y) \cap \text{supp}(a)| \leq m - \frac{(i-3)r}{2} - 1.$$

بنابراین $\text{supp}(a)$ و $\text{supp}(y)$ حداقل $m - \frac{(i-1)r}{2}$ عضو مشترک دارند. لذا حداکثر $\frac{(i-1)r}{2}$ نقطه در

$\text{supp}(a)$ باقی می ماند که می تواند با $\text{supp}(x)$ مشترک باشد. بنابراین، $|\text{supp}(x) \cap \text{supp}(a)| \leq \frac{(i-1)r}{2}$.

حال فرض کنیم $|\text{supp}(x) \cap \text{supp}(a)| \leq \frac{(i-3)r}{2}$. در این صورت از قضیه (۴.۲.۳) نتیجه می گیریم،

$d(x, a) \leq i - 2$ که با فرض $x \in \Delta_i(a)$ در تناقض است. لذا

$$\frac{(i-3)r}{2} + 1 \leq |\text{supp}(x) \cap \text{supp}(a)| \leq \frac{(i-1)r}{2}.$$

بنابراین $x \in \Sigma_i(a)$.

حال اگر i زوج باشد و $x \in \Delta_i(a)$ ، آنگاه همان طور که گفتیم، $y \in X$ وجود دارد که $\text{supp}(x) \cap \text{supp}(y) = \emptyset$

و $y \in \Delta_{i-1}(a)$. لذا بنابر قضیه (۴.۲.۳)، داریم:

$$\frac{(i-4)r}{2} + 1 \leq |\text{supp}(y) \cap \text{supp}(a)| \leq \frac{(i-2)r}{2}.$$

در نتیجه

$$|\text{supp}(y) \cup \text{supp}(a)| = 2m - |\text{supp}(y) \cap \text{supp}(a)| \geq 2m - \frac{(i-2)r}{2}.$$

بنابراین حداکثر $r + \frac{(i-2)r}{2}$ نقطه توسط a و y ثابت نگه داشته می شوند. چون $\text{supp}(x) \cap \text{supp}(y) = \emptyset$ پس

حداکثر $r + \frac{(i-2)r}{2}$ نقطه در $\text{supp}(x)$ هست که در $\text{supp}(a)$ و $\text{supp}(y)$ نیست. لذا حداقل $m - r - \frac{(i-2)r}{2}$

عضو از اعضای $supp(a)$ و $supp(x)$ مشترک‌اند. بنابراین

$$m - r - \frac{(i-2)r}{2} \leq |supp(x) \cap supp(a)| \quad (۷.۳)$$

از طرفی اگر

$$m - \frac{(i-2)r}{2} \leq |supp(x) \cap supp(a)|.$$

آنگاه، چون $supp(a)$ و $supp(y)$ حداقل $1 + \frac{(i-4)r}{2}$ عضو مشترک دارند، پس $supp(a)$ حداکثر می‌تواند

$$m - \frac{(i-4)r}{2} - 1$$

عضو مشترک با $supp(x)$ داشته باشد. لذا

$$m - \frac{(i-2)r}{2} \leq |supp(x) \cap supp(a)| \leq m - \frac{(i-4)r}{2} - 1.$$

بنابراین با توجه به قضیه‌ی (۴.۲.۳)، $x \in \Delta_{i-2}(a)$ که با $x \in \Delta_i(a)$ در تناقض است. لذا

$$|supp(x) \cap supp(a)| \leq m - \frac{(i-2)r}{2} - 1.$$

بنابراین با توجه به رابطه‌ی (۷.۳) داریم:

$$m - \frac{ir}{2} \leq |supp(x) \cap supp(a)| \leq m - \frac{(i-2)r}{2} - 1.$$

در نتیجه $x \in \Sigma_i(a)$ و لذا $\Delta_i(a) \subseteq \Sigma_i(a)$.

حال فرض کنیم $x \in \Sigma_i(a)$ و i زوج باشد، داریم:

$$m - \frac{ir}{2} \leq |supp(x) \cap supp(a)| \leq m - \frac{(i-2)r}{2} - 1. \quad (۸.۳)$$

فرض کنیم $t < i - 1$ وجود داشته باشد که t زوج باشد و $x \in \Delta_t(a)$. از قضیه‌ی (۴.۲.۳) داریم:

$$m - \frac{tr}{2} \leq |supp(x) \cap supp(a)| \leq m - \frac{(t-2)r}{2} - 1. \quad (۹.۳)$$

نشان می‌دهیم رابطه‌ی (۸.۳) با رابطه‌ی (۹.۳) در تناقض است و در نتیجه چنین t بی وجود ندارد. برای این کار

کافی است ثابت کنیم $m - \frac{tr}{2} < m - \frac{(i-2)r}{2} - 1$ چون $t < i - 1$ ، و t و i زوج هستند، لذا $i - t \geq 2$.

بنابراین داریم:

$$(i-t)r \geq 2r \implies ir - tr \geq 2r \implies ir - 2r \geq tr \implies (i-2)r \geq tr \implies \frac{(i-2)r}{2} \geq \frac{tr}{2} \implies \frac{(i-2)r}{2} + 1 > \frac{tr}{2} \implies m - \frac{(i-2)r}{2} - 1 < m - \frac{tr}{2}.$$

لذا هیچ $t < i - 1$ وجود ندارد که t زوج باشد و $x \in \Delta_t(a)$.

چون

$$i - 2 = \lceil \frac{m-1}{r} \rceil + 1 - 2 = \lceil \frac{m-1}{r} \rceil - 1 \leq \frac{m-1}{r} \implies i \leq \frac{m-1}{r} + 2.$$

پس

$$\begin{aligned} |supp(x) \cap supp(a)| &\geq m - \frac{ir}{2} \geq m - \frac{(\frac{m-1}{r} + 2)r}{2} = \\ m - \frac{m-1+2r}{2} &= \frac{2m - m + 1 - 2r}{2} = \frac{(\frac{m-1}{r} + 2)r - 2r + 2 - 2r}{2} \\ &\geq \frac{ir + 2 - 4r}{2} = 1 + \frac{(i-4)r}{2}. \end{aligned}$$

لذا

$$|supp(x) \cap supp(a)| \geq \frac{(i-4)r}{2} + 1. \quad (10.3)$$

حال فرض کنیم $t < i - 2$ وجود داشته باشد که t فرد باشد و $x \in \Delta_t(a)$. بنابر قضیه (۴.۲.۳) داریم:

$$\frac{(t-3)r}{2} + 1 \leq |supp(x) \cap supp(a)| \leq \frac{(t-1)r}{2}. \quad (11.3)$$

همچنین داریم

$$\begin{aligned} t < i - 2 &\implies t \leq i - 3 \implies t - 1 \leq i - 4 \\ &\implies \frac{(t-1)r}{2} \leq \frac{(i-4)r}{2} \implies \frac{(t-1)r}{2} < \frac{(i-4)r}{2} + 1. \end{aligned}$$

بنابراین رابطه (۱۰.۳) با رابطه (۱۱.۳) تناقض دارد. لذا t یی وجود ندارد که $t \leq i - 2$ و $x \in \Delta_t(a)$.

بنابراین $d(x, a) \geq i - 1$. با استفاده از رابطه (۸.۳) داریم:

$$|supp(x) \cap supp(a)| \geq m - \frac{ir}{۲}.$$

لذا $supp(x)$ و $supp(a)$ حداقل دارای $m - \frac{ir}{۲}$ عضو مشترک هستند. بنابراین حداکثر $\frac{ir}{۲}$ نقطه در $supp(x)$ هست که در $supp(a)$ نیست. لذا $y \in X$ وجود دارد که $supp(x) \cap supp(y) = \emptyset$. پس حداکثر $\frac{ir}{۲}$ نقطه داریم که نه در $supp(a)$ هست و نه در $supp(y)$ و لذا در $supp(y) \cup supp(a)$ نیز نیست. بنابراین

$$|supp(y) \cup supp(a)| \geq ۲m + r - \frac{ir}{۲} \Rightarrow |supp(y) \cap supp(a)| =$$

$$|supp(y)| + |supp(a)| - |supp(y) \cup supp(a)| \leq m + m - (۲m + r - \frac{ir}{۲}) =$$

$$۲m - ۲m - r + \frac{ir}{۲} = \frac{(i-۲)r}{۲} \Rightarrow |supp(y) \cap supp(a)| \leq \frac{(i-۲)r}{۲}.$$

همچنین با توجه به رابطه‌ی (۸.۳)، $|supp(x) \cap supp(a)| \leq m - \frac{(i-۲)r}{۲} - ۱$ ، بنابراین حداقل $\frac{(i-۲)r}{۲} + ۱$ نقطه در $supp(x)$ هست که در $supp(a)$ نیست. لذا حداقل $\frac{(i-۲)r}{۲} + ۱$ نقطه داریم که نه در $supp(a)$ هست و نه در $supp(y)$. بنابراین در $supp(y) \cup supp(a)$ هم نیست. در نتیجه

$$|supp(y) \cup supp(a)| \leq ۲m + r - \frac{(i-۲)r}{۲} - ۱ \Rightarrow$$

$$|supp(y) \cap supp(a)| = |supp(y)| + |supp(a)| - |supp(y) \cup supp(a)| \geq$$

$$۲m - (۲m + r - \frac{(i-۲)r}{۲} - ۱) = \frac{(i-۲)r}{۲} + ۱ - r = \frac{(i-۴)r}{۲} + ۱.$$

بنابراین

$$\frac{(i-۴)r}{۲} + ۱ \leq |supp(y) \cap supp(a)| \leq \frac{(i-۲)r}{۲}$$

و $supp(x) \cap supp(y) = \emptyset$ لذا $y \in \Delta_۱(x) \cap \Delta_{i-۱}(a)$ و در نتیجه $d(a, x) \leq i$. بنابراین $i - ۱ \leq$

$d(a, x) \leq i$ پس $x \in \Delta_i(a) \cup \Delta_{i-۱}(a)$ و در نتیجه

$$\Sigma_i(a) \leq \Delta_i(a) \cup \Delta_{i-۱}(a).$$

اکنون فرض می‌کنیم i عددی فرد باشد و $x \in \Sigma_i(a)$ در این صورت

$$\frac{(i-3)r}{2} + 1 \leq |\text{supp}(x) \cap \text{supp}(a)| \leq \frac{(i-1)r}{2}. \quad (۱۲.۳)$$

فرض کنیم عدد فرد t وجود داشته باشد که $t \leq i-2$ و $x \in \Delta_t(a)$ با استفاده از قضیه‌ی (۴.۲.۳) داریم:

$$\frac{(t-3)r}{2} + 1 \leq |\text{supp}(x) \cap \text{supp}(a)| \leq \frac{(t-1)r}{2}. \quad (۱۳.۳)$$

چون

$$t \leq i-2 \implies t-1 \leq i-3 \implies \frac{(t-1)r}{2} \leq \frac{(i-3)r}{2} \implies \frac{(t-1)r}{2} < \frac{(i-3)r}{2} + 1.$$

پس رابطه‌ی (۱۲.۳) با رابطه (۱۳.۳) در تناقض است و در نتیجه چنین t بی وجود ندارد.

حال فرض کنیم عدد زوج t موجود باشد که $t < i-2$ و $x \in \Delta_t(a)$ بنابر قضیه‌ی (۴.۲.۳) داریم:

$$m - \frac{tr}{2} \leq |\text{supp}(x) \cap \text{supp}(a)| \leq m - \frac{(t-2)r}{2} - 1. \quad (۱۴.۳)$$

همچنین داریم:

$$t < i-2 \implies t \leq i-3 \implies \frac{tr}{2} \leq \frac{(i-3)r}{2} \implies \frac{tr}{2} < \frac{(i-3)r}{2} + 1.$$

چون $i-2 \leq \frac{m-1}{r}$ پس

$$|\text{supp}(x) \cap \text{supp}(a)| \geq m - \frac{tr}{2} = \left(\frac{m-1}{r}\right)r + 1 - \frac{tr}{2} \geq (i-2)r + 1 - \frac{tr}{2} >$$

$$(i-2)r + 1 - \frac{(i-3)r}{2} - 1 = \frac{2(i-2)r - (i-3)r}{2} = \frac{(2i-4-i+3)r}{2} = \frac{(i-1)r}{2}.$$

بنابراین $|\text{supp}(x) \cap \text{supp}(a)| \geq \frac{(i-1)r}{2}$ و این با رابطه‌ی (۱۲.۳) در تناقض است. لذا $t \leq i-2$

وجود ندارد که $x \in \Delta_t(a)$ بنابرین $d(a, x) \geq i-1$ با توجه به رابطه‌ی (۱۲.۳)، $\text{supp}(x)$ و $\text{supp}(a)$

حداقل $\frac{(i-3)r}{2} + 1$ عضو مشترک دارند. لذا حداکثر $1 - \frac{(i-3)r}{2}$ نقطه در $\text{supp}(a)$ داریم که در

$\text{supp}(x)$ نیست. بنابراین $y \in X$ وجود دارد که $\text{supp}(x) \cap \text{supp}(y) = \emptyset$ و $\text{supp}(x)$ و $\text{supp}(a)$ حداکثر

$1 - \frac{(i-3)r}{2}$ عضو مشترک دارند. در نتیجه $1 - \frac{(i-3)r}{2} \leq |\text{supp}(y) \cap \text{supp}(a)|$ لذا بنابر قضیه‌ی

(۴.۲.۳)، $d(a, y) \leq i - 1$ ، بنابراین $d(a, x) \leq i$. در نتیجه برای i فرد نیز $i - 1 \leq d(a, x) \leq i$. لذا $x \in$

$\Delta_i(a) \cup \Delta_{i-1}(a)$. بنابراین برای $i = \lceil \frac{m-1}{r} \rceil + 1$ ، داریم $\Delta_i(a) \cup \Delta_{i-1}(a) \subseteq \Sigma_i(a) \subseteq \Delta_i(a) \cup \Delta_{i-1}(a)$. $\square$

توجه کنید که در قضیه‌ی (۵.۲.۳) برای $i = \lceil \frac{m-1}{r} \rceil + 1$ ، ممکن است $\Sigma_i(a) \cap \Delta_{i-1}(a)$ ناتهی باشد. به مثال زیر توجه کنید:

مثال ۶.۲.۳. فرض کنید $m = 4$ و $r = 2$ ، در این صورت

$$i = \lceil \frac{m-1}{r} \rceil + 1 = \lceil \frac{4-1}{2} \rceil + 1 = \lceil \frac{3}{2} \rceil + 1 = 2 + 1 = 3.$$

لذا

$$\Sigma_i(a) = \Sigma_3(a) = \{x \in X \mid \frac{(3-2)r}{2} + 1 \leq |supp(x) \cap supp(a)| \leq \frac{(3-1)r}{2}\}$$

$$= \{x \in X \mid 1 \leq |supp(x) \cap supp(a)| \leq r = 2\}$$

و

$$\Delta_{i-1}(a) = \Delta_2(a) = \{x \in X \mid 4 - 2 \leq |supp(x) \cap supp(a)|\}$$

$$= \{x \in X \mid 2 \leq |supp(x) \cap supp(a)|\}.$$

بنابراین $\Delta_2(a) \cap \Sigma_3(a) \neq \emptyset$.

نتیجه ۷.۲.۳. فرض کنید $n = 2m + r$ که $n \geq 1$ و $m \geq 2$. همچنین فرض کنید $(a) = (12 \dots m)$.

در این صورت $X = \{a\} \cup \Delta_1(a) \cup \Delta_2(a) \cup \dots \cup \Delta_{\lceil \frac{m-1}{r} \rceil + 1}(a)$.

برهان. فرض کنیم $k \geq 2$ یک عدد صحیح باشد. اگر $i = 2k - 1$ آنگاه

$$\Sigma_i(a) = \{x \in X : \frac{(i-2)r}{2} + 1 \leq |supp(x) \cap supp(a)| \leq \frac{(i-1)r}{2}\}.$$

لذا برای مقادیر مختلف k داریم:

$$\begin{aligned}
 k = ۲ &\implies \Sigma_۳(a) = \{x \in X : ۱ \leq |supp(x) \cap supp(a)| \leq r\} \\
 k = ۳ &\implies \Sigma_۵(a) = \{x \in X : r + ۱ \leq |supp(x) \cap supp(a)| \leq ۲r\} \quad (۱۵.۳) \\
 k = ۴ &\implies \Sigma_۷(a) = \{x \in X : ۲r + ۱ \leq |supp(x) \cap supp(a)| \leq ۳r\} \\
 &\vdots
 \end{aligned}$$

همچنین اگر $i = ۲k$ آنگاه

$$\Sigma_i(a) = \{x \in X : m - \frac{ir}{۲} \leq |supp(x) \cap supp(a)| \leq m - \frac{(i-۲)r}{۲} - ۱\}.$$

در این صورت به ازای مقادیر مختلف k داریم:

$$\begin{aligned}
 &\vdots \\
 k = ۴ &\implies \Sigma_۸(a) = \{x \in X : m - ۴r \leq |supp(x) \cap supp(a)| \leq m - ۳r - ۱\} \\
 k = ۳ &\implies \Sigma_۶(a) = \{x \in X : m - ۳r \leq |supp(x) \cap supp(a)| \leq m - ۲r - ۱\} \\
 k = ۲ &\implies \Sigma_۴(a) = \{x \in X : m - ۲r \leq |supp(x) \cap supp(a)| \leq m - r - ۱\}. \quad (۱۶.۳)
 \end{aligned}$$

با توجه به روابط (۱۵.۳) و (۱۶.۳) برای $i \geq ۳$ ، داریم

$$۱ \leq |supp(x) \cap supp(a)| \leq m - r - ۱.$$

چون هر دو مجموعه‌ی دلخواه در (۱۵.۳) و (۱۶.۳) دارای اشتراک تهی هستند و اشتراک ساپورت‌ها تمام اعداد بین ۱ تا $m - r - ۱$ را شامل می‌شوند. بنابراین کران‌های بالا در (۱۵.۳) در جایی به کران‌های پایین در (۱۶.۳)

می‌رسند، لذا برای k یی خواهیم داشت:

$$\begin{aligned} \left(m - \frac{2kr}{2}\right) - \left(\frac{((2k-1)-1)r}{2}\right) &= 1 \\ \implies m - 1 &= kr + (k-1)r \\ \implies m - 1 &= (2k-1)r \implies \frac{m-1}{r} = 2k-1. \end{aligned}$$

حال اگر $i = 2k - 1$ ، آنگاه

$$2k - 1 = \frac{m-1}{r} \implies i = \frac{m-1}{r} \implies i \leq \lceil \frac{m-1}{r} \rceil.$$

اگر $i = 2k$ ، آنگاه

$$\begin{aligned} 2k - 1 = \frac{m-1}{r} \implies i - 1 = \frac{m-1}{r} \\ \implies i - 1 \leq \lceil \frac{m-1}{r} \rceil \implies i \leq \lceil \frac{m-1}{r} \rceil + 1. \end{aligned}$$

لذا داریم

$$\bigcup_{i=\lceil \frac{m-1}{r} \rceil+1}^{\lceil \frac{m-1}{r} \rceil+1} \Sigma_i(a) = \{x \in X : 1 \leq |supp(x) \cap supp(a)| \leq m - r - 1\}.$$

همچنین داریم

$$\begin{aligned} X = \{a\} \cup \{x \in X : supp(x) \cap supp(a) = \emptyset\} \cup \{x \in X : |supp(x) \cap supp(a)| \geq m - r\} \cup \\ \{x \in X : 1 \leq |supp(x) \cap supp(a)| \leq m - r - 1\}. \end{aligned}$$

بنابراین

$$\begin{aligned} X = \{a\} \cup \{x \in X : supp(x) \cap supp(a) = \emptyset\} \cup \\ \{x \in X : |supp(x) \cap supp(a)| \geq m - r\} \cup \bigcup_{i=\lceil \frac{m-1}{r} \rceil+1}^{\lceil \frac{m-1}{r} \rceil+1} \Sigma_i(a). \end{aligned}$$

در نتیجه بنابر قضایای (۲.۲.۳)، (۳.۲.۳)، (۴.۲.۳) و (۵.۲.۳) داریم:

$$X = \{a\} \cup \Delta_1(a) \cup \Delta_2(a) \cup \dots \cup \Delta_{\lceil \frac{m-1}{r} \rceil + 1}(a).$$

□

نتیجه ۸.۲.۳. فرض کنید $n = 2m + r$ که $r \geq 1$ و $m \geq 2$. همچنین فرض کنید $(\tilde{a}) = (12 \dots m)$.
در این صورت $\Delta_{\lceil \frac{m-1}{r} \rceil + 1}(a) \neq \emptyset$.

برهان. قرار می‌دهیم $t = \lceil \frac{m-1}{r} \rceil + 1$. فرض می‌کنیم $\Delta_t(a) = \emptyset$. در این صورت بنابر قضیه (۵.۲.۳)، داریم:

$$\Sigma_t(a) \subseteq \emptyset \cup \Delta_{t-1}(a) = \Delta_{t-1}(a).$$

لذا با استفاده از قضیه (۴.۲.۳)،

$$\Sigma_t(a) \subseteq \Sigma_{t-1}(a). \quad (17.3)$$

اگر t زوج باشد. آنگاه با توجه به رابطه (۱۷.۳) داریم:

$$\left\{ x \in X : m - \frac{tr}{r} \leq |\text{supp}(x) \cap \text{supp}(a)| \leq m - \frac{(t-2)r}{2} - 1 \right\} \\ \subseteq \left\{ x \in X : \frac{(t-4)r}{2} + 1 \leq |\text{supp}(x) \cap \text{supp}(a)| \leq \frac{(t-2)r}{2} \right\}.$$

بنابراین $m - \frac{(t-2)r}{2} - 1 \leq \frac{(t-4)r}{2} + 1$ و $m - \frac{tr}{r} \leq \frac{(t-4)r}{2} + 1$. در نتیجه $m \leq \frac{tr}{r} - 2r + \frac{tr}{r} + 1$ لذا $m \geq \frac{tr}{r} - 2r + \frac{tr}{r} + 1$

$$m = tr - 2r + 1 \implies m = (t-2)r + 1 \implies \frac{m-1}{r} = t-2 \\ \implies \frac{m-1}{r} = \lceil \frac{m-1}{r} \rceil + 1 - 2 = \lceil \frac{m-1}{r} \rceil - 1 \\ \implies \lceil \frac{m-1}{r} \rceil - \frac{m-1}{r} = 1.$$

که با $1 < \lceil \frac{m-1}{r} \rceil - \frac{m-1}{r} \leq 0$ در تناقض است.

اگر t فرد باشد آنگاه با استفاده از رابطه‌ی (۱۷.۳)، داریم

$$\left\{ x \in X : \frac{(t-3)r}{2} + 1 \leq |supp(x) \cap supp(a)| \leq \frac{(t-1)r}{2} \right\} \subseteq \left\{ x \in X : m - \frac{(t-1)r}{2} \leq |supp(x) \cap supp(a)| \leq m - \frac{(t-3)r}{2} - 1 \right\}.$$

بنابراین $m - \frac{(t-1)r}{2} \leq \frac{(t-3)r}{2} + 1$ و $m - \frac{(t-3)r}{2} - 1 \leq \frac{(t-1)r}{2}$. در نتیجه $m \leq \frac{(t-3)r}{2} + \frac{(t-1)r}{2} + 1$ و

$$لذا \quad m \geq \frac{(t-3)r}{2} + \frac{(t-1)r}{2} + 1$$

$$\begin{aligned} m &= \frac{(t-3)r}{2} + \frac{(t-1)r}{2} + 1 \\ \implies m - 1 &= \frac{(2t-4)r}{2} = (t-2)r \\ \implies \frac{m-1}{r} &= t-2 = \lceil \frac{m-1}{r} \rceil + 1 - 2 = \lceil \frac{m-1}{r} \rceil - 1 \\ \implies \lceil \frac{m-1}{r} \rceil - \frac{m-1}{r} &= 1. \end{aligned}$$

□ که باز هم تناقض است. بنابراین فرض خلف باطل است و در نتیجه $\Delta_t(a) \neq \emptyset$.

نتیجه ۹.۲.۳. فرض کنید $n = 2m + r$ که $r \geq 1$ و $m \geq 2$. همچنین فرض کنید $(\tilde{a}) = (a \dots m)$.

$$در این صورت $1 + \lceil \frac{m-1}{r} \rceil = diam \mathcal{L}(G, X)$.$$

برهان. با استفاده از (۷.۲.۳) و (۸.۲.۳) داریم $\Delta_{\lceil \frac{m-1}{r} \rceil + 1} \cup \Delta_{\lceil \frac{m-1}{r} \rceil} \cup \dots \cup \Delta_2(a) \cup \Delta_1(a) \cup \{a\} = X$

$$\square \quad \Delta_{\lceil \frac{m-1}{r} \rceil + 1} \neq \emptyset \quad \text{بنابراین} \quad 1 + \lceil \frac{m-1}{r} \rceil = diam \mathcal{L}(G, X)$$

قضیه ۱۰.۲.۳. فرض کنید $|Fix(a)| \geq m + 1$ و $m \geq 2$. در این صورت

$$diam \mathcal{L}(G, X) \leq m + 2 diam \mathcal{L}(G^*, X^*).$$

برهان. فرض کنیم $x (= \tilde{x}x^*) \in X$. قرار می‌دهیم $\{j_1, \dots, j_k\} = supp(\tilde{a}) \setminus supp(\tilde{x})$. برای $y \in X$ را

طوری در نظر می‌گیریم که $y = \tilde{x}y^*$ و $\{j_1, \dots, j_k\} \subseteq Fix(y^*)$ (چنین y یی حتما وجود دارد. برای مثال

قرار دهید $y = \tilde{x}a^*$). حال فرض کنیم $\Omega_1 = Fix(\tilde{x})$. در این صورت $G^* = Sym(\Omega_1)$. لذا $x^*, y^* \in G^*$.

بنابراین اگر $X^* = x^{*G^*}$ که $d(x^*, y^*) \leq \text{diam}\mathbb{L}(G^*, X^*)$ از طرفی تمامی عناصر X^* با $\tilde{x}$ مجزا هستند. بنابراین اگر $t_i^* \in X^*$ ، $1 \leq i \leq l$ ، چون برای هر i ، آنگاه؛ y^* به x^* از X^* یک مسیر در X^* ، از x^* به y^* باشد. آنگاه؛ چون برای هر i ، $t_i^* \in X^*$ ، $1 \leq i \leq l$ ، بنابراین $g_i^* \in G^*$ وجود دارد که $t_i^* = x^{*g_i^*}$ لذا $\tilde{x}t_i^* = \tilde{x}x^{*g_i^*}$ و چون x^* دارای ساختار دوری یکسان هستند، پس $\tilde{x}t_i^* \in X$ لذا $\{\tilde{x}x^*, \tilde{x}t_1^*, \dots, \tilde{x}t_l^*, \tilde{x}y^*\}$ یک مسیر از x به y در X است. در نتیجه $d(x, y) \leq d(x^*, y^*)$ بنابراین

$$d(x, y) \leq \text{diam}\mathbb{L}(G^*, X^*). \quad (18.3)$$

فرض کنیم $\Omega_2 = \text{Fix}(y^*)$ در این صورت

$$\text{supp}(\tilde{a}) \subseteq \{j_1, \dots, j_k\} \cup \text{supp}(\tilde{x}) \subseteq \text{Fix}(y^*) = \Omega_2 \implies \tilde{a} \in \text{Sym}(\Omega_2).$$

قرار می‌دهیم $\tilde{G} = \text{Sym}(\Omega_2)$ و $\tilde{X} = \tilde{a}^{\tilde{G}}$ داریم

$$|\Omega_2| = |\text{Fix}(y^*)| = |\text{Fix}(y)| + |\text{supp}(\tilde{x})| = m + |\text{Fix}(y)| \geq m + m + 1 = 2m + 1.$$

بنابراین $|\Omega_2| = 2m + r$ که $r \geq 1$ ، لذا با استفاده از نتیجه‌ی (۹.۲.۳)، $\text{diam}\mathbb{L}(\tilde{G}, \tilde{X}) = \lceil \frac{m-1}{r} \rceil + 1$ ،

در نتیجه $d(\tilde{a}, \tilde{x})$ در $\mathbb{L}(\tilde{G}, \tilde{X})$ حداکثر m است. چون هر عضو $\tilde{X}$ با y^* مجزاست، پس مشابه استدلال بالا

$$d(\tilde{a}y^*, \tilde{x}y^*) \leq d(\tilde{a}, \tilde{x}) \leq m. \quad (19.3)$$

اکنون قرار می‌دهیم $\Omega_3 = \text{Fix}(\tilde{a})$ در این صورت $G^* = \text{Sym}(\text{Fix}(\tilde{a}))$ و $X^* = a^{*G^*}$ چون $a^*, y^* \in G^*$

پس $d(a^*, y^*) \leq \text{diam}\mathbb{L}(G^*, X^*)$ همچنین تمام اعضای X^* با $\tilde{a}$ مجزا هستند. لذا مشابه استدلال بالا

$$d(\tilde{a}y^*, \tilde{a}a^*) \leq d(a^*, y^*) \leq \text{diam}\mathbb{L}(G^*, X^*). \quad (20.3)$$

اکنون با استفاده از روابط (۱۸.۳)، (۱۹.۳) و (۲۰.۳) داریم

$$d(x, a) \leq d(x, y) + d(y, a) \leq d(x, y) + d(y, \tilde{a}y^*) + d(\tilde{a}y^*, a) \leq m + 2\text{diam}\mathbb{L}(G^* X^*)$$

چون $x \in X$ دلخواه بود. بنابراین $diam\mathbb{C}(G, X) \leq m + 2diam\mathbb{C}(G^*, X^*)$.

قضیه ۱۱.۲.۳. فرض کنید $n = 2m + 2 + r$ که $m \geq 3$ و $r \geq 1$. همچنین فرض کنید $a = (1, 2, \dots, m)(m+1, m+2) (= \tilde{a}(m+1, m+2))$ در این صورت

$$diam\mathbb{C}(G, X) \leq \lceil \frac{m-1}{r} \rceil + 3.$$

برهان. فرض کنیم $x \in X$ دارای دور $\tilde{x}$ به طول m باشد. قرار می‌دهیم $s = |supp(\tilde{a}) \cap supp(\tilde{x})|$ و

$$x = \tilde{x}(\gamma, \delta). \text{ در این صورت } |supp(\tilde{a}) \cup supp(\tilde{x})| = 2m - s.$$

$$|Fix(\tilde{x}) \cap Fix(\tilde{a})| = (2m + 2 + r) - (2m - s) = 2 + r + s \geq s + 3.$$

برای مقادیر مختلف s حکم را ثابت می‌کنیم:

۱. اگر $s = 0$ ، آنگاه α و β را طوری در نظر می‌گیریم که $\alpha, \beta \notin supp(\tilde{x}) \cup supp(\tilde{a})$ ، همچنین $\{\alpha, \beta\} \cap$

$\{m+1, m+2\} = \emptyset$ یا $(\alpha, \beta) = (m+1, m+2)$. قرار می‌دهیم $y = (1, 2, \dots, m)(\alpha, \beta)$.

چون

$$|\Omega \setminus (supp(\tilde{x}) \cup supp(\tilde{a}))| = (2m + 2 + r) - (2m - s) = 2 + r + s \geq 3.$$

پس حداقل یکی از این دو حالت ممکن است. حال فرض می‌کنیم $z = \tilde{x}(\alpha, \beta)$. چون $y = \tilde{a}(\alpha, \beta)$ ،

بنابراین $[y, z] = [a, y] = 1$. از طرفی بنا بر نتیجه‌ی (۹.۲.۳)،

$$d((\alpha, \beta), (\gamma, \delta)) \leq diam(Sym(Fix(\tilde{x})), (\gamma, \delta)^{Sym(Fix(\tilde{x}))}) = \lceil \frac{2-1}{r} \rceil + 1 = 2.$$

چون (γ, δ) و (α, β) از $\tilde{x}$ مجزا هستند. لذا مشابه استدلال قضیه‌ی قبل، داریم

$$d(z, x) \leq d((\alpha, \beta), (\gamma, \delta)) \leq 2.$$

بنابراین

$$d(a, x) \leq d(a, y) + d(y, z) + d(z, x) \leq 1 + 1 + 2 = 4 \leq \lceil \frac{m-1}{r} \rceil + 3.$$

۲. حالت اول: فرض می‌کنیم $s = 1$ و $\{m+1, m+2\} \cap \text{supp}(\tilde{x}) \neq \emptyset$. در این صورت اگر

$$\{m+1, m+2\} \subseteq \text{supp}(\tilde{x})$$

آنگاه α و β را طوری در نظر می‌گیریم که

$$\{\alpha, \beta\} \cap (\text{supp}(\tilde{a}) \cup \text{supp}(\tilde{x}) \cup \{\gamma, \delta\}) = \emptyset.$$

چون

$$\begin{aligned} |\Omega \setminus (\text{supp}(\tilde{a}) \cup \text{supp}(\tilde{x}) \cup \{\gamma, \delta\})| &= 2m + 2 + r - (m + m + 2) \\ &+ |\text{supp}(\tilde{a}) \cap \text{supp}(\tilde{x})| + |\text{supp}(\tilde{a}) \cap \{\gamma, \delta\}| + |\text{supp}(\tilde{x}) \cap \{\gamma, \delta\}| \\ &- |\text{supp}(\tilde{a}) \cap \text{supp}(\tilde{x}) \cap \{\gamma, \delta\}| \\ &= 2m + 2 + r - (2m + 2) + (1 + |\text{supp}(\tilde{a}) \cap \{\gamma, \delta\}| + 0) + 0 \\ &= r + 1 + |\text{supp}(\tilde{a}) \cap \{\gamma, \delta\}| \geq 2. \end{aligned}$$

لذا چنین α و β بی وجود دارد. اگر $1 = |\{m+1, m+2\} \cap \text{supp}(\tilde{x})|$. آنگاه زمانی که $\{\gamma, \delta\} \cap$

$\emptyset = (\text{supp}(\tilde{a}) \cup \{m+1, m+2\})$ ، قرار می‌دهیم $\{\alpha, \beta\} = \{\gamma, \delta\}$. در غیر این صورت α و β را

طوری در نظر می‌گیریم که

$$\{\alpha, \beta\} \cap [(\{\gamma, \delta, m+1, m+2\}) \cup \text{supp}(\tilde{a}) \cup \text{supp}(\tilde{x})] = \emptyset.$$

چون

$$|\Omega \setminus (\text{supp}(\tilde{a}) \cup \text{supp}(\tilde{x}) \cup \{m+1, m+2\})|$$

$$= 2m + 2 + r - (m + m + 2 - (1 + 0 + 1) + 0) = r + 2 \geq 3.$$

لذا حداقل یکی از دو حالت فوق ممکن است. قرار می‌دهیم $y = \tilde{a}(\alpha, \beta)$ چون

$$\{\alpha, \beta\} \cap \{m + 1, m + 2\} = \emptyset.$$

لذا $[a, y] = 1$. حال فرض می‌کنیم $z = \tilde{x}(\alpha, \beta)$. در این صورت چون $(\alpha, \beta) \in \text{Sym}(\text{Fix}(\tilde{a}))$ ، لذا مشابه استدلال قضیه‌ی قبل و بنابر نتیجه‌ی (۹.۲.۳)، داریم:

$$d(z, y) \leq d(\tilde{x}, \tilde{a}) \leq \lceil \frac{m-1}{r} \rceil + 1.$$

همچنین $\{\gamma, \delta\} = \{\alpha, \beta\}$ یا $\{\gamma, \delta\} \cap \{\alpha, \beta\} = \emptyset$ ، بنابراین $[z, x] = 1$. در نتیجه

$$d(a, x) \leq d(a, y) + d(y, z) + d(z, x) \leq 1 + \lceil \frac{m-1}{r} \rceil + 1 + 1 = \lceil \frac{m-1}{r} \rceil + 3.$$

حالت دوم: فرض کنیم $s = 1$ و $\{m + 1, m + 2\} \cap \text{supp}(\tilde{x}) = \emptyset$. در این صورت قرار می‌دهیم $y = \tilde{x}(m + 1, m + 2)$. لذا با استدلال مشابه و بنابر نتیجه‌ی (۹.۲.۳)، داریم

$$d(a, y) \leq d(\tilde{x}, \tilde{a}) \leq \lceil \frac{m-1}{r} \rceil + 1$$

و

$$d(y, x) \leq d((m + 1, m + 2), (\gamma, \delta)) \leq \lceil \frac{2-1}{r} \rceil + 1 = 2.$$

بنابراین

$$d(a, x) \leq d(a, y) + d(y, x) \leq \lceil \frac{m-1}{r} \rceil + 1 + 2 = \lceil \frac{m-1}{r} \rceil + 3.$$

۳. حالت اول: فرض کنیم $s \geq 2$ و $\{m + 1, m + 2\} \cap \text{supp}(\tilde{x}) \neq \emptyset$. در این صورت داریم

$$|\Omega \setminus (supp(\tilde{a}) \cup supp(\tilde{x}) \cup \{m+1, m+2\})| \geq$$

$$2m+2+r - (m+m+2 - (s + |supp(\tilde{x}) \cap \{m+1, m+2\}|) + 0)$$

$$= 2m+2+r - (2m+2-s - |supp(\tilde{x}) \cap \{m+1, m+2\}|)$$

$$= r+s + |supp(\tilde{x}) \cap \{m+1, m+2\}| \geq 2+s \geq 4.$$

لذا می‌توانیم α و β را طوری در نظر بگیریم که

$$\{\alpha, \beta\} \subseteq \Omega \setminus (supp(\tilde{a}) \cup supp(\tilde{x})) \cup \{m+1, m+2, \gamma, \delta\}.$$

قرار می‌دهیم $y = \tilde{a}(\alpha\beta)$ و $z = \tilde{x}(\alpha\beta)$. لذا داریم $[z, x] = [a, y] = 1$. با استدلال مشابه و بنابر

نتیجه (۹.۲.۳)، $d(y, z) \leq d(\tilde{x}, \tilde{a}) \leq \lceil \frac{m-1}{r} \rceil + 1$. بنابراین

$$d(a, x) \leq d(a, y) + d(y, z) + d(z, x) \leq 1 + \lceil \frac{m-1}{r} \rceil + 1 + 1 = \lceil \frac{m-1}{r} \rceil + 3.$$

حالت دوم: فرض کنیم $s \geq 2$ و $\{m+1, m+2\} \cap supp(\tilde{x}) = \emptyset$. قرار می‌دهیم

$$y = \tilde{x}(m+1, m+2).$$

با استدلال مشابه و بنابر نتیجه (۹.۲.۳)،

$$d(a, y) \leq d(\tilde{a}, \tilde{x}) \leq \lceil \frac{m-1}{r} \rceil + 1.$$

و

$$d(y, x) \leq d((m+1, m+2), (\gamma\delta)) \leq \lceil \frac{2-1}{r} \rceil + 1 = 2.$$

لذا

$$d(a, x) \leq d(a, y) + d(y, x) \leq \lceil \frac{m-1}{r} \rceil + 1 + 2 = \lceil \frac{m-1}{r} \rceil + 3.$$

بنابراین برای هر $x \in X$ ، $d(a, x) \leq \lceil \frac{m-1}{r} \rceil + 3$ در نتیجه $diam \mathbb{L}(G, X) \leq \lceil \frac{m-1}{r} \rceil + 3$ و حکم ثابت شد.

□

مثال ۱۲.۲.۳. فرض کنید $a = (1, 2, 3)(4, 5)$ و $n = 9$ در این صورت

$$n = 2m + r + 2 \implies 9 = 6 + r + 2 \implies r = 1.$$

بنابراین با استفاده از قضیه‌ی (۱۱.۲.۳)، داریم

$$diam \mathbb{L}(G, X) \leq \lceil \frac{3-1}{1} \rceil + 3 = 2 + 3 = 5.$$

همان طور که در جدول (۱.۳) می‌بینیم، $diam \mathbb{L}(G, X) = 5$ لذا نتایج به دست آمده از برنامه نویسی مگما^۱ در قضیه‌ی (۱۱.۲.۳) صدق می‌کند.

۳.۳ قطر گراف جابجایی روی رده‌ی تزویج عناصر مرتبه‌ی ۳

در این بخش، که از مرجع [۱۵] آورده‌ایم، قطر گراف جابجایی $\mathbb{L}(G, X)$ را بررسی می‌کنیم که G گروه متقارن و X رده‌ی تزویج عناصر مرتبه‌ی ۳ در G است.

فرض می‌کنیم $G = Sym(\Omega)$ که $\Omega = \{1, 2, \dots, n\}$ به طور طبیعی روی Ω عمل می‌کند. همچنین

فرض می‌کنیم $t = (1, 2, 3)(4, 5, 6) \dots (3r-2, 3r-1, 3r)$ لذا دارای مرتبه‌ی ۳ و ساختار دوری $1^{n-3r} 3^r$ است. قرار می‌دهیم $X = t^G$. بنابر قضیه‌ی ۲ در [۹]، گراف جابجایی $\mathbb{L}(G, X)$ همبند است.

قضیه ۱.۳.۳. فرض کنید $n \geq 8r$ در این صورت $diam \mathbb{L}(G, X) = 2$.

برهان. فرض کنیم $x \in X$ ، $\Lambda = \text{supp}(t) \cup \text{supp}(x)$ و $s = |\text{supp}(x) \cap \text{supp}(t)|$ باشد. در این صورت

$$\begin{aligned} |\Lambda| &= |\text{supp}(t) \cup \text{supp}(x)| = |\text{supp}(t)| + |\text{supp}(x)| - |\text{supp}(x) \cap \text{supp}(t)| \\ &= 3r + 3r - s = 6r - s. \end{aligned}$$

اگر $s \geq r$ ، آنگاه $|\Lambda| \leq 5r$ و در نتیجه $|\Omega \setminus \text{supp}(t) \cup \text{supp}(x)| \geq 3r$. بنابراین $y \in X$ وجود دارد که $\text{supp}(x) \cap \text{supp}(y) = \emptyset = \text{supp}(t) \cap \text{supp}(y)$. لذا $\{t, y, x\}$ یک مسیر در $\mathcal{C}(G, X)$ است. بنابراین

$$d(t, x) \leq d(t, y) + d(y, x) = 1 + 1 = 2.$$

حال فرض می‌کنیم $s < r$ و قرار می‌دهیم $e = r - s$. چون $\text{supp}(t) = \{1, 2, 3, \dots, 3r - 2, 3r - 1, 3r\}$ و $\text{supp}(x) \subseteq \text{supp}(t)$ ، $s = |\text{supp}(x) \cap \text{supp}(t)|$ و $s < r$ ، دور را بدون از دست رفتن کلیت، از $3s$ عنصر اول انتخاب می‌کنیم. لذا

$$\text{supp}(x) \cap \text{supp}(t) \subseteq \{1, 2, 3, 4, 5, 6, \dots, 3s - 2, 3s - 1, 3s\}.$$

قرار می‌دهیم

$$y_1 = (3s + 1, 3s + 2, 3s + 3) \dots (3r - 2, 3r - 1, 3r).$$

بنابراین y_1 به صورت حاصلضرب e دور آخر t است که هر کدام به طول ۳ هستند. لذا $\text{supp}(x) \cap \text{supp}(y_1) = \emptyset$. چون $r > s$ داریم:

$$|\Omega \setminus \Lambda| = |\Omega| - |\Lambda| \geq 8r - 6r + s = 2r + s > 3s.$$

بنابراین می‌توانیم y_2 را طوری انتخاب کنیم که $\text{supp}(y_2) \subseteq \Omega \setminus \Lambda$ و y_2 حاصلضرب s دور دو به دو مجزا به طول ۳ باشد. در نتیجه $y_1 y_2$ حاصلضرب $r = s + r - s$ دور دو به دو مجزا به طول ۳ است. لذا $y = y_1 y_2 \in X$ ،

$$xy = xy_1 y_2 = y_1 x y_2 = y_1 y_2 x = yx \quad \text{و} \quad ty = ty_1 y_2 = y_1 t y_2 = y_1 y_2 t = yt$$

$$d(t, x) \leq d(t, y) + d(y, x) = 1 + 1 = 2.$$

لذا $diam\mathbb{G}(G, X) \leq ۲$. از طرفی X ناآبلی است پس $diam\mathbb{G}(G, X) \geq ۲$. در نتیجه $diam\mathbb{G}(G, X) = ۲$. $\square$

مثال ۲.۳.۳. همان طور که در جدول (۲.۲) می‌بینیم. اگر $r = ۱$ باشد، آنگاه برای $n = ۸$ و $n = ۹$ داریم $diam\mathbb{G}(G, X) = ۲$. همچنین اگر $r = ۲$ باشد، آنگاه برای $n = ۱۶$ نیز $diam\mathbb{G}(G, X) = ۲$. لذا نتایج به دست آمده از برنامه نویسی مگما در قضیه‌ی (۱.۳.۳) صدق می‌کند.

فرض می‌کنیم $|\Omega| \geq ۶r$. برای $x \in X$ ، فرض کنیم $\{\nu_i(x)\}_{i=1, \dots, r}$ مجموعه‌ی مدارهای $\langle x \rangle$ روی Ω باشد. لذا هر مدار دارای اندازه‌ی ۳ است و $supp(x) = \cup_{i=1}^r \nu_i(x)$. قرار می‌دهیم $t = t_1 t_2 \dots t_r$ که $t_i = (3i - 2, 3i - 1, 3i)$. بنابراین $\nu(t_i) = \nu_i(t) = \{3i - 2, 3i - 1, 3i\}$. حاصلضرب t_i هایی که $\nu_i(t) \cap supp(x) = \emptyset$ را با τ_0 و حاصلضرب t_i هایی که $\nu_i(t) \subseteq supp(x)$ را با τ_3 نشان می‌دهیم. τ_1 را حاصلضرب r_1 دور از t_i ها در نظر می‌گیریم که r_1 بزرگترین عددی باشد که $3|r_1$ و $|\nu_i(t) \cap supp(x)| = ۱$ و حاصلضرب r_2 دور از t_i ها است که r_2 بزرگترین عددی است که $3|r_2$ و $|\nu_i(t) \cap supp(x)| = ۲$. قرار می‌دهیم $\tau_* = t\tau_0^{-1}\tau_1^{-1}\tau_2^{-1}\tau_3^{-1}$ لذا $t = \tau_*\tau_0\tau_1\tau_2\tau_3$. حال فرض کنیم r_* تعداد t_i ها در τ_* ، r_0 تعداد t_i ها در τ_0 و r_3 تعداد t_i ها در τ_3 باشد. چون r_1 و r_2 هر دو ماکزیم هستند و بر ۳ بخش پذیرند. لذا حداکثر دو دور مانند t_{i_1} و t_{i_2} داریم که در τ_1 نیستند و $|\nu_{i_1}(t) \cap supp(x)| = |\nu_{i_2}(t) \cap supp(x)| = ۱$. همچنین حداکثر دو دور مانند t_{j_1} و t_{j_2} داریم که در τ_2 نیستند و $|\nu_{j_1}(t) \cap supp(x)| = |\nu_{j_2}(t) \cap supp(x)| = ۱$. بنابراین $r_* \leq ۴$. لذا $r = r_* + r_0 + r_1 + r_2 + r_3$ چون

$$|supp(x) \cap supp(\tau_0)| = 0 = 0r_0.$$

$$|supp(x) \cap supp(\tau_1)| = r_1 = 1r_1$$

$$|supp(x) \cap supp(\tau_2)| = 2 \times r_2 = 2r_2$$

$$|supp(x) \cap supp(\tau_3)| = 3 \times r_3 = 3r_3.$$

بنابراین، برای $i = ۰, ۱, ۲, ۳$ ، $|supp(x) \cap supp(\tau_i)| = ir_i$ ، فرض کنیم $|supp(t) \cap supp(\tau_*)| = s_*$. چون τ_i و τ_* ها همگی مجزا هستند لذا،

$$|supp(t) \cap supp(x)| = |supp(\tau_* \tau_0 \tau_1 \tau_2 \tau_3) \cap supp(x)| =$$

$$|\left(\bigcup_{i=1}^3 supp(\tau_i) \cap supp(x)\right) \cup (supp(\tau_*) \cap supp(x))| =$$

$$\sum_{i=1}^3 |supp(\tau_i) \cap supp(x)| + |supp(\tau_*) \cap supp(x)| = r_1 + 2r_2 + 3r_3 + s_*.$$

قرار می‌دهیم $\Lambda = \Omega \setminus (supp(t) \cup supp(x))$ چون

$$|supp(t) \cup supp(x)| = |supp(t)| + |supp(x)| - |supp(t) \cap supp(x)| =$$

$$3r + 3r - (s_* + r_1 + 2r_2 + 3r_3) = 6r - (s_* + r_1 + 2r_2 + 3r_3).$$

لذا

$$|\Lambda| = |\Omega| - |supp(t) \cup supp(x)| = n - (6r - (s_* + r_1 + 2r_2 + 3r_3)).$$

اگر $n = 6r$ آنگاه، $|\Lambda| = s_* + r_1 + 2r_2 + 3r_3$. اگر $n > 6r$ ، آنگاه

$$|\Lambda| = |\Omega| - |supp(t) \cup supp(x)| > s_* + r_1 + 2r_2 + 3r_3$$

$$\implies |\Lambda| \geq 1 + s_* + r_1 + 2r_2 + 3r_3.$$

چون $r_1 \geq ۳$ ، پس می‌توانیم τ_1 را به صورت زیر بنویسیم

$$\tau_1 = \prod \mu_{i_1 i_2 i_3}$$

که $\mu_{i_1 i_2 i_3} = t_{i_1} t_{i_2} t_{i_3}$ و $t_{i_1}, t_{i_2}, t_{i_3}$ دوره‌های دو به دو مجزا به طول ۳ هستند. به ازای هر $\mu_{i_1 i_2 i_3}$ ، داریم

$$\mu_{i_1 i_2 i_3} = t_{i_1} t_{i_2} t_{i_3} = (3i_1 - 2, 3i_1 - 1, 3i_1)(3i_2 - 2, 3i_2 - 1, 3i_2)(3i_3 - 2, 3i_3 - 1, 3i_3).$$

لذا بدون از دست رفتن کلیت، فرض می‌کنیم

$$\text{supp}(\mu_{i_1 i_2 i_3}) \cap \text{supp}(x) = \{3i_1 - 2, 3i_2 - 2, 3i_3 - 2\}. \quad (21.3)$$

قرار می‌دهیم

$$\lambda_{i_1 i_2 i_3} = (3i_1 - 2, 3i_2 - 2, 3i_3 - 2)(3i_1 - 1, 3i_2 - 1, 3i_3 - 1)(3i_1, 3i_2, 3i_3).$$

در این صورت $\text{supp}(\mu_{i_1 i_2 i_3}) = \text{supp}(\lambda_{i_1 i_2 i_3})$ و

$$\mu_{i_1 i_2 i_3} \lambda_{i_1 i_2 i_3} = (3i_1 - 2, 3i_2 - 1, 3i_3)(3i_3 - 2, 3i_1 - 1, 3i_2)(3i_2 - 2, 3i_3 - 1, 3i_1) = \lambda_{i_1 i_2 i_3} \mu_{i_1 i_2 i_3}.$$

حال اگر قرار دهیم

$$\rho_1 = \prod \lambda_{i_1 i_2 i_3}.$$

آنگاه ρ_1 با τ_1 جابه‌جا می‌شود و $\text{supp}(\rho_1) = \text{supp}(\tau_1)$. بنابراین ρ_1 با t جابه‌جا می‌شود و به صورت حاصلضرب r_1 دور دو به دو مجزا به طول ۳ است. لذا با استفاده از رابطه‌ی (۲۱.۳)، $\frac{r_1}{3}$ از دوره‌های به طول ۳ در ρ_1 ساپورتشان مشمول در $\text{supp}(x)$ و $\frac{2r_1}{3}$ دوره‌های به طول ۳ در ρ_1 ساپورتشان دارای اشتراک تهی با $\text{supp}(x)$ است.

به طور مشابه چون $3 \mid r_2$ ، پس می‌توانیم τ_2 را به صورت زیر بنویسیم

$$\tau_2 = \prod \eta_{j_1 j_2 j_3}$$

که $\eta_{j_1 j_2 j_3} = t_{j_1} t_{j_2} t_{j_3}$ و $t_{j_1}, t_{j_2}, t_{j_3}$ دوره‌های دو به دو مجزا به طول ۳ هستند. برای هر $\eta_{j_1 j_2 j_3}$ داریم

$$\eta_{j_1 j_2 j_3} = (3j_1 - 2, 3j_1 - 1, 3j_1)(3j_2 - 2, 3j_2 - 1, 3j_2)(3j_3 - 2, 3j_3 - 1, 3j_3).$$

لذا بدون از دست رفتن کلیت، فرض می‌کنیم

$$\text{supp}(\eta_{j_1 j_2 j_3}) \cap \text{supp}(x) = \{3j_1 - 2, 3j_1 - 1, 3j_2 - 2, 3j_2 - 1, 3j_3 - 2, 3j_3 - 1\}. \quad (22.3)$$

قرار می‌دهیم

$$\delta_{j_1 j_2 j_3} = (3j_1, 3j_2, 3j_3)(3j_1 - 2, 3j_2 - 2, 3j_3 - 2)(3j_1 - 1, 3j_2 - 1, 3j_3 - 1).$$

در این صورت $supp(\eta_{j_1 j_2 j_3}) = supp(\delta_{j_1 j_2 j_3})$ و

$$\begin{aligned} \delta_{j_1 j_2 j_3} \eta_{j_1 j_2 j_3} &= (3j_1, 3j_2 - 2, 3j_3 - 1)(3j_2, 3j_3 - 2, 3j_1 - 1)(3j_3, 3j_1 - 2, 3j_2 - 1) \\ &= \eta_{j_1 j_2 j_3} \delta_{j_1 j_2 j_3}. \end{aligned}$$

حال فرض می‌کنیم

$$\rho_2 = \Pi \delta_{j_1 j_2 j_3}.$$

در این صورت ρ_2 با τ_2 جابه‌جا می‌شود و $supp(\tau_2) = supp(\rho_2)$. بنابراین ρ_2 با t جابه‌جا می‌شود و به صورت حاصلضرب r_2 دور دو به دو مجزا به طول ۳ است. لذا با استفاده از رابطه‌ی (۲۲.۳)، $\frac{2r_2}{3}$ از دورهای به طول ۳ در ρ_2 ساپورتشان مشمول در $supp(x)$ است و $\frac{r_2}{3}$ از دورهای به طول ۳ در ρ_2 ساپورتشان دارای اشتراک تهی با $supp(x)$ است.

اکنون فرض می‌کنیم σ_1 (به همین ترتیب σ_2) حاصلضرب $\frac{2r_1}{3}$ (به همین ترتیب $\frac{r_2}{3}$) دور به طول ۳ در ρ_1 (به همین ترتیب در ρ_2) باشد که ساپورتشان دارای اشتراک تهی با $supp(x)$ است. همچنین فرض می‌کنیم σ_4 حاصلضرب $(\frac{r_1}{3} + \frac{2r_2}{3} + r_3)$ دور دو به دو مجزا به طول ۳ باشد به طوری که $supp(\sigma_4) \subseteq \Lambda$ و قرار می‌دهیم $\Delta = \Lambda \setminus supp(\sigma_4)$.

حال ویژگی‌های مربوط به جایگشت‌های معرفی شده را در لم زیر بیان می‌کنیم.

لم ۳.۳.۳. فرض کنید $\tau_0, \tau_3, \rho_1, \rho_2, \sigma_1, \sigma_2, \sigma_4$ و t جایگشت‌های تعریف شده در بالا باشند. در این

صورت برای جایگشت‌های $\tau_0, \rho_1, \rho_2, \tau_3$ و $\sigma_4, \sigma_2, \sigma_1$ داریم:

الف) $\tau_0, \rho_1, \rho_2, \tau_3$ با t جابه‌جا می‌شود، به صورت حاصلضرب $r - r_*$ دور دو به دو مجزا به طول ۳ است و

$$supp(\tau_0, \rho_1, \rho_2, \tau_3) \subseteq supp(t)$$

ب) $(\sigma_1 \sigma_2 \tau_0 \sigma_4)$ با $\tau_0 \rho_1 \rho_2 \tau_3$ جابه‌جا می‌شود، به صورت حاصلضرب $r - r_*$ دور دو به دو مجزا به طول ۳ است و $supp(\sigma_1 \sigma_2 \tau_0 \sigma_4) \cap supp(x) = \emptyset$.

ج) اگر $n = 6r$ ، آنگاه $|\Delta| = s_*$ ، و اگر $n > 6r$ ، آنگاه $|\Delta| \geq 1 + s_*$.

برهان. الف) چون τ_1 و τ_2 مجزا هستند و $supp(\rho_1) = supp(\tau_1)$ و $supp(\rho_2) = supp(\tau_2)$. لذا

$$supp(\rho_1 \rho_2) = supp(\rho_1) \cup supp(\rho_2) = supp(\tau_1) \cup supp(\tau_2) = supp(\tau_1 \tau_2).$$

بنابراین

$$supp(\tau_0 \rho_1 \rho_2 \tau_3) = supp(\tau_0 \tau_1 \tau_2 \tau_3) \subseteq supp(t).$$

همچنین $\tau_0 \rho_1 \rho_2 \tau_3$ حاصلضرب دورهای دو به دو مجزا به طول ۳ است که تعداد این دورها

$$r - r_* = r_0 + r_1 + r_2 + r_3$$

می‌باشد. چون ρ_1 و ρ_2 با t جابه‌جا می‌شوند. بنابراین $\tau_0 \rho_1 \rho_2 \tau_3$ با t جابه‌جا می‌شود.

ب) همان طور که در بالا گفتیم

$$supp(\sigma_4) \subseteq \Lambda = \Omega \setminus supp(t) \cup supp(x).$$

لذا $supp(\sigma_4) \cap supp(t) = \emptyset$. بنابراین با توجه به قسمت الف)، $supp(\sigma_4) \cap supp(\tau_0 \rho_1 \rho_2 \tau_3) = \emptyset$.

لذا σ_4 با $\tau_0 \rho_1 \rho_2 \tau_3$ جابه‌جا می‌شود. در نتیجه با توجه به تعریف σ_1 و σ_2 ، $\sigma_1 \sigma_2 \tau_0 \sigma_4$ با $\tau_0 \rho_1 \rho_2 \tau_3$

جابه‌جا می‌شود. همچنین $\sigma_1 \sigma_2 \tau_0 \sigma_4$ به صورت حاصلضرب

$$\frac{2r_1}{3} + \frac{r_2}{3} + r_0 + \left(\frac{r_1}{3} + \frac{2r_2}{3} + r_3\right) = r_0 + r_1 + r_2 + r_3 = r - r_*.$$

دور دو به دو مجزا به طول ۳ است. با توجه به تعریف τ_0 ، σ_1 ، σ_2 و σ_4 داریم:

$$\begin{aligned} supp(\tau_0) \cap supp(x) &= supp(\sigma_1) \cap supp(x) = supp(\sigma_2) \cap supp(x) \\ &= supp(\sigma_4) \cap supp(x) = \emptyset. \end{aligned}$$

$$\text{supp}(\sigma_1 \sigma_2 \tau \circ \sigma_4) \cap \text{supp}(x) = \emptyset \text{ لذا}$$

ج (اگر $n = 6r$ ، آنگاه

$$\begin{aligned} |\Delta| &= |\Lambda| - |\text{supp}(\sigma_4) \cap \Lambda| = |\Lambda| - |\text{supp}(\sigma_4)| \\ &= s_* + r_1 + 2r_2 + 3r_3 - 3\left(\frac{r_1}{3} + \frac{2r_2}{3} + r_3\right) = s_* \end{aligned}$$

اگر $n > 6r$ ، آنگاه

$$\begin{aligned} |\Delta| &= |\Lambda| - |\text{supp}(\sigma_4) \cap \Lambda| = |\Lambda| - |\text{supp}(\sigma_4)| \\ &\geq 1 + s_* + r_1 + 2r_2 + 3r_3 - 3\left(\frac{r_1}{3} + \frac{2r_2}{3} + r_3\right) = 1 + s_* \end{aligned}$$

□

لم ۴.۳.۳. فرض کنید $t = t_1 t_2 \dots t_r$ ، که برای هر i ، $1 \leq i \leq r$ ، t_i ها دورهایی به طول ۳ هستند. در این

صورت

$$C_G(t) \cong (\text{Sym}(r) \times (\langle t_1 \rangle \times \langle t_2 \rangle \times \dots \times \langle t_r \rangle)) \times \text{Sym}(n - 3r).$$

برهان. فرض کنیم

$$F = \{\sigma \in S_n \mid \sigma t = t \sigma, \sigma(i) = i, i > 3r\}$$

و

$$L = \{\sigma \in S_n \mid \sigma(i) = i, 1 \leq i \leq 3r\}.$$

در این صورت $F = C_{S_{3r}}(t)$ ، $L = \text{Sym}(n - 3r)$ و $F \cap L = 1$ لذا $F, L \leq C_G(t)$ و در نتیجه

$FL \leq C_G(t)$. قرار می‌دهیم $D = \{t_1, t_2, \dots, t_r\}$ و $H = \{\sigma \in F \mid \sigma(t_i) = t_j, 1 \leq i, j \leq r\}$ لذا

$H = \text{Sym}(r)$. چون F با تزویج روی D عمل می‌کند، لذا هسته‌ی این عمل به صورت زیر است:

$$\text{Ker}(\varphi) = \{\sigma \in F \mid \sigma(t_i) = t_i, 1 \leq i \leq r\}$$

که

$$\varphi : F \times D \longrightarrow D$$

$$(\sigma, t_i) \longmapsto t_i^\sigma.$$

قرار می‌دهیم $K = Ker(\varphi)$. در این صورت $K \trianglelefteq F$ و $H \cap K = \{1\}$.

$$Ker(\varphi) = \{\sigma \in F \mid \sigma(t_i) = t_i, 1 \leq i \leq r\}$$

با استفاده از لم (۱.۲.۳)، داریم

$$Ker(\varphi) = \left\{ \sigma \in F \mid \sigma = t_i^k \beta, 1 \leq k \leq 3, \forall 1 \leq i \leq r \quad supp(\beta) \cap supp(t_i) = \emptyset \right\}$$

چون F ، $i > 3r$ را ثابت نگه می‌دارد، پس $\beta = Id$.

$$K = \langle t_1 \rangle \times \langle t_2 \rangle \times \dots \times \langle t_r \rangle.$$

حال با استفاده از قضیه‌ی مدار-پایدار ساز داریم:

$$|S_{3r} : C_{S_{3r}}(t)| = |Cl_{S_{3r}}(t)| \implies |C_{S_{3r}}(t)| = \frac{|S_{3r}|}{|tS_{3r}|}.$$

و چون همه‌ی جایگشت‌های با ساختار دوری یکسان با هم مزدوج هستند. لذا داریم

$$|C_{S_{3r}}(t)| = \frac{(3r)!}{\frac{3r \times (3r-1) \times \dots \times 1}{3r r!}} = 3r r!.$$

همچنین داریم:

$$|HK| = \frac{|H||K|}{|H \cap K|} = \frac{r! 3^r}{1} = 3^r r!.$$

بنابراین $|F| = |C_{S_{3r}}(t)| = |HK|$ و چون $HK \leq F$ ، لذا $F = HK$ و در نتیجه $F = H \times K$. از طرفی S_n روی خودش با تزویج عمل می‌کند، لذا بنا بر قضیه‌ی مدار پایدار ساز با استدلالی مشابه بالا داریم:

$$|C_G(t)| = \frac{|S_n|}{|tG|} = \frac{n!}{\frac{n \times (n-1) \times \dots \times (n-3r+1)}{3^r r!}} = 3^r r! (n - 3r)!$$

و نیز داریم:

$$|FL| = \frac{|F||L|}{|F \cap L|} = \frac{3^r r! (n - 3r)!}{1} = 3^r r! (n - 3r)!$$

بنابراین $|C_G(t)| = |FL|$. چون $FL \leq C_G(t)$ ، پس $C_G(t) = FL$. در نتیجه $C_G(t) = F \times L$. لذا

$$\begin{aligned} C_G(t) &= F \times L = (H \times K) \times L \\ &= (Sym(r) \times (\langle t_1 \rangle \times \langle t_2 \rangle \times \dots \times \langle t_r \rangle)) \times Sym(n - 3r). \end{aligned}$$

□

قضیه ۵.۳.۳. اگر $6r < n < 8r$ ، آنگاه $diam \mathcal{C}(G, X) \leq 3$.

برهان. فرض کنیم $x \in X$. می‌خواهیم ثابت کنیم $d(t, x) \leq 3$. با استفاده از لم (۴.۳.۳)، بدون از دست رفتن کلیت، می‌توانیم فرض کنیم $\tau_* = t_1 \dots t_{r_*}$ که $r_* = 0$ به این معنی است که $\tau_* = 1$. بسته به τ_* دو عنصر ρ_* و σ_* را طوری تعریف می‌کنیم که به صورت حاصلضرب r_* دور دو به دو مجزا به طول ۳ باشند. همان طور که در توضیحات ابتدای بخش دیدیم، $0 \leq r_* \leq 4$. بنابراین برای جایگشت τ_* پنج حالت داریم که به صورت زیر بررسی می‌کنیم:

حالت ۱) $r_* = 4$:

در این صورت $s_* = (1, 2, 3)(4, 5, 6)(7, 8, 9)(10, 11, 12)$ ، لذا $\tau_* = t_1 t_2 t_3 t_4 = (1, 2, 3)(4, 5, 6)(7, 8, 9)(10, 11, 12)$ و $s_* = 2 \times 2 + 2 \times 2$.

$1 = 6$. بدون از دست رفتن کلیت، فرض می‌کنیم $\{1, 4, 7, 8, 10, 11\} \cap supp(x) = supp(\tau_*)$.

چون x و t دارای ساختار دوری یکسان هستند، پس حداقل ۶ نقطه در $supp(x)$ هست که در $supp(t)$

نیست. لذا

$$|supp(x) \setminus supp(t)| \geq ۶.$$

همچنین با استفاده از قسمت (ج) لم (۳.۳.۳)، $|\Delta| \geq ۱ + s_* = ۱ + ۶ = ۷$. بنابراین با انتخاب

σ_* و ρ_* می‌توانیم $\beta_1, \beta_2, \beta_3, \beta_4, \beta_5, \beta_6 \in \Delta$ و $\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3, \alpha_4, \alpha_5, \alpha_6 \in supp(x) \setminus supp(t)$

را به صورت زیر تعریف کنیم:

$$\rho_* = (\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3)(\alpha_4, \alpha_5, \alpha_6)(\beta_1, \beta_2, \beta_3)(\beta_4, \beta_5, \beta_6)$$

$$\sigma_* = (۲, ۳, ۵)(۶, ۹, ۱۲)(\beta_1, \beta_2, \beta_3)(\beta_4, \beta_5, \beta_6).$$

حالت ۲) $r_* = ۳$:

در این صورت $\tau_* = t_1, t_2, t_3 = (۱, ۲, ۳)(۴, ۵, ۶)(۷, ۸, ۹)$ لذا $s_* = ۲ \times ۱ + ۲ = ۴$ یا

$s_* = ۲ \times ۲ + ۱ = ۵$. اگر $s_* = ۴$ باشد، آنگاه بدون از دست رفتن کلیت، فرض می‌کنیم $supp(x) \cap$

$supp(\tau_*) = \{۱, ۴, ۷, ۸\}$. بنابراین $|supp(x) \setminus supp(t)| \geq ۵$. همچنین بنابر قسمت (ج) لم

$|\Delta| \geq ۱ + s_* = ۵$ ، (۳.۳.۳) در نتیجه با انتخاب $\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3, \alpha_4, \alpha_5 \in supp(x) \setminus supp(t)$ و

$\beta_1, \beta_2, \beta_3, \beta_4, \beta_5 \in \Delta$ تعریف می‌کنیم

$$\rho_* = (\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3)(\alpha_4, \alpha_5, \beta_1)(\beta_2, \beta_3, \beta_4)$$

$$\sigma_* = (۲, ۳, ۵)(۶, ۹, \beta_5)(\beta_2, \beta_3, \beta_4).$$

اگر $s_* = ۵$ باشد، آنگاه بدون از دست رفتن کلیت، قرار می‌دهیم $supp(x) \cap supp(\tau_*) = \{۱, ۲, ۴, ۵, ۷\}$

بنابراین $|supp(x) \setminus supp(t)| \geq ۴$ و $|\Delta| \geq ۱ + s_* = ۶$. لذا با انتخاب $\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3 \in$

$supp(x) \setminus supp(t)$ و $\beta_1, \beta_2, \beta_3, \beta_4, \beta_5, \beta_6 \in \Delta$ داریم

$$\rho_* = (\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3)(\beta_1, \beta_2, \beta_3)(\beta_4, \beta_5, \beta_6)$$

$$\sigma_* = (3, 6, 8)(\beta_1, \beta_2, \beta_3)((\beta_4, \beta_5, \beta_6)).$$

حالت ۳) $r_* = 2$:

در این صورت $\tau_* = t_1, t_2 = (1, 2, 3)(4, 5, 6)$ لذا $s_* = 2 \times 2 = 4$ یا $s_* = 2 \times 1 + 1 \times 1 = 3$ ،
یا $s_* = 1 \times 1 + 1 \times 1 = 2$ اگر $s_* = 2$ یا 3 باشد، آنگاه $|supp(\tau_*) \setminus supp(x)| \geq 3$ ،
همچنین $|supp(x) \setminus supp(t)| \geq 3$ و $|\Delta| \geq 1 + s_* \geq 3$ بنابراین با انتخاب $\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3 \in \Delta$ ،
 $\beta_1, \beta_2, \beta_3 \in \Delta$ و $\gamma_1, \gamma_2, \gamma_3 \in supp(t) \setminus supp(x)$ ، $supp(x) \setminus supp(t)$ تعریف می‌کنیم

$$\rho_* = (\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3)(\beta_1, \beta_2, \beta_3)$$

$$\sigma_* = (\gamma_1, \gamma_2, \gamma_3)(\beta_1, \beta_2, \beta_3).$$

اگر $s_* = 4$ باشد، آنگاه بدون از دست رفتن کلیت، قرار می‌دهیم $\{1, 2, 4, 5\}$ ،
 $supp(\tau_*) \cap supp(x) = \{1, 2, 4, 5\}$ چون $|supp(x) \setminus supp(t)| \geq 2$ و $|\Delta| \geq 1 + s_* = 5$ ،
بنابراین با انتخاب $\alpha_1, \alpha_2 \in supp(x) \setminus supp(t)$ ،
 $\beta_1, \beta_2, \beta_3, \beta_4, \beta_5 \in \Delta$ ، تعریف می‌کنیم

$$\rho_* = (\alpha_1, \alpha_2, \beta_1)(\beta_2, \beta_3, \beta_4)$$

$$\sigma_* = (3, 6, \beta_5)(\beta_2, \beta_3, \beta_4).$$

حالت ۴) $r_* = 1$:

در این صورت $\tau_* = t_1 = (1, 2, 3)$ لذا $s_* = 1$ یا 2 اگر $s_* = 1$ باشد، آنگاه بدون از دست
رفتن کلیت، قرار می‌دهیم $\{1\}$ ، $supp(x) \cap supp(\tau_*) = \{1\}$ بنابراین $|supp(x) \setminus supp(t)| \geq 2$ و
 $|\Delta| \geq 1 + s_* = 2$ با انتخاب $\alpha_1, \alpha_2 \in supp(x) \setminus supp(t)$ و $\beta_1, \beta_2 \in \Delta$ تعریف می‌کنیم
و $\rho_* = (\alpha_1, \alpha_2, \beta_1)$ و $\sigma_* = (2, 3, \beta_2)$ اگر $s_* = 2$ باشد، آنگاه $|\Delta| \geq 1 + s_* = 3$ ،
بنابراین با انتخاب $\beta_1, \beta_2, \beta_3 \in \Delta$ می‌توانیم تعریف کنیم $\rho_* = \sigma_* = (\beta_1, \beta_2, \beta_3)$.

حالت ۵) $r_* = 0$:

در این صورت $\tau_* = 1 = \sigma_*$ بنابراین تعریف می‌کنیم $\tau_* = 1 = \sigma_*$.

قرار می‌دهیم $y = \rho_* \tau_0 \rho_1 \rho_2 \tau_3$. چون y حاصلضرب $r_* + r_0 + r_1 + r_2 + r_3 = r$ در دو مجزا به طول ۳ است، بنابراین $y \in X$ به علاوه $\Delta \cup (supp(x) \setminus supp(t))$. لذا $supp(\rho_*) \cap supp(t) = \emptyset$. بنابراین ρ_* با t جابه‌جا می‌شود و در نتیجه با استفاده از قسمت (الف) لم (۳.۳.۳)، $ty = yt$. قرار می‌دهیم $z = \sigma_* \sigma_1 \sigma_2 \tau_0 \sigma_4$. با توجه به تعریف σ_* در حالت‌های (۱)، (۲)، (۳)، (۴) و (۵)، $supp(\sigma_*) \subseteq \Delta \cup (supp(\tau_*) \setminus supp(x))$. بنابراین $supp(\sigma_*) \cap supp(\sigma_1 \sigma_2 \tau_0 \sigma_4) = \emptyset$. بنابراین تعریف، σ_* ، σ_1 ، σ_2 ، τ_0 و σ_4 همگی دو به دو مجزا هستند. چون σ_1 ، σ_2 و σ_4 به ترتیب، حاصلضرب $\frac{2r_1}{3}$ ، $\frac{r_2}{3}$ و $(\frac{r_1}{3} + \frac{2r_2}{3} + r_3)$ در دو مجزا به طول ۳ هستند. لذا z به صورت حاصلضرب

$$r_* + \frac{2r_1}{3} + \frac{r_2}{3} + r_0 + (\frac{r_1}{3} + \frac{2r_2}{3} + r_3) = r_* + r_0 + r_1 + r_2 + r_3 = r$$

دو به دو مجزا به طول ۳ است. بنابراین $z \in X$. با توجه به حالت‌های (۱)، (۲)، (۳)، (۴) و (۵)، ρ_* و σ_* با هم جابه‌جا می‌شوند. لذا بنابر قسمت (ب) لم (۳.۳.۳)، $zy = yz$ و همچنین $supp(\sigma_1 \sigma_2 \tau_0 \sigma_4) \cap supp(x) = \emptyset$ چون $supp(\sigma_*) \cap supp(x) = \emptyset$ لذا

$$supp(x) \cap (supp(\sigma_*) \cup supp(\sigma_1 \sigma_2 \tau_0 \sigma_4)) = \emptyset \Rightarrow supp(x) \cap supp(\sigma_* \sigma_1 \sigma_2 \tau_0 \sigma_4) = \emptyset \Rightarrow$$

$$supp(x) \cap supp(z) = \emptyset \Rightarrow xz = zx.$$

بنابراین

$$d(t, x) \leq d(t, y) + d(y, z) + d(z, x) = 1 + 1 + 1 = 3 \Rightarrow diam\mathbb{G}(G, X) \leq 3$$

□

و این حکم را ثابت می‌کند.

مثال ۳.۳.۶. با توجه به جدول (۲.۳)، برای $r = 1$ و $n = 7$ یا $r = 2$ و $n = 15$ داریم $diam\mathbb{G}(G, X) = 3$.

لذا نتایج به دست آمده از برنامه نویسی مگما در قضیه‌ی (۵.۳.۳) صدق می‌کند.

لم‌های زیر را برای $n = 6r$ ثابت می‌کنیم:

لم ۷.۳.۳. فرض کنید $t = (1, 2, 3)(4, 5, 6)$ (بنابراین $r = 2$ و $n = 12$)، در این صورت

الف) اگر $x = (1, 7, 8)(8, 9, 10)$ یا $x = (1, 4, 7)(2, 5, 8)$ ، آنگاه $d(t, x) \leq 4$.

ب) اگر $x = (1, 4, 7)(8, 9, 10)$ ، آنگاه $d(t, x) \leq 3$.

برهان. الف) ابتدا فرض می‌کنیم $x = (1, 7, 8)(4, 9, 10)$. در این صورت قرار می‌دهیم $x_1 = (7, 8, 11)(9, 10, 12)$

و $x_2 = (2, 3, 5)(9, 10, 1)$ و $x_3 = (2, 3, 5)(1, 7, 8)$ چون ساختار دوری x_1, x_2, x_3 مشابه ساختار

دوری t است، لذا $x_1, x_2, x_3 \in X$ همچنین داریم

$$tx_1 = [(1, 2, 3)(4, 5, 6)][(7, 8, 11)(9, 10, 12)] = x_1t$$

$$x_1x_2 = [(7, 8, 11)(9, 10, 12)][(2, 3, 5)(9, 10, 1)] = x_2x_1$$

$$x_2x_3 = [(2, 3, 5)(9, 10, 12)][(2, 3, 5)(1, 7, 8)] = x_3x_2$$

$$x_3x = [(2, 3, 5)(1, 7, 8)][(1, 7, 8)(4, 9, 10)] = xx_3.$$

بنابراین $\{t, x_1, x_2, x_3, x\}$ یک مسیر در $\mathcal{C}(G, X)$ است. لذا

$$d(t, x) \leq d(t, x_1) + d(x_1, x_2) + d(x_2, x_3) + d(x_3, x) = 4.$$

حال فرض می‌کنیم $x = (1, 4, 7)(2, 5, 8)$. در این صورت قرار می‌دهیم $x_1 = (7, 8, 9)(10, 11, 12)$

و $x_2 = (1, 3, 6)(10, 11, 12)$ و $x_3 = (2, 5, 8)(10, 11, 12)$ با استدلال مشابه بالا $x_1, x_2, x_3 \in X$

همچنین داریم

$$tx_1 = [(1, 2, 3)(4, 5, 6)][(7, 8, 9)(10, 11, 12)] = x_1t$$

$$x_1 x_2 = [(7, 8, 9)(10, 11, 12)] [(1, 3, 6)(10, 11, 12)] = x_2 x_1$$

$$x_2 x_3 = [(1, 3, 6)(10, 11, 12)] [(2, 5, 8)(10, 11, 12)] = x_3 x_2$$

$$x_3 x = [(2, 5, 8)(10, 11, 12)] [(1, 4, 7)(2, 5, 8)] = x x_3.$$

لذا $\{t, x_1, x_2, x_3, x\}$ یک مسیر در $\mathbb{G}(G, X)$ است. در نتیجه

$$d(t, x) \leq d(t, x_1) + d(x_1, x_2) + d(x_2, x_3) + d(x_3, x) = 4.$$

ب) قرار می‌دهیم $x_1 = (1, 2, 3)(8, 9, 10)$ و $x_2 = (5, 6, 11)(8, 9, 10)$ در این صورت

$$t x_1 = [(1, 2, 3)(4, 5, 6)] [(1, 2, 3)(8, 9, 10)] = x_1 t$$

$$x_1 x_2 = [(1, 2, 3)(8, 9, 10)] [(5, 6, 11)(8, 9, 10)] = x_2 x_1$$

$$x_2 x = [(5, 6, 11)(8, 9, 10)] [(1, 4, 7)(8, 9, 10)] = x x_2.$$

بنابراین

$$d(t, x) \leq d(t, x_1) + d(x_1, x_2) + d(x_2, x) = 3.$$

□

لم ۸.۳.۳. فرض کنید $t = (1, 2, 3)(4, 5, 6)(7, 8, 9)$ (بنابراین $r = 3$ و $n = 18$) و $\tau_* = (1, 2, 3)(4, 5, 6)$.

همچنین فرض کنید $x \in X$ به گونه‌ای باشد که $\{1, 4\} = \text{supp}(\tau_*) \cap \text{supp}(x)$ و ۱ و ۴ در دو دور متفاوت

به طول ۳ از x قرار داشته باشند. در این صورت $d(t, x) \leq 4$.

برهان. فرض می‌کنیم $(\alpha, \beta, \gamma)(4, \delta, \varepsilon)(1, *, *) = x$ باشد، که $\{\alpha, \beta, \gamma\} \cap \{1, 4\} = \emptyset$. چون $\tau_* =$

$(1, 2, 3)(4, 5, 6)$ ، لذا $\{7, 8, 9\}$ یا $\text{supp}(x) \cap \{7, 8, 9\} = \emptyset$ بنابراین

$$\text{supp}(t) \cap \text{supp}(x) = \{1, 4\} \text{ یا } \{1, 4, 7, 8, 9\}.$$

اگر $\text{supp}(t) \cap \text{supp}(x) = \{1, 4\}$. آنگاه با توجه به تعریف x ، $4, 5, 6 \notin \{\alpha, \beta, \gamma\}$. قرار می‌دهیم

$$x_1 = (1, 2, 3)(\alpha, \beta, \gamma)(7, 8, 9) \text{ و } x_2 = (4, \delta, \varepsilon)(\alpha, \beta, \gamma)(7, 8, 9) \text{ در این صورت داریم}$$

$$tx_1 = [(1, 2, 3)(4, 5, 6)(7, 8, 9)][(1, 2, 3)(\alpha, \beta, \gamma)(7, 8, 9)] = x_1t.$$

چون ۱ و ۴ نمی‌توانند در یک دور یکسان از x قرار گیرند و $2, 3 \notin \text{supp}(x)$ پس

$$x_1x_2 = [(1, 2, 3)(\alpha, \beta, \gamma)(7, 8, 9)][(4, \delta, \varepsilon)(\alpha, \beta, \gamma)(7, 8, 9)] = x_2x_1.$$

همچنین چون $\{7, 8, 9\} \subseteq \text{supp}(t) \setminus \text{supp}(x)$ پس $* \notin \{7, 8, 9\}$ لذا

$$x_2x = [(4, \delta, \varepsilon)(\alpha, \beta, \gamma)(7, 8, 9)][(1, *, *) (4, \delta, \varepsilon)(\alpha, \beta, \gamma)] = xx_2.$$

بنابراین

$$d(t, x) \leq d(t, x_1) + d(x_1, x_2) + d(x_2, x) = 3.$$

حال اگر $\text{supp}(x) \cap \text{supp}(t) = \{1, 4, 7, 8, 9\}$ باشد، آنگاه

$$|\text{supp}(t) \cup \text{supp}(x)| = |\text{supp}(t)| + |\text{supp}(x)| - |\text{supp}(t) \cap \text{supp}(x)| = 9 + 9 - 5 = 13.$$

بدون از دست رفتن کلیت، فرض می‌کنیم $\{10, 11, 12, 13\} \subseteq \text{supp}(x) \setminus \text{supp}(t)$ در این صورت

$$16, 17, 18 \in \Lambda.$$

حال قرار می‌دهیم $x_1 = (1, 2, 3)(4, 5, 6)(16, 17, 18)$ ، $x_2 = (1, 2, 3)(\alpha, \beta, \gamma)(16, 17, 18)$ و $x_3 =$

$$(4, \delta, \varepsilon)(\alpha, \beta, \gamma)(16, 17, 18) \text{ در این صورت داریم}$$

$$tx_1 = [(1, 2, 3)(4, 5, 6)(7, 8, 9)][(1, 2, 3)(4, 5, 6)(16, 17, 18)] = x_1t.$$

$$x_1x_2 = [(1, 2, 3)(4, 5, 6)(16, 17, 18)][(1, 2, 3)(\alpha, \beta, \gamma)(16, 17, 18)] = x_2x_1.$$

همچنین ۱ و ۴ با هم در یک دور قرار نمی‌گیرند و $2, 3 \notin \text{supp}(x)$. لذا

$$x_2 x_3 = [(1, 2, 3)(\alpha, \beta, \gamma)(16, 17, 18)] [(4, \delta, \varepsilon)(\alpha, \beta, \gamma)(16, 17, 18)] = x_3 x_2.$$

بنابراین

$$d(t, x) \leq d(t, x_1) + (x_1, x_2) + d(x_2, x_3) + d(x_3, x) = 4.$$

و این اثبات را تمام می‌کند. $\square$

لم ۹.۳.۳. فرض کنید $t = (1, 2, 3)(4, 5, 6)$ (یعنی $r = 2$) و $\tau_* = (1, 2, 3)$. همچنین فرض کنید

$$d(t, x) \leq 3 \text{ در این صورت } \text{supp}(x) \cap \text{supp}(\tau_*) = \{1, 2\} \text{ به طوری که } x = (1, *, *) (2, *, *)$$

برهان. چون $\tau_* = (1, 2, 3)$ پس $\text{supp}(x) \cap \{4, 5, 6\} = \emptyset$ یا $\{4, 5, 6\}$ بنابراین

$$\text{supp}(x) \cap \text{supp}(t) = \{1, 2\} \text{ یا } \{1, 2, 4, 5, 6\}.$$

اگر $\text{supp}(x) \cap \text{supp}(t) = \{1, 2\}$ باشد، آنگاه

$$|\Omega \setminus (\text{supp}(t) \cup \text{supp}(x))| = |\Omega| - |\text{supp}(t) \cup \text{supp}(x)| =$$

$$n - (|\text{supp}(t)| + |\text{supp}(x)| - |\text{supp}(t) \cap \text{supp}(x)|) = 12 - (6 + 6 - 2) = 2.$$

بدون از دست رفتن کلیت، فرض می‌کنیم $\Omega \setminus (\text{supp}(t) \cup \text{supp}(x)) = \{11, 12\}$. لذا قرار می‌دهیم $x_1 =$

$(4, 5, 6)(10, 11, 12)$ و $x_2 = (4, 5, 6)(\alpha, \beta, \gamma)$ که دوری به طول ۳ است و شامل ۱۰ نیست.

بنابراین داریم:

$$t x_1 = [(1, 2, 3)(4, 5, 6)] [(4, 5, 6)(10, 11, 12)] = x_1 t$$

$$x_1 x_2 = [(4, 5, 6)(10, 11, 12)] [(4, 5, 6)(\alpha, \beta, \gamma)] = x_2 x_1$$

$$x_2 x = [(4, 5, 6)(\alpha, \beta, \gamma)] [(1, *, *) (2, *, *)] = x x_2.$$

در نتیجه

$$d(t, x) \leq d(t, x_1) + d(x_1, x_2) + d(x_2 x) = 3.$$

اگر $\{1, 2, 4, 5, 6\} = \text{supp}(t) \cap \text{supp}(x)$ باشد، آنگاه

$$|\Omega \setminus (\text{supp}(t) \cup \text{supp}(x))| = 12 - (6 + 6 - 5) = 5.$$

لذا بدون از دست رفتن کلیت، فرض می‌کنیم $\Omega \setminus (\text{supp}(t) \cup \text{supp}(x)) = \{8, 9, 10, 11, 12\}$ در این صورت قرار می‌دهیم $x_1 = (8, 9, 10)(7, 11, 12)$ و $x_2 = (8, 9, 10)(\alpha, \beta, \gamma)$ که دوری به طول ۳ است و شامل ۷ نیست. بنابراین داریم:

$$tx_1 = [(1, 2, 3)(4, 5, 6)][(8, 9, 10)(7, 11, 12)] = x_1 t$$

$$x_1 x_2 = [(8, 9, 10)(7, 11, 12)][(8, 9, 10)(\alpha, \beta, \gamma)] = x_2 x_1$$

$$x_2 x = [(8, 9, 10)(\alpha, \beta, \gamma)][(1, *, *) (2, *, *)] = x x_2.$$

در نتیجه

$$d(t, x) \leq d(t, x_1) + d(x_1, x_2) + d(x_2 x) = 3.$$

□

لذا حکم ثابت می‌شود.

قضیه ۱۰.۳.۳. اگر $r > 1$ و $n = 6r$ ، آنگاه $\text{diam} \mathbb{C}(G, X) \leq 4$.

برهان. فرض کنیم $x \in X$ ، نشان می‌دهیم $d(t, x) \leq 4$. با روندی مشابه اثبات قضیه‌ی قبل جایگشت‌های ρ_* ، σ_* و ζ_* را به گونه‌ای تعریف می‌کنیم که هر یک از آن‌ها حاصلضرب r_* دور دو به دو مجزا به طول ۳ باشند. چون

$$0 \leq r_* \leq 4. \text{ بنابراین برای جایگشت } \tau_*, \text{ پنج حالت داریم که به صورت زیر بررسی می‌کنیم:}$$

حالت ۱) $r_* = 4$:

در این صورت $\tau_* = t_1 t_2 t_3 t_4 = (1, 2, 3)(4, 5, 6)(7, 8, 9)(10, 11, 12)$ لذا

$$s_* = |supp(x) \cap supp(\tau_*)| = 2 \times 1 + 2 \times 2 = 6.$$

بنابراین، بدون از دست رفتن کلیت، فرض می‌کنیم $\{1, 4, 7, 8, 10, 11\} \cap supp(\tau_*) \cap supp(x) =$ در این صورت $|supp(x) \setminus supp(t)| \geq 6$. به علاوه بنا بر قسمت (ج) لم (۳.۳.۳)، $\Delta = s_* = 6$. بنابراین با انتخاب $\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3, \alpha_4, \alpha_5, \alpha_6 \in supp(x) \setminus supp(t)$ و $\beta_1, \beta_2, \beta_3, \beta_4, \beta_5, \beta_6 \in \Delta$ تعریف می‌کنیم

$$\rho_* = (\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3)(\alpha_4, \alpha_5, \alpha_6)(\beta_1, \beta_2, \beta_3)(\beta_4, \beta_5, \beta_6)$$

$$\sigma_* = (2, 3, 5)(6, 9, 12)(\beta_1, \beta_2, \beta_3)(\beta_4, \beta_5, \beta_6).$$

حالت ۲) $r_* = 3$:

در این صورت $\tau_* = t_1 t_2 t_3 = (1, 2, 3)(4, 5, 6)(7, 8, 9)$ لذا $s_* = 4$ یا 5 اگر $s_* = 4$ باشد، آنگاه بدون از دست رفتن کلیت، قرار می‌دهیم $\{1, 4, 7, 8\} \cap supp(x) \cap supp(\tau_*) =$ در این صورت $|supp(x) \setminus supp(t)| \geq 5$. به علاوه با استفاده از قسمت (ج) لم (۳.۳.۳)، $|\Delta| = s_* = 4$. در نتیجه با انتخاب $\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3 \in supp(x) \setminus supp(t)$ و $\beta_1, \beta_2, \beta_3 \in \Delta$ تعریف می‌کنیم:

$$\rho_* = (\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3)(\beta_1, \beta_2, \beta_3)(123)$$

$$\sigma_* = (5, 6, 9)(\beta_1, \beta_2, \beta_3)(123)$$

$$\zeta_* = (5, 6, 9)(\beta_1, \beta_2, \beta_3)(\alpha, \beta, \gamma)$$

که (α, β, γ) دوری به طول ۳ در x است، $\{1, 2, 3\} \cap supp(\sigma_*) = \emptyset$ و $\alpha \notin \{1, 2, 3\}$. اگر $s_* = 5$ باشد، آنگاه بدون از دست رفتن کلیت، فرض می‌کنیم $\{1, 4, 5, 7, 8\} \cap supp(x) \cap supp(\tau_*) =$ در این صورت $|supp(x) \setminus supp(t)| \geq 4$. به علاوه $|\Delta| = s_* = 5$. لذا با انتخاب $\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3 \in supp(x) \setminus supp(t)$ و $\beta_1, \beta_2, \beta_3 \in \Delta$ تعریف می‌کنیم:

$$\rho_* = (\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3)(\beta_1, \beta_2, \beta_3)(4, 5, 6)$$

$$\sigma_* = (2, 3, 9)(\beta_1, \beta_2, \beta_3)(4, 5, 6)$$

$$\zeta_* = (2, 3, 9)(\beta_1, \beta_2, \beta_3)(\alpha, \beta, \gamma)$$

که (α, β, γ) دوری به طول ۳ در x است و $\{4, 5\} \cap \{\alpha, \beta, \gamma\} = \emptyset$ چون $r \geq r_* = 3$ چنین انتخابی ممکن است.

حالت ۳) $r_* = 2$:

در این صورت $\tau_* = t_1 t_2 = (1, 2, 3)(4, 5, 6)$ لذا $s_* = 2, 3$ یا 4 .

اگر $s_* = 2$ باشد، آنگاه بدون از دست رفتن کلیت، قرار می‌دهیم $\{1, 4\} \cap \text{supp}(x) = \emptyset$. حال اگر $r = 2$ باشد، آنگاه زمانی که ۱ و ۴ در دو دور به طول ۳ از x باشند، قرار می‌دهیم $x = (1, 7, 8)(4, 9, 10)$ و زمانی که ۱ و ۴ در یک دور متفاوت از x باشند، قرار می‌دهیم $x = (1, 4, 7)(8, 9, 10)$. در نتیجه با استفاده از لم (۷.۳.۳)، داریم $d(t, x) \leq 4$ اگر $r = 3$ باشد و ۱ و ۴ در دو دور متفاوت به طول ۳ از x باشند. آنگاه، بدون این که خللی به مسأله وارد شود، قرار می‌دهیم $x = (1, *, *) (4, \delta, \varepsilon)(\alpha, \beta, \gamma)$ در این صورت با استفاده از لم (۸.۳.۳)، داریم $d(t, x) \leq 4$. اگر $r = 3$ و ۱ و ۴ در یک دور به طول ۳ از x قرار داشته باشند، یا $r \geq 4$ باشد، آنگاه می‌توانیم دورهای (α, β, γ) و $(\delta, \varepsilon, \lambda)$ از x را طوری در نظر بگیریم که $\{\alpha, \beta, \gamma, \delta, \varepsilon, \lambda\} \cap \{1, 4\} = \emptyset$. بنابراین تعریف می‌کنیم

$$\rho_* = \sigma_* = \zeta_* = (\alpha, \beta, \gamma)(\delta, \varepsilon, \lambda).$$

اگر $s_* = 3$ ، آنگاه $|\text{supp}(x) \setminus \text{supp}(t)| \geq 3$ ، $|\text{supp}(t) \setminus \text{supp}(x)| \geq 3$ و $|\Delta| = s_* = 3$. بنابراین با انتخاب $\beta_1, \beta_2, \beta_3 \in \Delta$ ، $\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3 \in \text{supp}(x) \setminus \text{supp}(t)$ و $\gamma_1, \gamma_2, \gamma_3 \in \text{supp}(t) \setminus \text{supp}(x)$ تعریف می‌کنیم

$$\rho_* = (\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3)(\beta_1, \beta_2, \beta_3)$$

$$\sigma_* = (\gamma_1, \gamma_2, \gamma_3)(\beta_1, \beta_2, \beta_3).$$

اگر $s_* = ۴$. آنگاه، بدون از دست رفتن کلیت، فرض می‌کنیم $\{۱, ۲, ۴, ۵\} = \text{supp}(x) \cap \text{supp}(\tau_*)$.

فرض کنیم به ازای هر دور به طول ۳ مانند (α, β, γ) در x

$$\{۱, ۲\} \cap \{\alpha, \beta, \gamma\} \neq \emptyset \neq \{۴, ۵\} \cap \{\alpha, \beta, \gamma\}.$$

در این صورت x حداکثر به صورت حاصل ضرب دو دور مجزا به طول ۳ است. چون $r_* = ۲$ لذا $r = ۲$.

بنابراین، بدون از دست رفتن کلیت، فرض می‌کنیم $x = (۱, ۴, ۷)(۲, ۵, ۸)$. در نتیجه با استفاده از قسمت

(الف) لم (۷.۳.۳)، داریم $d(t, x) \leq ۴$. حال اگر x شامل دوری به طول ۳ مانند (α, β, γ) باشد به

طوری که $\{\alpha, \beta, \gamma\} \cap \{۱, ۲\} = \emptyset$. آنگاه چون $s_* = ۴$ ، با انتخاب $\beta_1, \beta_2, \beta_3 \in \Delta$ ، تعریف

کنیم

$$\rho_* = (۱, ۲, ۳)(\beta_1, \beta_2, \beta_3)$$

$$\sigma_* = (\alpha, \beta, \gamma)(\beta_1, \beta_2, \beta_3).$$

حالت ۴) $r_* = ۱$:

در این صورت $\tau_* = (۱, ۲, ۳)$. لذا $s_* = ۱$ یا ۲ . بدون از دست رفتن کلیت، فرض می‌کنیم

$$\text{supp}(x) \cap \text{supp}(\tau_*) = \{۱\} \text{ یا } \{۲, ۳\}.$$

اگر $s_* = ۲$ باشد و $r = ۲$ ، آنگاه زمانی که ۲ و ۳ در دو دور متفاوت به طول ۳ از x باشند، قرار می‌دهیم

$x = (۲, *, *)(۳, *, *)$. در این صورت بنابر لم (۹.۳.۳)، داریم $d(t, x) \leq ۳$. در غیر این صورت، یعنی

$s_* = ۲$ ، $r = ۲$ و ۲ و ۳ در یک دور به طول ۳ از x قرار گیرند یا $s_* = ۲$ و $r > ۲$ یا $s_* = ۱$ ، و

$r > 1$. آنگاه دوری به طول ۳ مانند (α, β, γ) در x وجود دارد که $\text{supp}(\tau_*) \cap \{\alpha, \beta, \gamma\} = \emptyset$. بنابراین

تعریف می‌کنیم

$$\rho_* = \sigma_* = \zeta_* = (\alpha, \beta, \gamma).$$

حالت ۵) $r_* = 0$:

در این صورت قرار می‌دهیم $\rho_* = 1 = \sigma_*$.

حال فرض می‌کنیم $y = \rho_* \tau_0 \rho_1 \rho_2 \rho_3$ ، $z = \sigma_* \sigma_1 \sigma_2 \tau_0 \sigma_4$ و $w = \zeta_* \sigma_1 \sigma_2 \tau_0 \sigma_4$ را برای حالتی تعریف می‌کنیم که ζ_* در حالت‌های (۱)، (۲)، (۳)، (۴) و (۵) تعریف شده باشد. در این صورت y حاصلضرب

$$r = r_* + r_0 + r_1 + r_2 + r_3$$

دور دو به دو مجزا به طول ۳ و z و w نیز حاصلضرب

$$r = r_* + \frac{2r_1}{3} + \frac{r_2}{3} + \left(\frac{r_1}{3} + \frac{2r_2}{3} + r_3\right)$$

دور دو به دو مجزا به طول ۳ می‌باشند. لذا $y, z, w \in X$. با توجه به تعریف ρ_* در حالت‌های (۱)، (۲)، (۳)، (۴) و (۵)، ρ_* حاصلضرب دورهایی است که در τ_* ظاهر شده‌اند یا اشتراک ساپورتشان با $\text{supp}(t)$ مجموعه تهی است. بنابراین ρ_* با t جابه‌جا می‌شود. در نتیجه بنا بر قسمت (الف) لم (۳.۳.۳)، $yt = ty$. همچنین با توجه به تعریف ρ_* و σ_* در حالت‌های (۱)، (۲)، (۳)، (۴) و (۵)، $\sigma_* \rho_* = \rho_* \sigma_*$. لذا بنا بر قسمت (ب) لم (۳.۳.۳)، y و z نیز با هم جابه‌جا می‌شوند. به طور مشابه از تعریف ζ_* و σ_* داریم $\sigma_* \zeta_* = \zeta_* \sigma_*$ و لذا $wz = zw$ و در آخر با توجه به تعریف ζ_* در حالت‌های (۲)، (۳) و (۴)، $\zeta_* x = x \zeta_*$. بنابراین با توجه به قسمت (ب) لم (۳.۳.۳)، داریم $wx = xw$. در نتیجه ۴ $d(t, x) \leq d(t, y) + d(y, z) + d(z, w) + d(w, x)$. پس $\square$ $\text{diam} \mathbb{L}(G, X) \leq 4$ و این اثبات را کامل می‌کند.

تذکر ۱۱.۳.۳. توجه کنید که برای $r = 1$ و $n = 6$ ، گراف $\mathbb{L}(G, X)$ مطابق با [۹]، ناهمبند است. به همین

دلیل در قضیه (۱۰.۳.۳)، فرض می‌کنیم $r > 1$ باشد.

مثال ۱۲.۳.۳. با توجه به جدول (۲.۳)، اگر $r = 2$ و $n = 12$ آنگاه $diam\mathbb{L}(G, X) = 4$ و اگر $r = 3$ و $n = 18$ آنگاه $diam\mathbb{L}(G, X) = 3$. بنابراین $diam\mathbb{L}(G, X) \leq 4$ و این همان چیزی است که در قضیه‌ی (۱۰.۳.۳) اثبات شد.

جدول زیر با استفاده از برنامه نویسی مگما در مرجع [۱۰]، روی $\mathbb{N}(G, X)$ ، گروه متقارن و X یک رده‌ی تزویج از آن، به دست آمده است. اعداد ردیف اول مقادیر مختلف n را نشان می‌دهند، حرف D نشان دهنده‌ی این است که $\mathbb{N}(G, X)$ ناهمبند است و عدد d یا (d) به این معنی است که $\mathbb{N}(G, X)$ همبند است و دارای قطر d یا (حداکثر قطر (d))، می‌باشد.

جدول ۱۰۳: Connectedness and Diameters of $C(G, X)$

۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	a
۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۳	D	D	D	۱	(۱۲۳)
۲	۲	۲	۲	۳	۴	D	D	D	D	D	-	(۱۲۳۴)
۲	۲	۳	۳	۳	۵	۷	D	D	D	-	-	(۴۵)(۱۲۳)
۲	۳	۳	۵	D	D	D	D	D	D	-	-	(۱۲۳۴۵)
۳	۳	۴	۴	۶	D	D	D	D	-	-	-	(۴۵۶)(۱۲۳)
۳	۳	۴	۵	۸	D	D	D	D	-	-	-	(۵۶)(۱۲۳۴)
۴	۶	D	D	D	D	D	D	D	-	-	-	(۱۲۳۴۵۶)
۳	۳	۴	۵	۶	D	D	D	-	-	-	-	(۶۷)(۴۵)(۱۲۳)
۴	۵	۸	D	D	D	D	D	-	-	-	-	(۶۷)(۱۲۳۴۵)
D	D	D	D	D	D	D	D	-	-	-	-	(۱۲۳۴۵۶۷)
۴	۵	۸	۱۲	D	D	D	-	-	-	-	-	(۷۸)(۴۵۶)(۱۲۳)
(۶)	۵	۶	۹	۱۲	D	D	-	-	-	-	-	(۷۸)(۵۶)(۱۲۳۴)

جدول زیر محاسباتی است که با استفاده از برنامه نویسی مگما در مرجع [۱۰]، برای به دست آوردن قطر و دیسک گراف جابجایی $\mathcal{N}(G, X)$ روی مقادیر مختلف n انجام شده است. اولین عدد نشان دهنده تعداد اعضای $\Delta_i(t)$ است. عدد داخل پرانتز تعداد $C_G(t)$ -مدارها را مشخص می‌کند. خط تیره به این معنی است که $|\Delta_i(t)| = 0$.

جدول ۲.۳: Disc sizes and $C_G(t)$ -orbits

r, n	$\Delta_1(t)$	$\Delta_2(t)$	$\Delta_3(t)$	$\Delta_4(t)$	$\Delta_5(t)$	$\Delta_6(t)$
$r=1$						
$n=7$	۹(۲)	۲۴(۲)	۳۶(۱)	-	-	-
$n=8$	۲۱(۲)	۹۰(۳)	-	-	-	-
$n=9$	۴۱(۲)	۱۲۶(۳)	-	-	-	-
$r=2$						
$n=10$	۳۵(۴)	۱۹۲(۶)	۱۰۰۸(۱۰)	۲۶۲۸(۲۰)	۳۶۷۲(۱۳)	۸۶۴(۵)
$n=11$	۸۳(۴)	۱۰۸۰(۹)	۷۵۶۰(۲۳)	۹۶۵۶(۲۳)	-	-
$n=12$	۲۰۳(۵)	۵۳۰۰(۱۶)	۲۸۲۹۶(۳۴)	۲۱۶۰(۵)	-	-
$n=16$	۹۳۶۳(۵)	۳۱۰۹۵۶(۵۵)	-	-	-	-
$r=3$						
$n=18$	۲۴۴۴۱(۱۰)	۱۶۱۲۶۳۹۸(۲۱۰)	۹۲۷۵۷۹۶۰(۶۷۹)	-	-	-

مراجع

- [1] A. Abdollahi, S.Akbari and H.R. Maimani, *Non-commuting graph of a group*, J. of Algebra, **298** (2006), 468-492.
- [2] C. Bate, D. Bundy, S. Perkins, P. Rowley, *Commuting involution graphs for symmetric groups*, J. Algebra, **266** (2003), no.1, 133-153.
- [3] C. Bate, D. Bundy, S. Perkins, P. Rowley, *Commuting involution graphs for finite Coxeter groups*, J. Group theory, **6** (2003), no.4, 461-476.
- [4] C. Bate, D. Bundy, S. Perkins, P. Rowley, *Commuting involution graphs in special linear groups*, Comm. Algebra, **32** (2004), no.11, 4179-4196.
- [5] C. Bate, D. Bundy, S. Hart, P. Rowley, *Commuting involution graphs for sporadic simple groups*, J. Algebra, **316** (2007), no.2, 849-868.
- [6] C. Bate, D. Bundy, S. Hart, P. Rowley, *A note on commuting graphs for symmetric groups*, Electron. J. combin. **16** (2009).
- [7] J. A. Bondy and J.S. Murty, *Graph theory with Applications*, Elsevier, (1977), 10-176.
- [8] R. Brauer, K.A. Fowler, *On groups of even order*, Ann. of Math. (2), **62** (1955), 565-583.
- [9] D. Bundy, *The connectivity of commuting graphs*, J. Comb. Theory, Ser. 113, Issue, **6** (2006), 995-1007.
- [10] J.J. Cannon, C. Playoust, *An introduction to Algebraic programming with MAGMA[draft]*, Springer-Verlag (1997).
- [11] David S. Dummit and Richard M. Foote, *Abstract Algebra*, 2nd Edition, John Wiley & Sons, Inc(Asia) Pvt. Ltd, Singapore(2005).
- [12] A. Everet, *Commuting involution graphs for 3-dimensional unitary groups*, Electron. J. Combin. Paper 103, **11** (2011), no.1, 849-868.
- [13] A. Everet, P. Rowley, *Commuting involution graphs for 4-dimensional projective symplectic groups*, MIMS Eprint, **67** (2010), 1-40.
- [14] B. Fischer, *Finite groups generated by 3-transpositions, I*. Invent. Math. **13** (1971), 232-246.
- [15] A. Nawawi and P. Rowley, *On commuting graphs for elements of order 3 in symmetric groups*, MIMS Eprint, **58** (2012).
- [16] Y. Segev, G. Seitz, *Anisotropic groups of type A_n and the commuting graph of finite simple groups*, Pacific J. Math. **202** (2002), no.1, 125-225.
- [17] A. Asghar Talebi, *On the non-commuting graphs of group D_{2n}* , International Journal of Algebra, **2** (2008), no.20, 957-961.

-
- [18] T. Tamizh Chelvam, K. Selvakumar and Manonmanian Sundaranar, *Commuting graph on Dihedral Group*, The journal of Mathematics and computer Science **2** (2011), no.2, 402-406.
- [19] J. Vahidi, A. Asghar Talebi, *The commuting graphs on groups D_{2n} and Q_n* , The Journal of Mathematics and computer science, **1** (2010), no.2, 123-127.

واژه‌نامه فارسی به انگلیسی

Argument	استدلال
Induction	استقرا
Intersect	اشتراک
Evidently	بدیهی
Vertex Cover	پوشش رأسی
Transversal	تراگرد
Matching	تطابق
Perfect Matching	تطابق کامل
Contradiction	تناقض
Degree	درجه
Cycle	دور
Disc	دیسک
Vertex	رأس
Conjugacy Class	رده ی تزویج
Subgraph Induced	زیرگراف القایی
Cyclic Subgroup	زیرگروه دوری
Criterion	ضابطه

Wreath Product	ضرب حلقوی
Loop	طوقه
Indipendent Number	عدد استقلال
Clicue Number	عدد خوشه
Chromatic Number	عدد رنگی
Element	عنصر
Diameter	قطر
Bound	کران
Generalized Quaternion	کواترنيون تعميم يافته
Commuting Graph	گراف جابجایی
Split Graph	گراف دو مؤلفه ای
Dihedral Group	گروه دو وجهی
Symetric Group	گروه متقارن
Adjacent	مجاور
Disjoint	مجزا
Support	محمل
Orbit	مدار
Path	مسیر
Regular	منتظم
Fixed Point	نقطه ثابت

واژه‌نامه انگلیسی به فارسی

Adjacent	مجاور
Argument	استدلال
Bound	کران
Chromatic Number	عدد رنگی
Clique Number	عدد خوشه
Commuting Graph	گراف جابجایی
Conjugacy Class	رده ی تزویج
Contradiction	تناقض
Criterion	ضابطه
Cycle	دور
Cyclic Subgroup	زیرگروه دوری
Degree	درجه
Diameter	قطر
Dihedral Group	گروه دووجهی
Disc	دیسک
Disjoint	مجزا
Element	عنصر

Evidently.....	بدیهی.....
Fixed point.....	نقطه ثابت.....
Generalized Quaternion.....	کواترنيون تعميم يافته.....
Independent Number.....	عدد استقلال.....
Induction.....	استقرا.....
Intersect.....	اشتراک.....
Loop.....	طوقه.....
Matching.....	تطابق.....
Orbit.....	مدار.....
Path.....	مسیر.....
Perfect Matching.....	تطابق کامل.....
Regular.....	منتظم.....
Split Graph.....	گراف دو مؤلفه ای.....
Subgraph Induced.....	زیر گراف القایی.....
Support.....	محمل.....
Symmetric Group.....	گروه متقارن.....
Transversal.....	تراگرد.....
Vertex.....	رأس.....
Vertex Cover.....	پوشش رأسی.....
Wreath Product.....	ضرب حلقوی.....

Surname: Tooshmalani

Name: Ziba

Title: Commuting graph of finite groups

Supervisor: Seyed heydar jafari

Advisor: Nader jafari rad

Degree: Master of Science

Subject: Pure Mathematics

Field: Mathematical Algebra

University of Shahrood

Faculty Of Mathematical Sciences

Date: 2013

Number of pages: 89

Keywords: Chromatic number; Clique number; Commuting graph; Diameter; Dihedral group; Elements of order 3; Generalized quaternion group; Independent number; Split graph; Symmetric group.

Abstract

In this dissertation, from [6], [15], [18] and [19], first we express the concept of commuting graphs. Then we investigate commuting graph on D_{2n} , Q_n and S_n , and we get some parameters of graph theory, as independent number, clique number and minimum size of a vertex cover of these graphs.

In the end of each part, we determine the diameter (or bounded) of commuting graph on the subset of these groups.

University of Shahrood
Faculty Of Mathematical Sciences

Dissertation Submitted in Partial
Fulfillment of The Requirements For The
Degree of Master of Science in
Pure Mathematics

Commuting graph of finite groups

Supervisor

Seyed heydar jafari

Advisor

Nader jafari rad

by

Ziba Tooshmalani

2013